

Google

Νοημοσύνη

Εγρήγορση

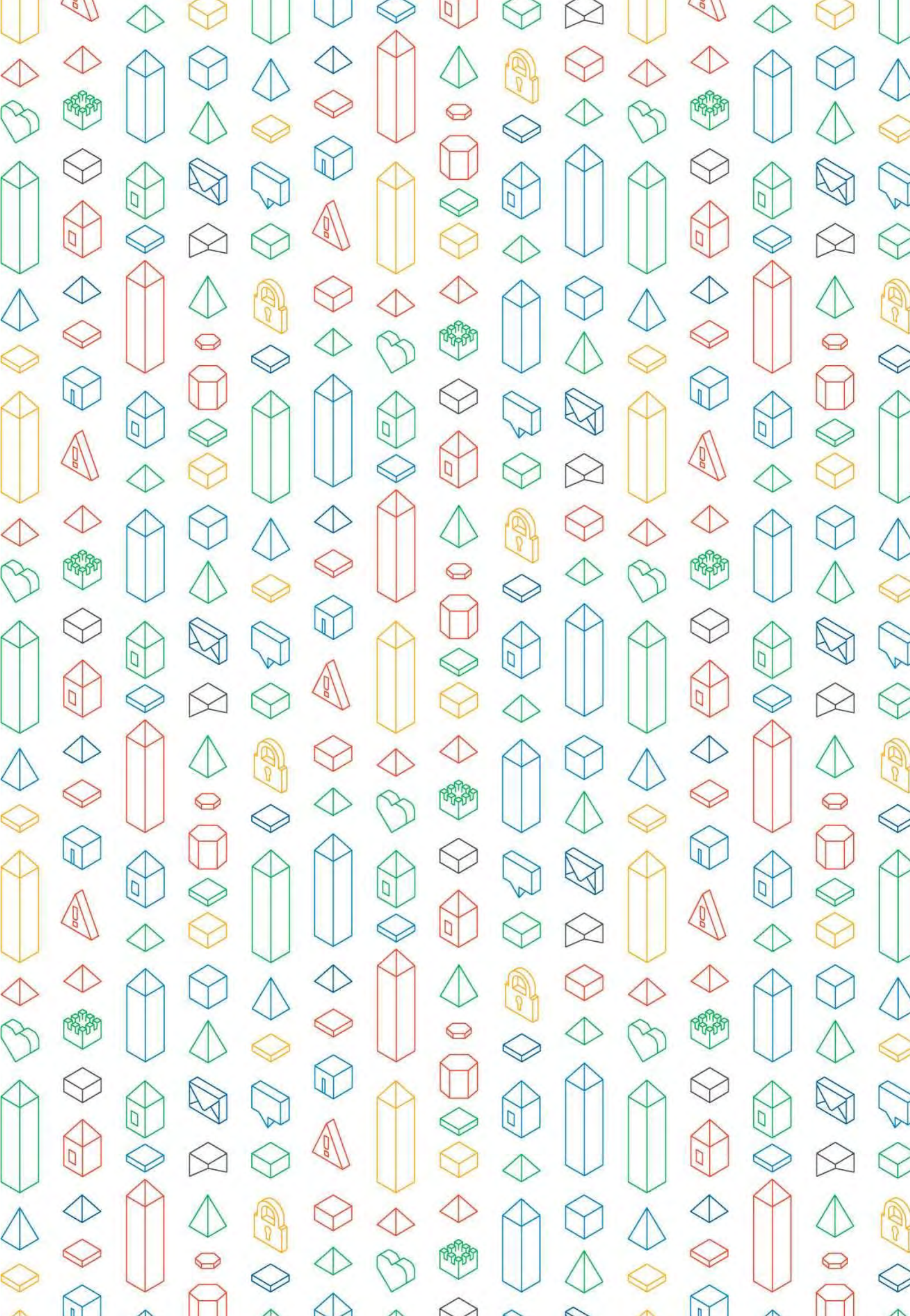
Δύναμη

Ευγένεια

Γενναιότητα

Γίνε Ήρωας
του Διαδικτύου

Σχέδια μαθημάτων σχετικά με την ψηφιακή ιθαγένεια
και την ασφάλεια στην προσχολική εκπαίδευση

Εγχειρίδιο Γίνε Ήρωας του Διαδικτύου για εκπαιδευτικούς και πρόσθετο υλικό για παιδιά και γονείς

Καλώς ήρθατε στον κύκλο μαθημάτων Γίνε Ήρωας του Διαδικτύου. Το παρόν εγχειρίδιο και το συνοδευτικό υλικό έχουν σαν στόχο την υποστήριξη των εκπαιδευτικών στη διδασκαλία σχετικά με την ασφαλή και υπεύθυνη χρήση του διαδικτύου. Τα σχέδια μαθημάτων έχουν προετοιμαστεί με γνώμονα τα παιδιά προσχολικής ηλικίας, αλλά θα είναι επίσης πολύτιμα για όσους εργάζονται με μεγαλύτερα παιδιά.

Αφίσα και αυτοκόλλητα

Στην θήκη του εγχειριδίου θα βρείτε μια αφίσα με τις αξίες των Ηρώων του Διαδικτύου και ένα χώρο για τις υπογραφές ή τα αποτυπώματα των παιδικών παλαμών. Σκοπός της είναι να βοηθήσει στην επίτευξη ενός είδους συμφωνίας. Κρεμάστε την αφίσα στην τάξη σας, ώστε οι αξίες των Ηρώων του Διαδικτύου να συνοδεύουν τους μαθητές και τις μαθήτριές σας καθημερινά.

Πιστοποιητικό Γίνε Ήρωας του Διαδικτύου

Στο τέλος του εγχειριδίου θα βρείτε ένα πιστοποιητικό που μπορείτε να αντιγράψετε και να μοιράσετε στα παιδιά μετά το πέρας των μαθημάτων. Το έχουμε ετοιμάσει έτσι ώστε κάθε παιδί να μπορεί να λάβει το δικό του προσωπικό αντίγραφο.

Περισσότερους πόρους και συμβουλές θα βρείτε στη διεύθυνση https://beinternetawesome.withgoogle.com/el_gr/

ISBN 978-83-950024-5-8

School with Class Foundation

οδός Śniadeckich 19, 00-654 Βαρσοβία

<https://asyinternetu.szkolazklasa.org.pl/>

Η έκδοση διατίθεται με άδεια χρήσης CC-BY 4.0

Βαρσοβία 2021

Η έκδοση εκπονήθηκε από το School with Class Foundation στο πλαίσιο του προγράμματος Γίνε Ήρωας του Διαδικτύου που δημιουργήθηκε και αναπτύχθηκε βάσει συνεργασίας μεταξύ της Google και του School with Class Foundation.

Πότε είναι θεμιτό να εισάγονται οι νέοι στον κόσμο του διαδικτύου και των ψηφιακών τεχνολογιών; Μήπως θα έπρεπε ο παιδικός σταθμός και το σχολείο (ιδίως σε επίπεδο προσχολικής εκπαίδευσης) να αποτελούν χώρους όπου οι τεχνολογίες αυτές δεν θα υπάρχουν; Η πανδημία έδειξε ότι, όποια και αν είναι η γνώμη μας, σε ορισμένες περιπτώσεις αποτελούν αυτές τη μόνη δυνατή επιλογή: το κύριο εργαλείο μάθησης, κοινωνικοποίησης και οικοδόμησης σχέσεων με τους συμμαθητές και τους εκπαιδευτικούς. Εμείς οι ενήλικες πρέπει να είμαστε έτοιμοι να εισάγουμε με σύνεση τα παιδιά στον ψηφιακό κόσμο.

Κάνοντας λόγο περί ετοιμότητας, είναι χρήσιμο να χρησιμοποιήσουμε μια αναλογία που σχετίζεται με τη μέθοδο *inquiry based learning*, η οποία δείχνει πώς να εκπαιδεύουμε σωστά τους μελλοντικούς επιστήμονες. Η μέθοδος βασίζεται στην υπόθεση ότι ένας μαθητής δεν είναι ποτέ άμεσα «έτοιμος να εξερευνήσει» (δηλαδή να διεξάγει μόνος του ένα επιστημονικό πείραμα ή, στην περίπτωση μας, να χρησιμοποιήσει μόνος του το διαδίκτυο). Ότι πρόκειται δηλαδή για μια διαδικασία κατά την οποία η μεταβίβαση της ευθύνης πρέπει να γίνεται σταδιακά. Ωστόσο, θα πρέπει αυτή να παρέχεται όπου είναι δυνατόν, προκειμένου τα νεαρά άτομα να προετοιμάζονται για τη λήψη συνειδητών και γνωστικών επιλογών στο μέλλον. Σε αυτή τη διαδικασία, εξίσου σημαντικό με την ετοιμότητα των μαθητών ως προς την ανάληψη ευθυνών είναι και το κατά πόσο η δασκάλα/ο δάσκαλος είναι έτοιμοι για την αυτόνομη εξερεύνηση του παιδιού - αν μπορούν δηλαδή να καθοδηγήσουν το παιδί να φτάσει εκεί που χρειάζεται, παρέχοντάς του ταυτόχρονα αυτονομία την κατάλληλη στιγμή. Στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, οι μαθητές οπωσδήποτε θα χρειαστούν αυτή την υποστήριξη περισσότερο - ώστε να καταστούν κάποτε λογικοί και υπεύθυνοι χρήστες του διαδικτύου.

Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο έχουμε ετοιμάσει ένα εγχειρίδιο με δοκιμασμένες και συγκεκριμένες ιδέες που αφορούν στο πώς θα εισάγουμε αργά και συνειδητά τους μαθητές στον ψηφιακό κόσμο, πώς θα διδάξουμε την σύνεση, την προσοχή, τη δύναμη, την ευγένεια και το θάρρος τόσο online όσο και offline, καθώς και πώς θα οικοδομήσουμε καλές σχέσεις με τις νέες και τους νέους, σχέσεις οι οποίες να βασίζονται στον αμοιβαίο σεβασμό και την εμπιστοσύνη, την ανοιχτή συζήτηση και την ειλικρινή επαφή.

Ελπίζουμε ότι το παρόν εγχειρίδιο θα σας εμπνεύσει και θα σας υποστηρίξει στην εργασία σας επάνω στο θέμα του διαδικτύου και των νέων τεχνολογιών.

Περιεχόμενα

Εισαγωγή

Βάση του προγράμματος

Συχνές ερωτήσεις

Οδηγός για τον εκπαιδευτικό _____ **13**

1. Πρότυπο e-mail προς τους γονείς
2. Συνάντηση με τους γονείς - σενάριο δραστηριότητας
3. Διαδικτυακό νηπιαγωγείο - περί παιδιών και γονέων στο διαδίκτυο
4. Ψυχοκινητική, συναισθηματική και κοινωνική ανάπτυξη των παιδιών στις πρώτες τάξεις του δημοτικού σχολείου

Γνωριμία με την Ηρώιδα και τον Ήρωα καθώς και με τη Χώρα των Ηρώων του

Διαδικτύου _____ **30**

1. Ψηφιακό Ημερολόγιο της Ηρώιδας και του Ήρωα «Σχετικά με εμάς»
2. Γνωρίζουμε την Ηρώιδα και τον Ήρωα
3. Προετοιμασίες πριν από το ταξίδι στη χώρα των Ηρώων του Διαδικτύου

Νοημοσύνη _____ **40**

1. Ψηφιακό Ημερολόγιο της Ηρώιδας και του Ήρωα «Αναμνήσεις από μια σχολική εκδρομή»
2. Πού μας χρειάζονται οι ψηφιακές τεχνολογίες;
3. Εγώ στο διαδίκτυο, γιατί είναι τόσο σημαντική η ιδιωτικότητα;
4. Ίντερλαντ: το Βουνό της Επίγνωσης

Εγρήγορση _____ **52**

1. Ψηφιακό Ημερολόγιο της Ηρώιδας και του Ήρωα «Εφαρμογή»
2. Πού θα με οδηγήσουν οι αποφάσεις μου;
3. Πώς ξέρουμε ότι οι πληροφορίες είναι αληθείς;
4. Ίντερλαντ: Το Ποτάμι της Αλήθειας

Δύναμη _____ **67**

1. Ψηφιακό Ημερολόγιο της Ηρώιδας και του Ήρωα «Η δύναμη του κωδικού πρόσβασης»
2. Γιατί αξίζει να προστατεύουμε τις πολύτιμες πληροφορίες και τα δεδομένα μας στο διαδίκτυο;
3. Ποιοι κωδικοί πρόσβασης είναι ισχυροί;
4. Ίντερλαντ: Ο Πύργος του Θησαυρού

Ευγένεια

92

1. Ψηφιακό Ημερολόγιο της Ηρωίδας και του Ήρωα «Χειροτεχνία»
2. Πως μοιάζει η ευγένεια;
3. Το ευγενικό μου χέρι
4. Ευγενική αντίδραση
5. Ίντερλαντ: Το Βασίλειο της Ευγένειας

Γενναιότητα

113

1. Ψηφιακό Ημερολόγιο της Ηρωίδας και του Ήρωα «Παράξενη κατάσταση»
2. Τι σημαίνει θάρρος;
3. Στα ίχνη των συμμάχων

Ολοκλήρωση

129

Βοηθητικό υλικό: πρότυπο πιστοποιητικό για τα παιδιά

Βοηθητικό υλικό: δείγμα του κώδικα Γίνε Ήρωας του Διαδικτύου

Εισαγωγή

Καλώς ήρθατε στο πρόγραμμα εκμάθησης ψηφιακής ιθαγένειας και ασφάλειας στο διαδίκτυο, το οποίο δημιουργείται και αναπτύσσεται στα πλαίσια συνεργασίας μεταξύ της Google και του Ιδρύματος School with Class Foundation.

Το εγχειρίδιο που έχετε μπροστά σας αναπτύχθηκε από το School with Class Foundation με γνώμονα την εκπαίδευση στην πρώιμη παιδική ηλικία. Η δομή και οι ασκήσεις σε αυτό το βιβλίο είναι εμπνευσμένες από το πρόγραμμα **Γίνε Ήρωας του Διαδικτύου** για τις τάξεις δημοτικού ηλικίας 8-12 ετών, το οποίο αναπτύχθηκε αρχικά από την Google σε συνεργασία με την Internet Keep Safe Coalition.

Το εγχειρίδιο αποτελεί μέρος του Γίνε Ήρωας του Διαδικτύου - ενός πολύπλευρου προγράμματος που έχει σχεδιαστεί για να αναπτύξει τις δεξιότητες που χρειάζονται οι νέοι για την συνετή και ασφαλή πλοήγησή τους στο διαδίκτυο.

Το πρόγραμμα «Γίνε Ήρωας του Διαδικτύου» παρέχει στους εκπαιδευτικούς τα εργαλεία και τις μεθόδους που θα τους βοηθήσουν να διδάξουν τα βασικά στοιχεία της χρήσης του διαδικτύου. Τα σχέδια μαθημάτων επικεντρώνονται στο πώς μπορούμε να γίνουμε ασφαλείς και ενημερωμένοι πολίτες του ψηφιακού κόσμου. Δεν είναι μόνο γεμάτα από ενδιαφέρουσες δραστηριότητες, ασκήσεις και προτροπές, αλλά και εμπλουτισμένα με στοιχεία παιχνιδοποίησης χάρη στο Ίντερλαντ (g.co/interland/gr) - ένα περιπετειώδες διαδικτυακό παιχνίδι. Η μάθηση στο Ίντερλαντ είναι διαδραστική και διασκεδαστική - όπως ακριβώς και το ίδιο το διαδίκτυο!

Το πρόγραμμα «Γίνε Ήρωας του Διαδικτύου» επικεντρώνεται σε πέντε αξίες που σχετίζονται με την ψηφιακή ασφάλεια και ιθαγένεια:

- νοημοσύνη,
- εγρήγορση,
- δύναμη,
- ευγένεια,
- γενναιότητα.

Τα σχέδια μαθημάτων έχουν εκπονηθεί για τις τάξεις προσχολικής αγωγής και είναι σύμφωνα με το τρέχον βασικό πρόγραμμα σπουδών. Ταυτόχρονα αποτελούν ένα εξαιρετικό συμπλήρωμα του ήδη υπάρχοντος βιβλίου «Γίνε Ήρωας του Διαδικτύου» για παιδιά ηλικίας 8-12 ετών (διαθέσιμο στη διεύθυνση: https://beinternetawesome.withgoogle.com/el_gr/educators).

Πειραματιστείτε ελεύθερα και δείτε τι λειτουργεί καλύτερα με τη δική σας ομάδα παιδιών - μπορεί να θέλετε να διαβάσετε ολόκληρο το πρόγραμμα από την αρχή μέχρι το τέλος ή ίσως να ασχοληθείτε με ένα ή δύο μαθήματα που θεωρείτε πιο ενδιαφέροντα ή σημαντικά.

Η Διεθνής Ένωση για την Τεχνολογία στην Εκπαίδευση αναγνώρισε το πρόγραμμα «Ψηφιακή Ιθαγένεια και Ασφάλεια» ως ένα υλικό που προετοιμάζει τους μαθητές να ανταποκριθούν στα Πρότυπα ISTE 2016 για τους μαθητές και του απένειμε το πιστοποιητικό «Seal of Alignment for Readiness».

Επισκεφθείτε τις σελίδες του προγράμματος Γίνε Ήρωας του Διαδικτύου:

https://beinternetawesome.withgoogle.com/el_gr

Βάση του προγράμματος

Το παρόν εγχειρίδιο συσχετίζεται με το βασικό πρόγραμμα σπουδών γενικής εκπαίδευσης για το δημοτικό σχολείο στο στάδιο της πρώιμης παιδικής εκπαίδευσης που εφαρμόζεται υπό τη μορφή ολοκληρωμένης εκπαίδευσης. Παρέχει περιεχόμενο που αντιστοιχεί στα πρότυπα της εκπαίδευσης στην πληροφορική, στη γλώσσα, στα μαθηματικά, στην τεχνολογία, στη μουσική και στα καλλιτεχνικά.

Θα πρέπει να τονιστεί ιδιαίτερα ότι το εγχειρίδιο ανταποκρίνεται στους τομείς της ενδοσχολικής εκπαίδευσης που περιλαμβάνονται στο βασικό πρόγραμμα σπουδών:

- επιτυχίες στις κοινωνικές δεξιότητες μέσω της συνεργασίας με τους μαθητές, την ανταλλαγή ιδεών και εμπειριών σχετικά με τη χρήση των τεχνολογιών.
- επιτυχίες όσον αφορά στην τήρηση των κανόνων ασφαλείας μέσω της χρήσης τεχνολογιών που είναι σύμφωνες με τους καθιερωμένους κανόνες, της διάκρισης μεταξύ επιθυμητών και ανεπιθύμητων συμπεριφορών των άλλων (συμπεριλαμβανομένων των μαθητών) που χρησιμοποιούν την τεχνολογία, ιδίως στο διαδίκτυο, και του σεβασμού των κανόνων σχετικά με τη χρήση των αποτελεσμάτων της εργασίας άλλων, τα οποία σχετίζονται με την ασφάλεια στο διαδίκτυο.

Η πραγματοποίηση των ανωτέρω συμπληρώνει τέλεια το περιεχόμενο της εκπαίδευσης που αφορά την γνώση της χρήσης των ηλεκτρονικών υπολογιστών, άλλων ψηφιακών συσκευών καθώς και του διαδικτύου. Επιπλέον, διαμορφώνει τις ικανότητες που περιλαμβάνονται στον κατάλογο των ικανοτήτων των μέσων ενημέρωσης, της πληροφόρησης και της ψηφιακής τεχνολογίας στις κατηγορίες:

- ηθική και αξίες στην επικοινωνία και τα μέσα ενημέρωσης,
- ασφάλεια στην επικοινωνία και τα μέσα ενημέρωσης,
- ψηφιακές ικανότητες,
- ασφάλεια κινητών τηλεφώνων,
- χρήση των πληροφοριών,
- σχέσεις εντός των μέσων ενημέρωσης,
- γλώσσα των μέσων ενημέρωσης.

Το πρόγραμμα Γίνε Ήρωας του Διαδικτύου και το παιχνίδι Ίντερλαντ μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τις οικογένειες και τους δασκάλους για να διδάξουν τη σωστή χρήση του διαδικτύου. Πρόσθετο υλικό για την εκπαίδευση και χρήσιμα εργαλεία υπάρχουν στη σελίδα: https://beinternetawesome.withgoogle.com/el_gr.

Συχνές ερωτήσεις

Για να παίξω το Ίντερλαντ πρέπει πρώτα να ολοκληρώσω όλα τα σενάρια του μαθήματος;

Όχι - αλλά σας συνιστούμε να ολοκληρώσετε τα μαθήματα πριν παίξετε το Ίντερλαντ. Το παιχνίδι λειτουργεί καλύτερα όταν χρησιμοποιείται για την ενίσχυση των θεμάτων που καλύπτονται στα μαθήματα και η διασκέδαση είναι ακόμη καλύτερη όταν οι μαθητές έχουν την ευκαιρία να συμμετάσχουν σε διαλόγους, συζητήσεις και καταιγισμό ιδεών πριν από το παιχνίδι.

Χρειάζεται τα παιδιά να έχουν λογαριασμό Google για να συμμετάσχουν στο πρόγραμμα;

Όχι. Το πρόγραμμα είναι διαθέσιμο σε οποιονδήποτε έχει πρόσβαση στον ιστότοπο. Δεν υπάρχουν συνδέσεις, κωδικοί πρόσβασης ή μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

Ποιες συσκευές είναι συμβατές με το παιχνίδι Ίντερλαντ;

Το Ίντερλαντ λειτουργεί σε όλες τις συσκευές που διαθέτουν σύνδεση στο διαδίκτυο και πρόγραμμα περιήγησης. Αυτό σημαίνει ότι για να παίξετε το παιχνίδι μπορείτε να χρησιμοποιήσετε σχεδόν οποιονδήποτε επιτραπέζιο υπολογιστή, φορητό υπολογιστή, tablet ή smartphone.

Πού θα βρω περισσότερες πληροφορίες;

- Μπορείτε να δείτε την κεντρική σελίδα του προγράμματος Γίνε Ήρωας του Διαδικτύου για την Ελλάδα καθώς και το παιχνίδι Ίντερλαντ στη σελίδα:
https://beinternetawesome.withgoogle.com/el_gr
- Το παιχνίδι Ίντερλαντ υπάρχει εδώ:
g.co/interland/gr

Πρέπει να έχω ολοκληρώσει κάποια ειδική εκπαίδευση ή να είμαι καθηγητής ενός συγκεκριμένου γνωστικού αντικείμενου για να υλοποιήσω αυτό το πρόγραμμα;

Οποιοσδήποτε εκπαιδευτικός μπορεί να υλοποιήσει αυτό το πρόγραμμα. Δεν απαιτείται πρόσθετη εκπαίδευση, αν και στο πρόγραμμα Γίνε Ήρωας του Διαδικτύου προσφέρουμε επίσης δωρεάν εκπαιδευτική υποστήριξη.

Σε ποιες αίθουσες διδασκαλίας θα λειτουργήσει καλύτερα το πρόγραμμα Γίνε Ήρωας του Διαδικτύου;

Το πρόγραμμα Γίνε Ήρωας του Διαδικτύου υποστηρίζει μαθητές και εκπαιδευτικούς δημοτικών σχολείων. Το πρόγραμμα, το παιχνίδι και το υλικό έχουν σχεδιαστεί για μαθητές ηλικίας 5-15 ετών, αλλά με τις κατάλληλες προσαρμογές, το περιεχόμενο μπορεί να χρησιμοποιηθεί και σε μαθητές μεγαλύτερης ηλικίας. Το παρόν εγχειρίδιο έχει αναπτυχθεί με γνώμονα την εκπαίδευση στην πρώιμη παιδική ηλικία. Στη σελίδα του προγράμματος: https://beinternetawesome.withgoogle.com/el_gr υπάρχουν περαιτέρω εκπαιδευτικά βοηθήματα, όπως ένα εγχειρίδιο για εκπαιδευτικούς των μαθητών 8-12 ετών καθώς και υλικό για γονείς.

Με ποιο τρόπο τα παιδιά μαθαίνουν από το παιχνίδι;

Το παιχνίδι Ίντερλαντ αποκρυσταλλώνει τα θέματα του μαθήματος, επιτρέποντας στα παιδιά να ερευνήσουν καλές διαδικτυακές πρακτικές μέσω του παιχνιδιού και να μάθουν για τις ψηφιακές αλληλεπιδράσεις (και τις συνέπειές τους) σε έναν ασφαλή χώρο μάθησης. Τα μικρότερα παιδιά μπορεί να χρειαστούν βοήθεια στην ανάγνωση των οδηγιών, των ερωτήσεων και των απαντήσεων που εμφανίζονται στο παιχνίδι.

Είναι το πρόγραμμα Γίνε Ήρωας του Διαδικτύου σύμφωνο με το βασικό πρόγραμμα σπουδών;

Ναι, είναι. Το πρόγραμμα Γίνε Ήρωας του Διαδικτύου έχει λάβει την έγκριση του ΙΕΠ από το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων στην θεματική ενότητα «Ευ Ζην» και περιέχει διδακτικό περιεχόμενο που ανταποκρίνεται στις ειδικές απαιτήσεις των μαθημάτων φιλολογίας, κοινωνικής, τεχνικής, πληροφοριακής και ηθικής παιδείας.

Πρέπει να είμαι ειδικός στην ψηφιακή ασφάλεια για να χρησιμοποιήσω αυτό το πρόγραμμα;

Όχι. Έχουμε σχεδιάσει το πρόγραμμα έτσι ώστε να μπορεί να το χρησιμοποιήσει κάθε εκπαιδευτικός. Επιπλέον, αν θέλετε να διευρύνετε τις γνώσεις σας σχετικά με την ψηφιακή ιθαγένεια και την ασφάλεια με έναν πιο διαδραστικό τρόπο, μπορείτε να παίξετε με τα παιδιά το παιχνίδι Ίντερλαντ, το οποίο μπορείτε να βρείτε στη σελίδα: g.co/interland/gr.

Μπορούν οι μαθήτρές μου και οι μαθητές μου να αποθηκεύσουν την πρόδο τους στο Ίντερλαντ;

Στην τρέχουσα έκδοση όχι, και αυτό δεν πρόκειται να αλλάξει. Το Ίντερλαντ δεν δημιουργεί ούτε αποθηκεύει καμία πληροφορία που μπορεί να συνδεθεί με ένα συγκεκριμένο πρόσωπο - συμπεριλαμβανομένων των αρχείων αποθήκευσης της κατάστασης του παιχνιδιού. Αυτό συμβαίνει επειδή θέλαμε το παιχνίδι να είναι προσβάσιμο σε όλους, χωρίς λογαριασμούς, συνδέσεις και κωδικούς πρόσβασης.

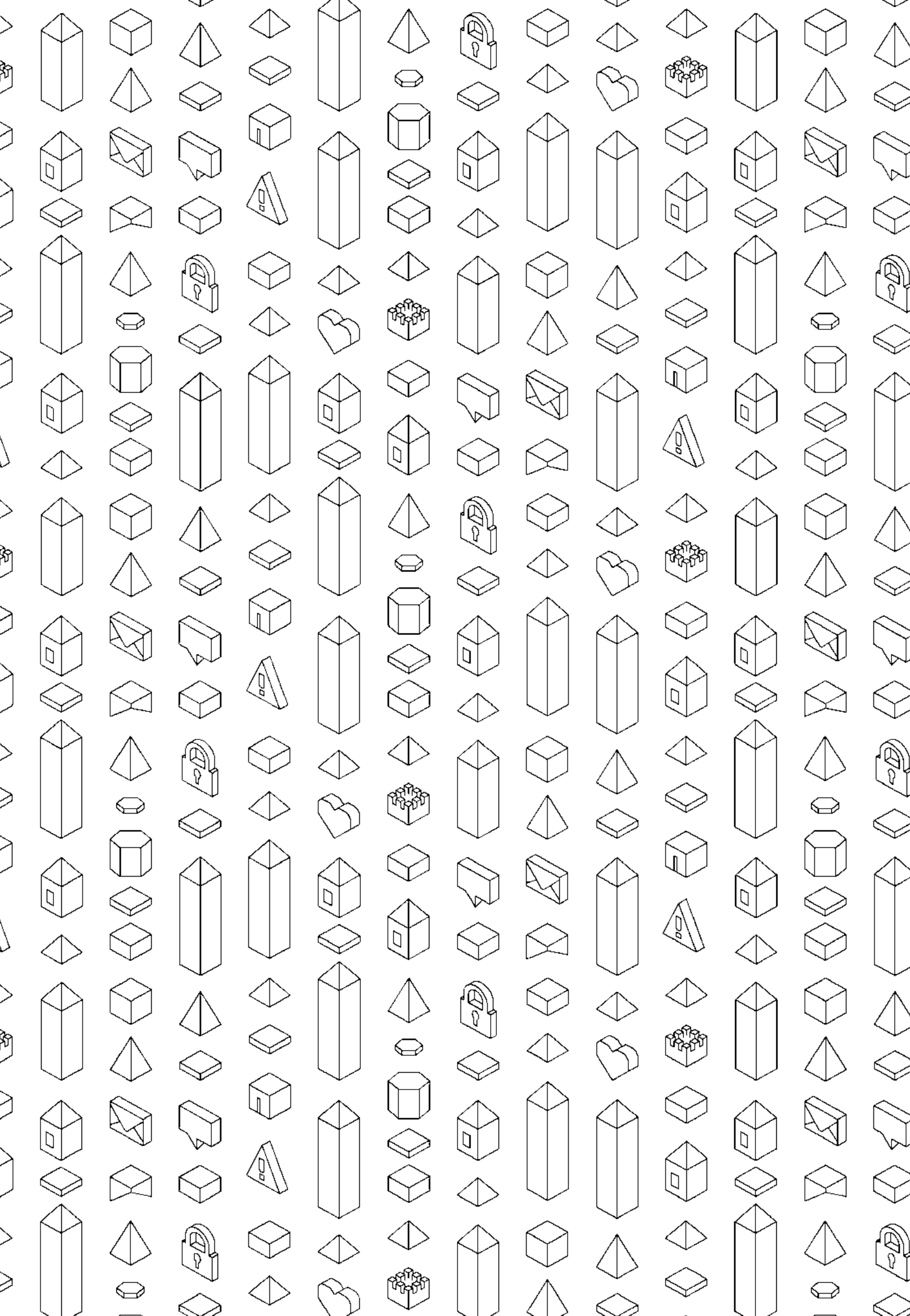
Εντάξει, αλλά πολλοί από τους μαθητές μου είναι περήφανοι που ολοκλήρωσαν το παιχνίδι και έμαθαν όσα έμαθαν.

Γι' αυτό το λόγο ετοιμάσαμε ένα πρότυπο πιστοποιητικού, το οποίο υπάρχει στο τέλος της παρούσας έκδοσης. Μπορείτε να γράψετε εκεί το όνομα του παιδιού και να δημιουργήσετε ένα προσωπικό δίπλωμα.

Πού μπορώ να βρω άλλο υλικό για εκπαιδευτικούς;

Όλο το υλικό μπορείτε να το βρείτε στη σελίδα:

https://beinternetawesome.withgoogle.com/el_gr/educators.

Οδηγός για τον ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ

Στην προσχολική εκπαίδευση, η στενή συνεργασία με τους γονείς και τους κηδεμόνες των παιδιών είναι ζωτικής σημασίας. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό όταν πρόκειται για την ψηφιακή εκπαίδευση. Γι' αυτό το λόγο το εγχειρίδιό μας περιλαμβάνει, εκτός από τα σχέδια μαθημάτων, υλικό που βοηθά στη συμμετοχή των γονέων και των κηδεμόνων σε δραστηριότητες για τη διαπαιδαγώγηση ενημερωμένων και ασφαλών πολιτών στο διαδίκτυο. Παρακάτω θα βρείτε ένα υπόδειγμα επιστολής που μπορείτε να προσαρμόσετε στις ανάγκες σας και να χρησιμοποιήσετε για να εξηγήσετε στους γονείς/κηδεμόνες πώς τα νέα εργαλεία και το πρόγραμμά μας βοηθούν τα παιδιά να μάθουν να λαμβάνουν σωστές αποφάσεις σχετικά με την ασφάλεια και τη συμπεριφορά στο διαδίκτυο. Πιο κάτω θα βρείτε επίσης μερικές ιδέες για το πώς να οργανώσετε μια συνάντηση με τους γονείς ώστε να τους ενθαρρύνετε να συμμετάσχουν στις δραστηριότητές σας στα πλαίσια του Γίνε Ήρωας του Διαδικτύου.

Υπόδειγμα e-mail/επιστολής προς γονέα/κηδεμόνα

Αγαπητοί Γονείς/Κηδεμόνες,

Όταν αναθέτετε τα παιδιά σας στη φροντίδα ενός νηπιαγωγείου ή σχολείου, αφήνετε στα χέρια μας την ευθύνη για την ασφάλεια και την ευημερία τους. Αυτό ισχύει τόσο για τον πραγματικό όσο και για τον ψηφιακό κόσμο. Στο [ονομασία σχολείου/νηπιαγωγείου] πιστεύουμε στη συνεργασία, στην εκμάθηση ανεξάρτητης σκέψης και στην προετοιμασία των μαθητών της τάξης ώστε:

- **Να σκέφτονται κριτικά** και να είναι σε θέση να αξιολογήσουν την αξιοπιστία του διαδικτυακού περιεχομένου.
- **Να γνωρίζουν τις αρχές της προστασίας** από διαδικτυακές απειλές όπως παρενόχληση, απάτη, διαρροή δεδομένων.
- **Να έχουν σύνεση όσον αφορά στην κοινοποίηση περιεχομένου στο διαδίκτυο:** να αποφασίζουν τι θα μοιραστούν, πώς, σε ποιον και πότε.
- **Να είναι ευγενικοί στο διαδίκτυο**, με γνώμονα το σεβασμό για τους άλλους και την ιδιωτικότητα τους.
- **Να αναζητούν τη βοήθεια** ενηλίκων τους οποίους εμπιστεύονται, σε δύσκολες περιπτώσεις.

Φέτος θα συνεργαστούμε με τη βοήθεια του Γίνε Ήρωας του Διαδικτύου, ενός πολύπλευρου προγράμματος που έχει σχεδιαστεί για να διδάξει στα παιδιά τις δεξιότητες που απαιτούνται ώστε να λειτουργούν με σύνεση και ασφάλεια στο διαδίκτυο. Το πρόγραμμα Γίνε Ήρωας του Διαδικτύου, που αναπτύχθηκε από το School with Class Foundation σε συνεργασία με την Google, είναι μια διασκεδαστική και προσαρμοσμένη στην ηλικία των παιδιών εμπειρία μάθησης που βασίζεται σε πέντε βασικούς τομείς:

- **Νοημοσύνη:** Μοιράσου αλλά φυλάξου
- **Εγρήγορση:** Μην την πατάς με την απάτη
- **Δύναμη:** Κράτα καλά τα μυστικά σου
- **Ευγένεια:** Η κουλ συμπεριφορά είναι η καλή συμπεριφορά
- **Γενναιότητα:** Αν έχεις αμφιβολίες συζήτησέ το αμέσως

Θα αναπτύξουμε τις παραπάνω δεξιότητες στην τάξη, αλλά σας ενθαρρύνουμε να τις εξασκείτε με τα παιδιά σας και στο σπίτι. Μπορείτε για το σκοπό αυτό να χρησιμοποιήσετε ένα στοιχείο του προγράμματος: το Ίντερλαντ – το διαδικτυακό παιχνίδι που κάνει τη μάθηση διαδραστική και διασκεδαστική.

Η συνετή και ασφαλής χρήση της τεχνολογίας θα βοηθήσει τα παιδιά να διαχειρίζονται καλύτερα τη μάθησή τους και να λειτουργούν καλύτερα στο διαδίκτυο στο μέλλον. Πιστεύουμε ότι το πρόγραμμα Γίνε Ήρωας του Διαδικτύου θα συμβάλει στη διασφάλιση ότι όλα τα παιδιά στο [όνομα σχολείου] μαθαίνουν, εξερευνούν τον κόσμο και είναι ασφαλή στο διαδίκτυο, τόσο εντός όσο και εκτός σχολείου.

Παρακαλώ επικοινωνήστε μαζί μου αν έχετε ερωτήσεις σχετικά με το πρόγραμμα. Θα χαρώ να μοιραστώ μαζί σας οδηγίες για το υλικό που θα χρησιμοποιούν τα παιδιά σας στη διάρκεια των μαθημάτων. Σας προσκαλώ επίσης να γνωρίσετε το υλικό για την οικογένεια που είναι διαθέσιμο στη διεύθυνση: https://beinternetawesome.withgoogle.com/el_gr/families.

Σας ενθαρρύνουμε να ρωτάτε τα παιδιά σας με τι ασχολούνται στο σχολείο και να συνεχίζετε τις συζητήσεις που γίνονται στα μαθήματα, στο σπίτι - ποιος ξέρει, μπορεί να μάθετε κι εσείς κάτι καινούργιο!

Με τους θερμότερους χαιρετισμούς,

Σενάριο

Συνάντηση με τους γονείς - σενάριο δραστηριοτήτων

Το παρακάτω σενάριο μπορεί να αποτελέσει εισαγωγή σε μια συζήτηση με τους γονείς και τους κηδεμόνες των παιδιών σχετικά με την ανάγκη για ψηφιακή μάθηση στην προσχολική εκπαίδευση.

1. Κατά τη διάρκεια της συνάντησης, ζητήστε από τους γονείς να καταγράψουν τα μέρη που επισκέπτονται τα παιδιά τους στο διαδίκτυο. Εάν οι απαντήσεις είναι ασαφείς (π.χ. «βλέπουν κινούμενα σχέδια»), ζητήστε τους να γίνουν πιο σαφείς και να δώσουν συγκεκριμένα ονόματα ιστοσελίδων, εφαρμογών και παιχνιδιών. Σημειώστε τα σε εμφανές σημείο. Μπορεί να μην είναι όλοι οι γονείς εξοικειωμένοι με τις δραστηριότητες ή τα μέρη που αναφέρονται στο διαδίκτυο - ζητήστε τους να σας μιλήσουν γι' αυτά με λίγες λέξεις. Τέλος, μπορείτε να παραθέσετε ορισμένα στοιχεία από την έρευνα σχετικά με τη χρήση του διαδικτύου από τα παιδιά, τα οποία θα βρείτε στο Υλικό 3.

2. Στη συνέχεια, χωρίστε τους γονείς σε μικρότερες ομάδες και μοιράστε εκτυπωμένους τους καταλόγους που βρίσκονται στο Παράρτημα 1. Ζητήστε από κάθε ομάδα να επιλέξει 5 δραστηριότητες από τον πίνακα και, χρησιμοποιώντας τον κατάλογο αναγκών, να απαντήσει στην ερώτηση: «Ποιες ανάγκες καλύπτει το παιδί μου μέσω αυτών των δραστηριοτήτων;».

Κατόπιν, παρακαλέστε τους συμμετέχοντες να αξιολογήσουν εάν, κατά τη γνώμη τους, η συγκεκριμένη δραστηριότητα/εφαρμογή/ιστοσελίδα είναι ένα καλό μέρος για την κάλυψη της εν λόγω ανάγκης σε μια κλίμακα από το 1 έως το 6 (σχολική κλίμακα βαθμολόγησης, όπου το 1 σημαίνει ένα κακό μέρος και το 6 σημαίνει ένα ιδανικό μέρος). Ως βοήθημα για τη δραστηριότητα, μπορείτε να διανείμετε στις ομάδες το υπόδειγμα (συνημμένο 2).

3. Αφού ολοκληρώσετε την άσκηση, συζητήστε μαζί τα συμπεράσματα:

α) Ρωτήστε για τις δραστηριότητες που συγκέντρωσαν τους περισσότερους πόντους. Αφήστε τους γονείς να επιχειρηματολογήσουν σχετικά με την επιλογή τους. Παρατηρήστε ότι το διαδίκτυο μπορεί να είναι ένα καλό μέρος για την ικανοποίηση ορισμένων αναγκών, π.χ. της γνώσης, της πληροφόρησης ή της επικοινωνίας.

β) Ρωτήστε για τις δραστηριότητες που έλαβαν τους λιγότερους βαθμούς και ζητήστε τους να τις αιτιολογήσουν. Παρατηρήστε ότι οι σημαντικές ανάγκες που κρύβονται πίσω από αυτές τις δραστηριότητες δεν θα εξαφανιστούν αν απαγορεύσετε στα παιδιά να τις υλοποιούν στο διαδίκτυο. Ο καλύτερος τρόπος είναι να τους δείξετε πώς μπορούν να ικανοποιήσουν αυτές τις ανάγκες με διαφορετικό τρόπο.

γ) Υπάρχει επίσης η πιθανότητα όλες οι δραστηριότητες να λάβουν πολύ λίγους πόντους. Αυτό είναι ένα σημάδι ότι οι γονείς πιστεύουν ότι το διαδίκτυο δεν είναι καλό μέρος για τα παιδιά τους. Συζητήστε σε τι οφείλεται αυτό. Σημειώστε ότι ο καλύτερος τρόπος για τη μείωση του άγχους σχετικά με αυτό το μέσο είναι... το να συνοδεύετε τα παιδιά στην εξερεύνησή του.

Ενθαρρύνετε τους γονείς να περάσουν την προσεχή εβδομάδα τουλάχιστον μία ώρα στο διαδίκτυο με το παιδί τους. Στη συνέχεια, ας αφήσουν το παιδί να τους πει τι του αρέσει να κάνει στο διαδίκτυο και γιατί είναι σημαντικό για εκείνο.

Προτείνετε στους γονείς να εφαρμόσουν στο σπίτι τη δραστηριότητα από τον οδηγό του Γίνε Ήρωας του Διαδικτύου για γονείς με τίτλο «Εξάσκηση της διαδικτυακής ασφάλειας για όλη την οικογένεια», που θα βρείτε στη σελίδα:

https://beinternetawesome.withgoogle.com/el_gr/families

ή κλικάροντας στον σύνδεσμο

<https://storage.googleapis.com/gweb-interland.appspot.com/el-gr/hub/pdfs/family-guide.pdf>.

δ) Εξετάστε τις ανάγκες που συνόδευαν τις δραστηριότητες με τους λιγότερους πόντους και σκεφτείτε από κοινού πώς μπορείτε να υποστηρίξετε τα παιδιά στην κάλυψη των αναγκών αυτών. Ενθαρρύνετε τους γονείς να απαριθμήσουν τις δραστηριότητες που μπορούν να κάνουν ως οικογένεια. Στη συνέχεια, προχωρήστε σε δραστηριότητες που θα μπορούσαν να οργανωθούν στην κοινότητα της τάξης σας (μαζί με τον εκπαιδευτικό ή με άλλες οικογένειες), π.χ.

- Ανάγκη για επαφή, συντροφικότητα - μία ποδηλατική βόλτα με ολόκληρη την τάξη.
- Ανάγκη να γίνεται κανείς αντιληπτός, ανάγκη για συνεργασία - προετοιμασία ενός θεατρικού έργου μαζί με τους γονείς.
- Ανάγκη για ελευθερία (μία από τις σημαντικότερες ανάγκες που ικανοποιούν τα παιδιά στο διαδίκτυο) - περισσότερος χρόνος για ανέμελο παιχνίδι αντί για εξωσχολικές δραστηριότητες, εκδρομές στο δάσος με άλλα παιδιά.
- Ανάγκη για εκτίμηση - συζητήσεις με τα παιδιά μία φορά την εβδομάδα, κατά τη διάρκεια των οποίων κάθε μέλος της οικογένειας αναφέρει τους λόγους για τους οποίους εκτιμά τους άλλους: «σιωπηλός φίλος» - ένα παιχνίδι κατά το οποίο κάναμε ωραία πράγματα για τους άλλους.
- Ανάγκη για έκφραση - παρουσίαση των ενδιαφερόντων του στο σχολείο, μια βραδιά με τους γονείς κατά την οποία το παιδί έχει ως καθήκον να διδάξει κάτι στον γονέα.

Ενθαρρύνετε τους γονείς να επιλέξουν κάποιες από αυτές τις ιδέες και να τις εφαρμόσουν από κοινού.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΑΝΑΓΚΩΝ

ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΚΕΣ

- Αέρας
- Τροφή
- Νερό
- Στέγη
- Κίνηση
- Ανάπαυση
- Ύπνος
- Αφή
- Έκφραση της σεξουαλικότητας
- Ασφάλεια, κ.λπ.

ΑΥΤΟΝΟΜΙΑΣ

- Επιλογή ιδίων σχεδίων, στόχων και επιθυμιών, αξιών
- Επιλογή της οδού που οδηγεί στην επίτευξή τους κ.λπ.

ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ

- Αυθεντικότητα
- Αυτοεκτίμηση
- Αυτοαποδοχή
- Αυτοπεποίθηση, κ.λπ.

ΑΛΛΗΛΟΕΞΑΡΤΗΣΗΣ

- Συντροφιά
- Εγγύτητα
- Ανήκειν
- Προσοχή, αποδοχή
- Συναισθηματική ασφάλεια
- Ειλικρίνεια
- Ενσυναίσθηση
- Αποδοχή αναγκών και συναισθημάτων
- Ίσες ευκαιρίες
- Αντιληπτότητα από τους άλλους
- Κατανόηση των άλλων και από τους άλλους
- Εμπιστοσύνη
- Ζεστασιά
- Θαλπωρή
- Αγάπη
- Οικειότητα
- Έμπνευση
- Κοινωνία
- Συνεργασία
- Αμοιβαιότητα
- Αυτοαποδοχή
- Αυτοεκτίμηση, κ.λπ.

ΧΑΡΑ/ΛΥΠΗ

- Εορτασμός των αναγκών που ικανοποιήθηκαν, των ονείρων που εκπληρώθηκαν, των εκπληρωθέντων σχεδίων, κ.λπ.
- Πένθος για τις μη καλυφθείσες ανάγκες, απώλειες, κ.λπ.

ΧΑΡΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

- Διασκέδαση
- Χιούμορ
- Χαρές
- Ευκολίες
- Περιπέτειες, κ.λπ.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

- Έμπνευση
- Απλότητα
- Ελπίδα
- Κάλλος
- Επαφή με τη φύση
- Αρμονία
- Τάξη
- Ομόνοια
- Ειρήνη, κ.λπ.

Με τι ασχολείται το παιδί στο διαδίκτυο; (δραστηριότητα/σελίδα/εφαρμογή)	Ποιες ανάγκες καλύπτει με αυτές τις δραστηριότητες; (Δίπλα σε μία δραστηριότητα μπορείτε να αναφέρετε περισσότερες ανάγκες)	Πρόκειται περί ενός καλού μέρους για την κάλυψη αυτών των αναγκών; Βαθμολογήστε σε κλίμακα από 1 έως 6 (1- κακό, 6 - ιδανικό)

Παράδειγμα:

Παιχνίδι Minecraft	Διασκέδαση, αυθορμητισμός, δημιουργικότητα, συντροφικότητα	4
--------------------	--	---

Διαδικτυακό νηπιαγωγείο – περί παιδιών και γονέων στο διαδίκτυο

Μέχρι πρόσφατα, όλα έδειχναν ότι τα παιδιά προσχολικής ηλικίας και τα παιδιά των πρώτων τάξεων του δημοτικού χρησιμοποιούν τις κινητές συσκευές με σύνδεση στο διαδίκτυο τόσο σποραδικά που δεν υπάρχει λόγος να ασχοληθούμε με αυτό. Τα τελευταία χρόνια, ωστόσο, το φαινόμενο αυτό έχει αρχίσει να ενδιαφέρει τους ερευνητές της παιδιατρικής και της αναπτυξιακής ψυχολογίας, επειδή γίνεται όλο και πιο δημοφιλές. Αυτό είναι ακόμη πιο ανησυχητικό επειδή η περίοδος μέχρι την ηλικία των οκτώ ετών είναι μια περίοδος έντονης ανάπτυξης του παιδιού. Γιατί και πότε τα μικρά παιδιά μπαίνουν στο διαδίκτυο και, επίσης, είμαστε σίγουροι ότι το διαδίκτυο μονάχα βλάπτει την ανάπτυξη; Αξίζει να εξετάσουμε αυτό το θέμα και να δούμε τις έρευνες, στις οποίες έχουμε πρόσβαση.

Πότε και γιατί αρχίζουν όλα;

Σύμφωνα με πρόσφατη μελέτη του Γραφείου Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών, το 27% των παιδιών ξεκινούν την περιπέτειά τους στο διαδίκτυο πριν ακόμη ξεκινήσουν το σχολείο (5% κάτω των 4 ετών, 22% κάτω των 6 ετών). Από την άλλη πλευρά, τα αποτελέσματα μιας μελέτης με τίτλο *Μπόμπηρες στο διαδίκτυο - το φαινόμενο της χρήσης κινητών συσκευών από παιδιά ηλικίας 0-6 ετών* δείχνουν ότι η μέση ηλικία έναρξης είναι ακόμη χαμηλότερη - 2 έτη και 2 μήνες. Η χαμηλότερη αναφερόμενη ηλικία κατά την οποία τα παιδιά άρχισαν να χρησιμοποιούν κινητές συσκευές ήταν ο πρώτος μήνας της ζωής τους!

Σύμφωνα με τους ειδικούς της Αμερικανικής Παιδιατρικής Ένωσης και του Ιδρύματος Δίνοντας Δύναμη στα Παιδιά, ο μέγιστος χρόνος που μπορούν να περνούν τα παιδιά έως πέντε ετών χρησιμοποιώντας ένα smartphone, tablet ή φορητό υπολογιστή είναι μία ώρα την ημέρα, υπό το άγρυπνο μάτι ενός γονέα, ο οποίος θα πρέπει να γνωρίζει τι συμβαίνει στην οθόνη.

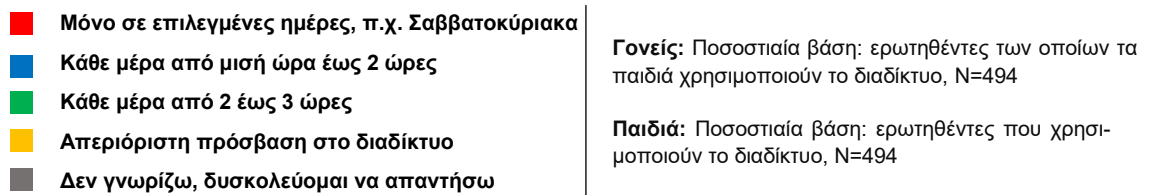
Αξίζει να τονιστεί ότι ο κοινός καθορισμός κανόνων και η συνοδεία του παιδιού κατά τη χρήση του Διαδικτύου είναι πολύ πιο σημαντικός από τη χρήση τεχνικών εργαλείων γονικού ελέγχου. Τα τελευταία μπορούν να έχουν μόνο υποστηρικτικό ρόλο, καθώς η εκμάθηση της συνετής χρήσης του Διαδικτύου είναι όπως η εκμάθηση, για παράδειγμα, της ανάγνωσης - έχει να κάνει με την υπόδειξη των βημάτων, όχι με τον αυστηρό έλεγχο.

Ταυτόχρονα, βάσει των ερευνών, οι δηλώσεις των παιδιών δείχνουν ότι οι οικογένειες περνούν πολύ σπάνια χρόνο μαζί στο διαδίκτυο. Σύμφωνα με την προαναφερθείσα έκθεση Μπόμπηρες στο Διαδίκτυο, οι γονείς και οι κηδεμόνες παιδιών κάτω των έξι ετών αφήνουν τα παιδιά τους να χρησιμοποιούν κινητές συσκευές τις περισσότερες φορές όταν δεν έχουν την ενέργεια ή την έμπνευση για παιχνίδι με το παιδί, όταν πρέπει να ασχοληθούν με τις δουλειές του σπιτιού ή όταν χρειάζονται μια στιγμή για τον εαυτό τους. Η έκθεση δείχνει ότι σχεδόν τα δύο τρίτα των γονέων επιτρέπουν στο παιδί τους να χρησιμοποιεί κινητές συσκευές ως ένα είδος επιβράβευσης. Ο ίδιος αριθμός γονέων δηλώνει ότι δίνει στο παιδί του μια κινητή συσκευή όταν κλαίει ή είναι ανήσυχος, ενώ ακόμη περισσότεροι, δηλαδή πάνω από το 80% των γονέων, ενεργοποιούν ένα κινητό τηλέφωνο ή tablet για το παιδί τους όταν εκείνο βαριέται. Οι νέοι ερωτηθέντες, από

την άλλη πλευρά, απαντούν ότι κυρίως (88%) χρησιμοποιούν περιεχόμενο που απευθύνεται στην ηλικία τους (ταινίες, κινούμενα σχέδια, παιχνίδια, βιβλία ζωγραφικής κ.λπ.). Σχεδόν τρία στα τέσσερα παιδιά λένε ότι χρησιμοποιούν κινητή συσκευή όταν ταξιδεύουν με αυτοκίνητο (ή άλλο μέσο μεταφοράς), ένα στα δύο παιδιά λέει ότι χρησιμοποιεί κινητή συσκευή στη διάρκεια του φαγητού ενώ ένα στα εννέα παιδιά λέει ότι χρησιμοποιεί μια κινητή συσκευή όταν πηγαίνει στην τουαλέτα.

Ενδιαφέρουσα επίσης είναι η αντιπαράθεση των δηλώσεων παιδιών και γονέων σχετικά με το χρόνο που περνούν στο διαδίκτυο - προκύπτει ότι οι γονείς δεν έχουν πάντα πλήρη εικόνα της κατάστασης. Αυτό αποτυπώνεται στο παρακάτω διάγραμμα:

**Πόσο συχνά χρησιμοποιείτε το διαδίκτυο την εβδομάδα; /
Πόσο συχνά χρησιμοποιεί το παιδί σας το διαδίκτυο την εβδομάδα;**

Ενδείξεις για τα παιδιά

Οι γονείς είναι αρκετά ακριβείς αναφέροντας τους συχνότερα χρησιμοποιούμενους ιστότοπους και εφαρμογές που χρησιμοποιούν τα παιδιά τους. Μεγαλύτερες διαφορές εμφανίζονται στις ερωτήσεις σχετικά με το τι κάνουν τα παιδιά σε αυτούς τους ιστότοπους. Τα παιδιά είναι πιο πιθανό να σχολιάζουν και λιγότερο πιθανό να δημοσιεύουν τις δικές τους φωτογραφίες από ό,τι υποδεικνύουν σχετικά οι γονείς τους. Η συζήτηση σχετικά με τις διαδικτυακές πρακτικές των παιδιών είναι το πρώτο βήμα για τους γονείς και τους κηδεμόνες ώστε να οικοδομήσουν εμπιστοσύνη και διαφάνεια συζητώντας, πχ., για τις δύσκολες καταστάσεις και το περιεχόμενο που ενδέχεται να αναστατώσουν τα παιδιά.

Γνωρίζουμε ένα πράγμα, κάνουμε άλλο

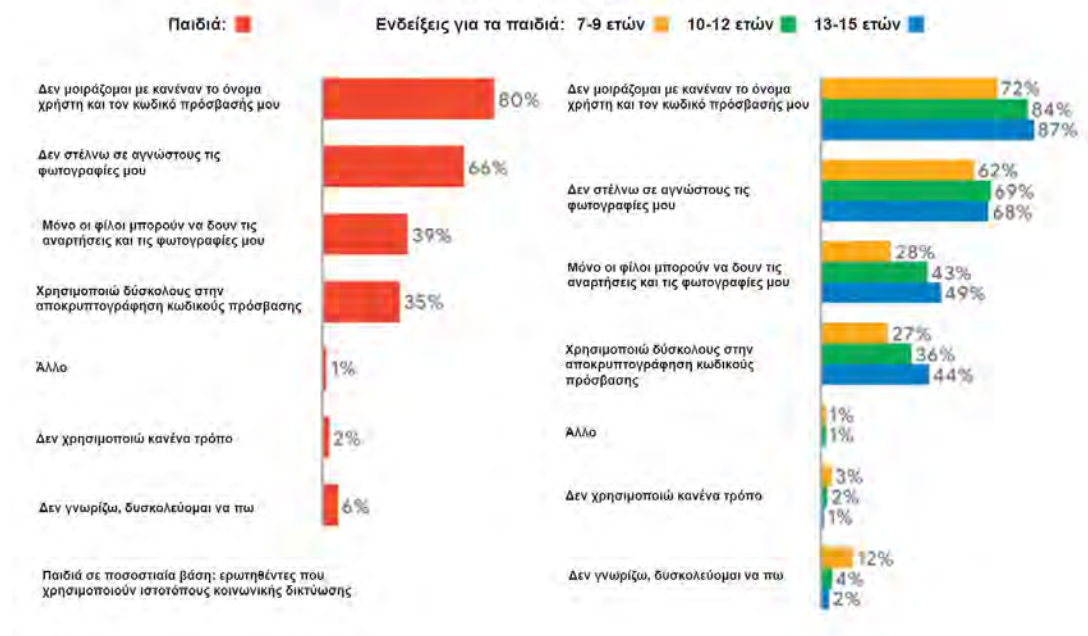
Στις διαθέσιμες έρευνες, τις περισσότερες φορές συναντάμε ένα χάσμα μεταξύ αυτού που γίνεται και αυτού που θα μπορούσε να γίνει, εάν είχαμε επαρκή χρόνο και πόρους δεξιοτήτων, καθώς επίσης τεχνικές και νομικές λύσεις.

Στην ερώτηση τι κινδύνους βλέπουν στη χρήση του Διαδικτύου από τα νήπια, οι γονείς απαντούν συχνότερα ότι πρόκειται για διαφημίσεις αντικειμένων που προσελκύουν την προσοχή

των παιδιών, όπως γλυκά ή παιχνίδια (52%), περιεχόμενο χωρίς εκπαιδευτική αξία (35%) ή ταινίες «υπερφορτωμένες» με χρώματα και ήχους (39%), ενώ μόνο το 14% των ερωτηθέντων αναφέρει περιεχόμενο που απεικονίζει επικίνδυνες ή καταστροφικές συμπεριφορές (π.χ. άλματα από ύψος) και το 5% ότι ανησυχεί για ανεπιθύμητους ιστότοπους (π.χ. πορνογραφία) οι οποίοι συνδέονται ηλεκτρονικά με ιστότοπους όπου τα παιδιά παρακολουθούν κινούμενα σχέδια.

Ταυτόχρονα, οι έρευνες δείχνουν ότι μόνο το 18% των παιδιών μέχρι 6 ετών χρησιμοποιούν κινητές συσκευές παρέα με κάποιο άλλο παιδί ή κάποιον ενήλικα, ενώ μόνο το 7% των γονέων παραδέχεται ότι το παιδί τους τις χρησιμοποιεί χωρίς την επίβλεψη κάποιου ενήλικα. Οι ερωτηθέντες φαίνεται να κατανοούν γιατί τα παιδιά δεν πρέπει να σερφάρουν μόνα τους στο διαδίκτυο, αλλά δεν κάνουν τίποτα γι' αυτό. Η κατάσταση είναι παρόμοια για τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και τις εφαρμογές, οι περισσότερες εκ των οποίων δηλώνουν ότι μπορούν να δημιουργήσουν λογαριασμό μόνο χρήστες ηλικίας 13 ετών και άνω (το Facebook, το Instagram, το Snapchat, το YouTube, το TikTok ανήκουν σε αυτή την ομάδα). Εν τω μεταξύ, το 27% των παιδιών ηλικίας 7-9 ετών και το 55% των παιδιών ηλικίας 10-12 ετών δημοσιεύουν ήδη περιεχόμενο σε αυτά. Αυτό σημαίνει ότι οι ενήλικες - από τους προγραμματιστές των εφαρμογών έως τους γονείς - αποδέχονται τη μυθοπλασία του τρόπου λειτουργίας των νομικών επιταγών. Ευτυχώς, όλα τα παιδιά που συμμετείχαν στην έρευνα κατανοούν ότι είναι σημαντικό να προστατεύουν την ιδιωτική τους ζωή στο διαδίκτυο και χρησιμοποιούν διάφορους γνωστούς τρόπους. Η συντριπτική πλειοψηφία των παιδιών γνωρίζει ότι δεν πρέπει να μοιράζεται το όνομα χρήστη και τον κωδικό πρόσβασης με κανέναν, ούτε να στέλνει φωτογραφίες σε αγνώστους.

Πώς φροντίζετε το απόρρητό σας στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης;

Δυστυχώς, αυτή η γνώση δεν έχει ως αποτέλεσμα ένα άνοιγμα σε συζητήσεις για τις δύσκολες καταστάσεις στο διαδίκτυο. Τα αποτελέσματα της διεθνούς έρευνας EU Kids Online 2018 έδειξαν ότι μόνο οι μισοί από τους γονείς που συμμετείχαν στην έρευνα συζητούν με τα παιδιά τους για την ασφαλή χρήση του διαδικτύου και τους κινδύνους που κάτι τέτοιο εγκυμονεί. Για τους εκπαιδευτικούς και τα εκπαιδευτικά προγράμματα, όπως το Γίνε Ήρωας του Διαδικτύου, αυτό είναι μια σημαντική υπόδειξη: πρέπει να εργαστούμε στο θέμα της επικοινωνίας και συζήτησης για τις διαδικτυακές δραστηριότητες, ώστε οι ψηφιακές ικανότητες να μην αποτελούν απλώς παπαγαλιστικές φόρμουλες.

Υπάρχουν όμως μόνο απειλές;

Ωστόσο, το διαδίκτυο δεν αφορά μόνο στους κινδύνους. Μεταξύ των πλεονεκτημάτων από τη χρήση του, οι γονείς ανέφεραν πάνω απ' όλα τα διδακτικά οφέλη, όπως η εκμάθηση ξένων γλωσσών, η αριθμητική, η ζωγραφική, η εκμάθηση χρωμάτων. Με λίγη βοήθεια από έναν ενήλικα, το διαδίκτυο μπορεί να γίνει ένα εξαιρετικό εργαλείο για την ανάπτυξη των προτιμήσεων και των ενδιαφερόντων ενός παιδιού. Αξίζει να σημειωθεί ιδιαίτερα ο ρόλος των ιστότοπων βίντεο, όπως το YouTube, οι οποίοι κυριαρχούν μεταξύ των εκπαιδευτικών πηγών για παιδιά και εφήβους. Από τη μία πλευρά, πρόκειται για μέρη όπου μπορούμε συχνά να βρούμε υψηλής ποιότητας και εύκολα προσβάσιμο περιεχόμενο για την ανάπτυξη γνώσεων και ενδιαφερόντων, από την άλλη όμως πολλοί γονείς δεν είναι εξοικειωμένοι με τις ρυθμίσεις αυτού του ιστότοπου και δεν γνωρίζουν, για παράδειγμα, για τη δυνατότητα ενεργοποίησης της παιδικής έκδοσης. Οι ερωτηθέντες επεσήμαναν επίσης την απόκτηση δεξιοτήτων στη χρήση των νέων τεχνολογιών, οι οποίες σύμφωνα με εκείνους είναι απαραίτητες ώστε να μπορέσουν τα παιδιά τους να λειτουργήσουν στον κόσμο των ραγδαίων αυτών τεχνολογικών αλλαγών.

Δώστε το παράδειγμα και φροντίστε τον εαυτό σας

Παρόλο που ως γονέας ή εκπαιδευτικός ίσως να μην το βλέπετε, τα παιδιά σας ή/και οι μαθητές σας γνωρίζουν πολύ καλά πόσο χρόνο περνάτε εσείς μπροστά σε μια οθόνη. Σύμφωνα με την Αμερικανίδα ερευνήτρια Catherine Steiner-Adair, το 70% των παιδιών πιστεύει ότι οι γονείς τους έχουν δύο μέτρα και δύο σταθμά όσον αφορά στην τεχνολογία, για τον χρόνο και τους κανόνες χρήσης των συσκευών. Σε μια τέτοια κατάσταση, είναι δύσκολο να περιμένουμε από αυτά να περιορίσουν τον χρόνο που περνούν με τις ηλεκτρονικές συσκευές ή να μιλήσουν ειλικρινά γι' αυτό με τους ενήλικες. Αυτός είναι ένας λόγος για τον οποίο προγράμματα όπως το Γίνε Ήρωας του Διαδικτύου είναι απαραίτητα όχι μόνο στο σχολείο, αλλά και στο σπίτι. Οι συμβουλές και οι ασκήσεις που έχουν σχεδιαστεί για τους νεαρούς χρήστες του διαδικτύου είναι επίσης κατάλληλες για ενήλικες. Μπορεί να χρησιμοποιείτε διαφορετικές εφαρμογές από ό,τι τα παιδιά σας, αλλά πιθανότατα σας είναι εξίσου δύσκολο μερικές φορές να αφήσετε κάτω το κινητό τηλέφωνό σας ή να παραδεχτείτε ότι δεν μπορείτε να ρυθμίσετε κάτι σε αυτό.

Ψυχοκινητική, συναισθηματική και κοινωνική ανάπτυξη των παιδιών στις πρώτες τάξεις του δημοτικού σχολείου

Η έναρξη του δημοτικού σχολείου είναι από αναπτυξιακή άποψη μια πολύ σημαντική στιγμή στη ζωή ενός νέου ατόμου. Τα περισσότερα παιδιά την περιμένουν με ανυπομονησία - εξασκούνται και προετοιμάζονται για το νέο τους ρόλο, αυτόν του μαθητή, ήδη από το νηπιαγωγείο. Τα πρώτα παιχνίδια στο σχολείο, στην τάξη, και ο ρόλος της δασκάλας ή του δασκάλου στην τάξη, είναι στοιχεία που αποτελούν ένα είδος εκπαίδευσης. Τα παιδιά ανυπομονούν για το σχολείο, τη μάθηση, την ανεξαρτησία! Ωστόσο, είναι σημαντικό να θυμόμαστε ότι η περίοδος αυτή είναι εξαιρετικά δύσκολη και χρήζουσα υποστήριξης για πολλά από τα παιδιά. Εκείνα που θα βρουν τη νησίδα των ικανοτήτων τους στην αρχή του δημοτικού σχολείου, θα πετύχουν - θα βιώσουν μια κατάσταση στην οποία θα θέλουν πραγματικά να επιτύχουν κάτι, να μάθουν κάτι, αλλά θα χρειαστεί προσπάθεια, κόπος και χρόνος για να μάθουν. Αν τα καταφέρουν, όταν βιώσουν το ίδιο πράγμα στο μέλλον, δεν θα φοβούνται τις νέες δύσκολες προκλήσεις. Και θα μάθουν το ουσιαστικό - πώς να διδάσκονται!

Πολλά εξαρτώνται από την ετοιμότητα του κάθε παιδιού να αναλάβει τα σχολικά καθήκοντα. Η προδιάθεση αυτή συνδέεται, αφενός, με ορισμένους βιολογικούς παράγοντες, όπως η δομή του νευρικού συστήματος και ο ρυθμός ανάπτυξής του καθώς και ο ρυθμός ανάπτυξης ολόκληρου του οργανισμού, συμπεριλαμβανομένου του μυοσκελετικού συστήματος, και, αφετέρου, εξαρτάται από τους περιβαλλοντικούς παράγοντες μέσα στους οποίους έχει μεγαλώσει το παιδί. Η σχολική ετοιμότητα δεν είναι τίποτε άλλο παρά η επίτευξη ενός τέτοιου επιπέδου σωματικής, κοινωνικής και νοητικής ανάπτυξης, που θα καθιστά το παιδί ευαίσθητο και δεκτικό στη συστηματική διδασκαλία και ανατροφή στο δημοτικό σχολείο. Καθορίζει το επίπεδο προετοιμασίας του παιδιού για την κατάκτηση των ικανοτήτων που απαιτεί το εκπαιδευτικό ίδρυμα. Είναι σαφές ότι, στην αρχή του σχολείου, στην ίδια τάξη θα υπάρχουν παιδιά που είναι πλήρως έτοιμα για τις σχολικές εργασίες - που ελέγχουν το σώμα και τα συναισθήματά τους, που ενδιαφέρονται για τη μάθηση, που έχουν πλούσιο λεξιλόγιο, που κατανοούν άριστα τους νέους κανόνες και αρχές και είναι έτοιμα να τους ακολουθήσουν - και εκείνα που έχουν ακόμη πολλή δουλειά να κάνουν σε καθέναν από αυτούς τους τομείς. Όλα αυτά οπωσδήποτε συμβαδίζουν με τον αναπτυξιακό κανόνα. Διότι η περίοδος της έναρξης του σχολείου είναι η πιο διαφοροποιημένη αναπτυξιακά περίοδος. Η μειωμένη σχολική ετοιμότητα αποτελεί σημαντικό παράγοντα κινδύνου για αποτυχίες στη μάθηση, η οποία μπορεί να διαταράξει τη γνωστική, συναισθηματική, κινητήρια και κοινωνική λειτουργία του παιδιού και να έχει συνέπειες για πολλά χρόνια. Η έναρξη του σχολείου είναι μια περίοδος οικοδόμησης της αίσθησης ότι το παιδί είναι υπεύθυνο στις πράξεις και στις σχέσεις με τους συνομηλίκους καθώς και μια περίοδος όπου διαμορφώνεται η αυτοεκτίμησή του, η οποία θα επηρεαστεί από τις απόψεις των εκπαιδευτικών, των γονέων και των συνομηλίκων. Αξίζει επίσης να θυμόμαστε ότι στο τέλος αυτής της περιόδου (μεταξύ 9 και 10 ετών) αρχίζει η διαδικασία της βιολογικής ωρίμανσης - αλλαγές στις

ορμόνες, στη δομή του σώματος, στις αναλογίες και στις ικανότητές του. Όλες αυτές τις αλλαγές έχει να αντιμετωπίσει ο νέος άνθρωπος.

Η κινητική ανάπτυξη στην πρώιμη φάση βασίζεται κυρίως στη βελτίωση ενός αριθμού δεξιοτήτων: τρέξιμο, άλματα, αναρρίχηση, ποδηλασία, ντύσιμο (δέσιμο των κορδονιών), πλύσιμο και υγιεινή, αλλά και ζωγραφική, σωστό κράτημα των οργάνων γραφής, κοπή, πλάσιμο ή κόλληση. Οι κινήσεις του παιδιού γίνονται όλο και πιο λεπτομερείς, τα σχέδια αντικατοπτρίζουν ολοένα και πιο πιστά την πραγματικότητα. Αυτή είναι μια πολύ σημαντική στιγμή και η εκπαίδευση σε αυτόν τον τομέα φαίνεται να είναι ζωτικής σημασίας, επίσης για τη σχολική λειτουργία του παιδιού. Μόνο όταν κάποιος έχει τον έλεγχο του σώματός του, όταν οι μύες του δεν τον απογοητεύουν, όταν δεν κουράζεται υπερβολικά, θα μπορέσει να καθίσει στο θρανίο και να επωφεληθεί από το μάθημα - να συγκεντρωθεί σε αυτό. Ένα παιδί προσχολικής ηλικίας χρειάζεται περίπου 8-10 ώρες σωματικής δραστηριότητας την ημέρα. Στην αρχή του δημοτικού σχολείου δεν έχουν αλλάξει και πολλά, οπότε αξίζει αυτό να το έχετε επίσης υπόψη σας!

Η όψιμη φάση - 9-11 ετών - είναι η περίοδος κατά την οποία η υπερβολική κινητικότητα του παιδιού μειώνεται σταδιακά. Οι πράξεις γίνονται σκόπιμες, οικονομικότερες και οργανωμένες. Είναι μια περίοδος υψηλού κινητικού συντονισμού, ευκολίας στην κατάκτηση νέων κινήσεων. Αυτή είναι μια εξαιρετική ευκαιρία για να βελτιώσει κανείς διάφορες δεξιότητες: στα αθλήματα ή στο παίξιμο ενός μουσικού οργάνου.

Η γνωστική ανάπτυξη, από την άλλη πλευρά, στην πρώιμη φάση σχετίζεται με την εκμάθηση της επικέντρωσης της προσοχής. Εμφανίζεται η λογική μνήμη. Τα παιδιά μαθαίνουν πρόθυμα απ' έξω νέες ενδιαφέρουσες πληροφορίες. Αναπτύσσουν ατομικές στρατηγικές μνήμης. Γίνονται ολοένα και πιο ικανά στην καθιέρωση λογικών σχέσεων μεταξύ των στοιχείων - είναι η καλύτερη εποχή για την εκπαίδευση σε νοητικές λειτουργίες όπως η ανάλυση και η σύνθεση, οι οποίες, μεταξύ άλλων, καθιστούν δυνατή την αποτελεσματική ανάγνωση. Το παιδί είναι πια σε θέση να ταξινομεί και γνωρίζει, για παράδειγμα, ότι ένα μήλο και μια μπάλα είναι στρογγυλά. Μαθαίνει να αντιλαμβάνεται χαρακτηριστικά της πραγματικότητας από διαφορετικές οπτικές γωνίες και να συνδυάζει πληροφορίες. Διαμορφώνει τα πρώτα γενικά συμπεράσματα βάσει λεπτομερών παρατηρήσεων, κατέχει τις αρχές της σταθερότητας όσον αφορά στη μάζα, την επιφάνεια και την ποσότητα των υγρών. Ταξινομεί στοιχεία που διαφέρουν σε μήκος. Ωστόσο, εξακολουθεί να χρειάζεται για όλες αυτές τις διεργασίες συγκεκριμένες διανοητικές σταθερές! Είναι λοιπόν σε θέση να καταμετρά αρκετά καλά διάφορα αντικείμενα, άβακες, όταν μπορεί να δει κάτι, να ψηλαφίσει, να το περιεργαστεί στα χέρια του, να το αγγίξει, τότε είναι και σε θέση να συγκρίνει. Εξακολουθεί να είναι αρκετά άκαμπτο στις στρατηγικές του - ο τρόπος μέτρησης που δίνει ο δάσκαλος στο σχολείο είναι ιερός, ο μόνος σωστός και αδιαμφισβήτητος τρόπος. Φαίνεται ότι τα παιδιά σε αυτή την περίοδο δεν είναι έτοιμα να διευρύνουν τις στρατηγικές εκμάθησής τους.

Στην ύστερη φάση όμως πραγματοποιείται περαιτέρω βελτίωση στον τομέα της εκτέλεσης λογικών πράξεων: ταξινόμηση, χρήση των εννοιών του χώρου, του χρόνου, της ταχύτητας. Όλα ακόμα σε σχέση με συγκεκριμένα πραγματικά αντικείμενα και γεγονότα. Οι αντιλήψεις γίνονται όλο και πιο πλήρεις και ακριβείς. Λαμβάνει χώρα όμως και μια πολύ σημαντική αλλαγή - μόνο στην ύστερη φάση είναι δυνατόν να αναλύσει, να σχεδιάσει, να προβλέψει τις συνέπειες των δικών του ενεργειών και των ενεργειών των άλλων. Πρόκειται για μια εξαιρετικά σημαντική γνώση και δεξιότητα. Τα παιδιά αρχίζουν να κατανοούν τη σημασία των προθέσεων,

αντιλαμβάνονται διαφορετικά τη συμπεριφορά των απόμων γύρω τους. Για τα περισσότερα παιδιά της πρώτης τάξης, η πληροφορία ότι κάποιος τα έσπρωξε ακούσια είναι άσχετη (τώρα πρέπει κι εκείνα «ακούσια» να ανταποδώσουν το σπρώξιμο ώστε να υπάρξει δικαιοσύνη!), για τα μεγαλύτερα παιδιά αποτελεί βασική πληροφορία που επηρεάζει τη συμπεριφορά τους.

Οι γλωσσικές και επικοινωνιακές δεξιότητες έχουν μεγάλη σημασία για τη λειτουργικότητα ενός παιδιού. Φυσικά, τα παιδιά που έρχονται στο σχολείο με πλούσιο λεξιλόγιο τα καταφέρνουν πολύ καλύτερα. Αλλά η έναρξη του σχολείου μπορεί να είναι μια καλή στιγμή για εξισορρόπηση των ευκαιριών. Αυτό συμβαίνει επειδή στη διάρκεια αυτής της περιόδου τα παιδιά είναι έτοιμα, περίεργα και δεκτικά στην εκμάθηση της γλώσσας. Αρχίζουν να κατανοούν πολυνοηματικές λέξεις καθώς και τις μεταφορικές έννοιες. Μαθαίνουν να διαβάζουν, γνωρίζουν νέες λέξεις και τη σημασία τους. Ωστόσο, εξακολουθούν να κατανοούν το κείμενο καλύτερα όταν το ακούνε παρά όταν το διαβάζουν μόνο τους. Γι' αυτό και είναι τόσο σημαντικό τα παιδιά να ακούνε ενώ εμείς τους διαβάζουμε κάτι. Οι μαθητές των τάξεων πρώτης έως τρίτης δημοτικού που εκτίθενται σε λέξεις, ακούνε άλλους να τους διαβάζουν, ηχητικά βιβλία και βιβλία που διαβάζουν μόνο τους, θα δίνουν όλο και μεγαλύτερη προσοχή στο περιεχόμενο του κειμένου. Στην ύστερη φάση, το παιδί αναπτύσσει ήδη τον δικό του κώδικα επικοινωνίας στην ομάδα των φίλων του. Διαφοροποιεί τις μορφές έκφρασης ανάλογα με τον αποδέκτη - δάσκαλο, κολλητό. Η γλωσσική του επίγνωση αυξάνεται. Κατανοεί την ειρωνεία, το λογοπαίγνιο. Βελτιώνει την ικανότητα καταγραφής υπαγορευμένου κειμένου. Προσέχει την ορθογραφία και τη γραμματική. Βελτιώνει την ανάγνωση και μπορεί να επικεντρωθεί στο περιεχόμενο.

Λαμβάνουν επίσης χώρα σημαντικές αλλαγές στη συναισθηματική ανάπτυξη. Το παιδί είναι ικανό για σταθερότερες συναισθηματικές καταστάσεις. Προσπαθεί να ελέγξει τις αντιδράσεις του. Έχει μεγαλύτερη ψυχική ανθεκτικότητα, αλλά βιώνει νέους φόβους που σχετίζονται με την κατανόηση κοινωνικών καταστάσεων. Φοβάται την κριτική, τη γελοιοποίηση, την απόρριψη, οπότε μπορεί να αισθάνεται άγχος για το σχολείο και τις κοινωνικές επαφές. Τα συναισθήματα γίνονται σαφώς πιο διανοητικά. Ήδη από μικρή ηλικία στο σχολείο, ο νέος άνθρωπος αντιλαμβάνεται μια αναντιστοιχία μεταξύ των συναισθημάτων που βιώνει και εκείνων που δείχνει. Έχει επίγνωση της δυνατότητας να βιώνει ταυτόχρονα διαφορετικά συναισθήματα με το ίδιο νόημα. Μαθαίνει να συμπεριφέρεται κατάλληλα, αλλά μπορούν επίσης να εμφανιστούν και νέες μορφές επιθετικής συμπεριφοράς - τα πρώτα σημάδια εκφοβισμού των άλλων ή θυματοποίησης. Σε μεταγενέστερο στάδιο, αναπτύσσεται η συνειδητοποίηση της δυνατότητας ρύθμισης των δικών του συναισθηματικών καταστάσεων, καθώς και η επίδραση της ηθικής λογικής στα συναισθήματα. Έντονη είναι η συνειδητοποίηση της δυνατότητας ταυτόχρονου βιώματος συναισθημάτων διαφορετικών σημείων (αμφισημία συναισθημάτων). Εμφανίζονται επιθετικές συμπεριφορές, το παιδί βασίζεται όλο και περισσότερο στη γνώμη της ομάδας. Κατά συνέπεια, μπορεί να εμφανιστεί αυτοεπιθετικότητα και λεκτική επιθετικότητα.

Στην κοινωνική ανάπτυξη συμβαίνουν επίσης πολλά. Το παιδί θα ήθελε να περνάει περισσότερο χρόνο με τους συνομηλίκους του παρά με τους γονείς, γεγονός που προάγει την κοινωνική ευαισθητοποίηση. Η ποιότητα της σχέσης με τους γονείς εξακολουθεί να είναι πολύ σημαντική, αλλά ο ρόλος του δασκάλου - ως εκείνου που γνωρίζει την «αντικειμενική» αλήθεια για το παιδί - καθίσταται επίσης κρίσιμος. Εσείς είστε το πρόσωπο που γνωρίζει εάν στο σχολείο το παιδί είναι καλός μαθητής/καλή μαθήτρια - και αυτός είναι ένας θεμελιώδης τομέας ανάπτυξης ικανοτήτων για τα παιδιά. Τα περισσότερα καταλαβαίνουν ήδη ότι οι γονείς είναι

γενικά ευχαριστημένοι μαζί τους, αλλά το σχολείο είναι που μετατρέπεται σε πηγή συλλογής πληροφοριών για τα ίδια τα παιδιά. Είναι ενδιαφέρον ότι στα πρώτα χρόνια τα περισσότερα παιδιά δεν τείνουν να συγκρίνουν τον εαυτό τους με τους άλλους - είναι έτοιμα να συγκρίνουν τον εαυτό τους με το «χθες» τους. Αν συμβαίνει διαφορετικά, αυτό είναι γενικά το αποτέλεσμα των επιρροών των ενηλίκων και κάποιας διαμόρφωσης της συμπεριφοράς.

Κατ' αυτή την περίοδο, τα περισσότερα παιδιά κάνουν φίλους με βάση την κοινότητα συμφερόντων. Αυτό που συνδέει τις ομάδες φίλων είναι πάνω απ' όλα μια κοινότητα δράσης (σε αντίθεση με την κοινότητα γνώμης της εφηβείας). Η ομάδα των συνομηλίκων - συμπεριλαμβανομένης της σχολικής τάξης - επιτρέπει την ανάπτυξη γνώσεων και την απόκτηση νέων δεξιοτήτων και μάλιστα όχι μόνο κοινωνικών. Κατά τη διάρκεια αυτής ακριβώς της περιόδου είναι δυνατή η ανάπτυξη μιας αίσθησης αλληλεγγύης. Εάν είναι επιτυχής, η ομάδα γίνεται μια σημαντική πηγή υποστήριξης για τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν. Στην ομάδα, στην τάξη, γίνεται δυνατή η εκμάθηση της συνεργασίας και της συνειδητοποίησης ότι υπάρχουν πολλές διαφορετικές απόψεις. Η ομάδα των συνομηλίκων θα γίνεται σταδιακά μια σημαντική πηγή αυτοεκτίμησης.

Για την περίοδο αυτή, εξαιρετικά σημαντική καθίσταται η εμπειρία της επιτυχίας. Ένα παιδί που είναι επιτυχημένο θα δημιουργήσει με βάση αυτό εμπιστοσύνη στις ικανότητές του, η οποία με τη σειρά της θα επηρεάσει την αυτοεκτίμησή του. Το σημαντικό είναι να δοκιμάζει τον εαυτό του σε εργασίες, κυρίως σχολικές εργασίες - πόσο καλά μπορεί να ανταπεξέλθει στο σχολείο, πόσο καλά διαβάζει, λογαριάζει, γράφει, πόσο καλός είναι στον αθλητισμό, αν μπορεί να κάνει κάτι ώστε να ξεχωρίζει από τους συνομηλίκους του. Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου, το παιδί αναζητά πληροφορίες σχετικά με το πώς γίνεται αντιληπτό από τους ενήλικες, τι σκέφτονται γι' αυτό, αν το επαινούν, αν το ανταμείβουν, αν απολαμβάνει τη στοργή τους ή όχι. Στη σχέση τους με τους συνομηλίκους τους, οι νέοι αναζητούν απαντήσεις σε ερωτήματα όπως: ποιες είναι οι επαφές μου με τα άλλα παιδιά, με συμπαθούν τα παιδιά, έχω πολλούς φίλους; Τα παιδιά στην αρχή του δημοτικού σχολείου αισθάνονται την ανάγκη να ανεξαρτητοποιηθούν από τους γονείς τους και, ως εκ τούτου, απευθύνονται σε άλλους ενήλικες, π.χ. στους δασκάλους. Λένε, για παράδειγμα, «η κυρία μου είναι η πιο έξυπνη στον κόσμο», «η κυρία είπε αυτό κι αυτό» και τούτο καθίσταται γι' αυτά το ισχυρότερο επιχείρημα. Οι δάσκαλοι, κατά τη διάρκεια της περιόδου αυτής, γίνονται κάποια εκ των σημαντικότερων ατόμων στη ζωή του παιδιού. Αποτελούν σημαντική πηγή απαντήσεων σε ερωτήματα σχετικά με τον εαυτό τους. Η αξιολόγηση και η γνώμη του δασκάλου επηρεάζει την αυτοεκτίμηση του μαθητή.

Αξίζει να θυμόμαστε ότι στα πρώτα σχολικά χρόνια, τα παιδιά δεν θέλουν να τους φέρονται σαν γλυκά νήπια. Έχουν την τάση να γίνονται ανυπόμονα όταν τους κάνουν παρατήρηση, επειδή πιστεύουν ότι ξέρουν μόνο τους πως γίνονται τα πράγματα και θέλουν να τους απευθύνονται ως υπεύθυνα άτομα. Αξίζει να ανταποκριθούμε σε αυτή την ανάγκη.

Οι επιτυχίες ή οι αποτυχίες των πρώτων ετών του δημοτικού σχολείου συχνά καθορίζουν την πορεία της σχολικής σταδιοδρομίας καθώς και κατόπιν την επαγγελματική σταδιοδρομία, ενώ οι δάσκαλοι αποτελούν πηγή ικανοτήτων, η κατάκτηση των οποίων φέρνει το παιδί εγγύτερα στον κόσμο των ενηλίκων.

Τη δεκαετία του 1990, στη Γερμανία διεξήχθη ένα τεράστιας κλίμακας ερευνητικό πρόγραμμα, το οποίο κατέληξε σε έναν κατάλογο γνώσεων και εμπειριών που πρέπει να έχει κάθε

επτάχρονο παιδί. Ακολουθούν ορισμένα από τα στοιχεία του καταλόγου αυτού:

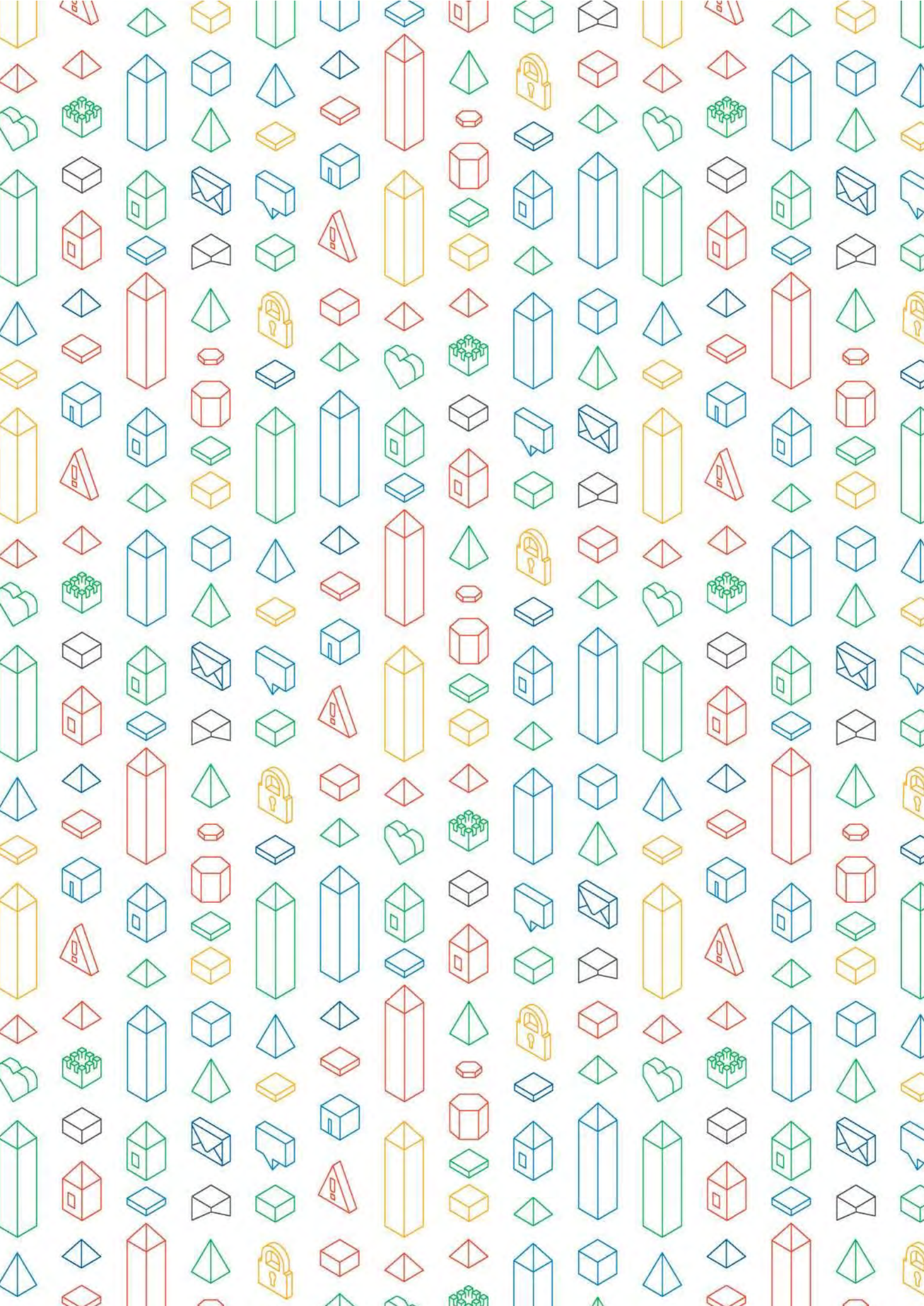
- Να αισθάνεται κανείς την παρουσία του ως κάτι θετικό.
- Να μην μπερδεύει την πείνα με το θυμό, την κούραση με τη θλίψη.
- Να αναγνωρίζει τη βασική σχέση μεταξύ του τι συμβαίνει στο σώμα και του τι συμβαίνει στα συναισθήματα, π.χ. όταν φοβάμαι, πονάει το στομάχι μου.
- Να γνωρίζει περιγραφές συναισθηματικών καταστάσεων: «βράζω μέσα μου...», «φτερουγίζει η καρδιά μου».
- Να μαγειρεύει μαζί με τον πατέρα του, να σκουπίζουν μαζί, να πηγαίνουν κατασκήνωση, να περπατούν στο δάσος. Να έχει την πατρική φροντίδα σε περιόδους αρρώστιας.
- Να βιώσει την αίσθηση του ότι ο άνθρωπος επιπλέει επάνω στο νερό.
- Να ξέρει πώς να κάνει κούνια: να ξέρει τι κάνει το σώμα του στη διάρκεια της αιώρησης, πώς επιδρά η κούνια στο σώμα του.
- Να έχει παίξει τουλάχιστον έναν μαξιλαιοπόλεμο.
- Να γνωρίζει τη διαφορά μεταξύ ενός παζαριού και ενός σούπερ μάρκετ.
- Να εξηγήσει κάτι σε έναν ενήλικα.
- Να νιώθει χαρά και ενθουσιασμό στη θέα μιας λευκής κόλλας χαρτί.
- Να γνωρίζει ένα βιβλίο απ' έξω κι ανακατωτά.
- Να καταλήξει μαζί με έναν ενήλικα στο συμπέρασμα ότι σε κάποια ερωτήματα δεν υπάρχουν απαντήσεις.
- Να σκαρφαλώσει σε ένα δέντρο.
- Να ξέρει πώς να χειρίζεται βίδες, κλειδιά.
- Να λάβει ή να στείλει ένα email.
- Να δει πώς μοιάζει το όνομά του γραμμένο στην άμμο, στο χιόνι, στα φύλλα του δάσους, σε ένα αχνισμένο τζάμι.
- Να ξέρει να περιγράφει τα όνειρά του.
- Να φανταστεί τον εαυτό του πριν γεννηθεί.
- Να κόψει έναν σπόρο, για να δει το εσωτερικό του.
- Να μελετήσει τις φλέβες ενός φύλλου και του χεριού του.
- Να ξέρει πώς μυρίζουν τα φρούτα. Να έχει τις αγαπημένες του μυρωδιές.
- Να μπορεί να μιμείται τις φωνές των πουλιών και των ζώων.
- Να αφουγκραστεί την ηχώ, να δημιουργήσει αντηχήσεις.
- Να τραγουδά με αυτοπεποίθηση.
- Να αισθάνεται ότι ένας συγκεκριμένος ρυθμός κινεί τα πόδια του για να χορέψει, και ότι δεν μπορεί να αντέξει από μια συγκεκριμένη ένταση και πάνω.
- Να μπορεί να ελέγξει τη δύναμή του (παίζοντας κρουστά ή κάνοντας μασάζ).
- Να γνωρίζει παρατσούκλια. Να έχει μια ιδέα για τα διαφορετικά στυλ, τις γλωσσικές συμβάσεις, πού να πει τι.
- Να καρφώσει ένα καρφί, να βιδώσει μια βίδα, να ξέρει πώς να αλλάξει μια μπαταρία.
- Να σκύψει όταν κάποιος ρίξει κάτι κατά λάθος.
- Να αφήνει τους άλλους να εκφραστούν. Να ξέρει τι σημαίνει αυτό. Να ξέρει να περιμένει τη σειρά του.
- Να ξέρει ότι δεν πραγματοποιούνται όλες οι ευχές αμέσως.
- Να βιώσει ένα ταξίδι με τα πόδια. Να καταλάβει την απόσταση, το κομμάτι του δρόμου

μετά το οποίο αρχίζει να διψάει. Να έχει έναν στόχο στον ορίζοντα.

- Να γνωρίζει μερικά σχήματα φύλλων.
- Να γνωρίζει τι είναι βρώσιμο στη φύση και τι όχι.
- Να αισθανθεί τη φύση ως φίλο και ως εχθρό. Μια φύση ευαίσθητη στις ενέργειες του ανθρώπου, την ανάγκη να την προστατεύσει. Και ως δύναμη, κίνδυνο.
- Να παίρνει μέρος στον καθορισμό κανόνων. Να αλλάξει έναν κανόνα. Να γνωρίζει την έννοια της «εξαίρεσης».
- Να γνωρίζει το χρώμα των ματιών του, να ζωγραφίσει μια αυτοπροσωπογραφία.
- Να αισθανθεί τον παλμό της καρδιάς ενός φίλου, ενός ζώου και του εαυτού του.
- Να γνωρίσει έναν ειδικό, έναν εμπειρογνώμονα, έναν δάσκαλο.
- Να νιώθει την υπερηφάνεια του να είναι κανείς παιδί. Απλά παιδί¹.

---

¹ Με βάση το βιβλίο: Donata Elschenbroich, Τι θα έπρεπε να γνωρίζει ένα επτάχρονο, Εκδόσεις Cyklady, 2004.

Γνωριμία με την Ηρωίδα και τον Ήρωα, καθώς και τη Χώρα των Ηρώων του Διαδικτύου

Μαζί στο διαδίκτυο

Σενάριο μαθημάτων

1. Γνωρίζουμε την Ηρωίδα και τον Ήρωα
2. Προετοιμασίες πριν από το ταξίδι στη χώρα των Ηρώων του Διαδικτύου

Εισαγωγή

Εισάγοντας τα παιδιά στον κόσμο του Γίνε Ήρωας του Διαδικτύου, θέλουμε πρώτα απ' όλα να τους γνωρίσουμε τους βασικούς χαρακτήρες: την Ηρωίδα και τον Ήρωα. Αυτό θα είναι μια ευκαιρία για κάθε παιδί να μάθει πώς να γνωρίσει καλύτερα τον εαυτό του και τους συμμαθητές του. Ταξιδεύοντας στον κόσμο των αξιών του Γίνε Ήρωας του Διαδικτύου, οι μαθητές ενεργούν ως ομάδα. Επικοινωνούν και συνεργάζονται, χρησιμοποιώντας τα δυνατά σημεία τόσο των ίδιων όσο και των συμμαθητών τους. Τα παρακάτω σενάρια επικεντρώνονται στις κοινωνικές αξίες και βοηθούν στην ενσωμάτωση των συμμετεχόντων στο πρόγραμμα και στην εκμάθηση των δυνατών σημείων της ομάδας.

Μικρό λεξικό

τεχνολογία - οτιδήποτε έχει εφευρεθεί και δημιουργηθεί από τον άνθρωπο προκειμένου να διευκολύνει την εκτέλεση μιας εργασίας ή την παραγωγή ενός πράγματος ή μιας πληροφορίας. Επιπλέον, χρησιμοποιούμε συχνά τον όρο «νέες τεχνολογίες» για να αναφερθούμε σε εργαλεία και συσκευές όπως οι υπολογιστές, οι φορητοί υπολογιστές και τα tablet, καθώς και για να περιγράψουμε το διαδίκτυο και τις δυνατότητές του· αξίζει να θυμόμαστε ότι ο κόσμος εξελίσσεται πολύ γρήγορα και αυτό που αποκαλούμε νέο, σύντομα παύει να είναι καινούργιο - το ίδιο ισχύει και για τις «νέες» τεχνολογίες, γι' αυτό και στην παρούσα έκδοση θα χρησιμοποιούμε τον όρο **ψηφιακές τεχνολογίες**.

ΨΗΦΙΑΚΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΤΗΣ ΗΡΩΙΔΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΗΡΩΑ

Γεια!:)

Τα ονόματά μας είναι Ηρωίδα και Ήρωας. Είμαστε δίδυμοι και παρόλο που έχουμε πολλά κοινά, είμαστε διαφορετικοί. Αγαπάμε τον σκύλο μας, αλλά μερικές φορές διαφωνούμε για το ποιος θα πάει βόλτα μαζί του. Μας αρέσει να τρώμε διαφορετικά πράγματα, αλλά πάμε πάντα για παγωτό μαζί. Εγώ παίρνω βανίλια ενώ ο Ήρωας σοκολάτα. Έχουμε περιέργεια για τον κόσμο και παρόλο που τα ενδιαφέροντά μας διαφέρουν, και οι δύο λατρεύουμε τις τεχνολογίες,

οι οποίες μας βοηθούν να ανακαλύπτουμε τον κόσμο. Αποφασίσαμε να ξεκινήσουμε το «Ψηφιακό ημερολόγιο της Ηρωίδας και του Ήρωα» ώστε να μοιραστούμε την καθημερινότητά μας μαζί σας.

Αυτές είναι οι κάρτες πληροφοριών μας. Γράψαμε όλα όσα μας αφορούν και είναι σημαντικά για εμάς. Μας ενδιαφέρει πολύ ποιοι είστε, τι σας αρέσει και ποια είναι τα ενδιαφέροντά σας.

1 σχόλιο

Χρηστάκης

Κι εμένα μου αρέσει να παίζω ποδόσφαιρο και θα ήθελα να παρατηρώ τα αστέρια με τηλεσκόπιο.

ΠΡΟΣΘΕΣΤΕ ΣΧΟΛΙΟ

1. Γνωρίζουμε την Ηρωίδα και τον Ήρωα

Στόχοι για τους μαθητές

- ✓ Γνωριμία με τους κύριους χαρακτήρες ενός κύκλου σεναρίων.
- ✓ Ανάπτυξη της ικανότητας να εντοπίζει κανείς τα δυνατά του σημεία, τα χαρακτηριστικά του χαρακτήρα του.

Κριτήρια επιτυχίας για παιδιά:

- Ονοματίζω τους κύριους χαρακτήρες.
- Μπορώ να αναφέρω μερικά χαρακτηριστικά για κάθε ένα από τα πρόσωπα.
- Ξέρω, ότι για να γίνω φίλος με κάποιον πρέπει να τον/την γνωρίσω καλύτερα.
- Αναφέρω τις δικές μου ιδιότητες, τα ενδιαφέροντα και τα δυνατά μου σημεία.
- Παρουσιάζω και περιγράφω το δικό μου έργο.

Δραστηριότητα 1

Πριν ξεκινήσετε: Ετοιμάστε μια καταχώρηση από το *Ψηφιακό Ημερολόγιο της Ηρωίδας και του Ήρωα*, καθώς και εικόνες που απεικονίζουν την ηρωίδα και τον ήρωα και τα ενδιαφέροντά τους.

Διαβάστε μαζί με τα παιδιά σας την καταχώρηση «Σχετικά με εμάς» από το *Ψηφιακό Ημερολόγιο της Ηρωίδας και του Ήρωα*, όπου παρουσιάζονται οι δύο βασικοί χαρακτήρες. Δείξτε στους μαθητές και τις μαθήτριες εικόνες παιδιών καθώς και εικόνες με απεικονίσεις των ενδιαφερόντων τους. Ζητήστε τους να κρίνουν βάσει των εικόνων, πως μοιάζουν, τι προτιμούν, ποια είναι τα ενδιαφέροντα της Ηρωίδας και του Ήρωα και αν οι ίδιοι τους μοιάζουν.

Μπορείτε να κάνετε αυτή την άσκηση με δύο τρόπους:

- Αν έχετε έναν χώρο στην τάξη σας όπου τα παιδιά μπορούν να κινούνται ελεύθερα, τοποθετήστε τις σιλουέτες της Ηρωίδας και του Ήρωα σε δύο σημεία της αίθουσας, ώστε τα παιδιά να έχουν εύκολη πρόσβαση σε αυτές.
- Αν δεν έχετε πολύ χώρο, μπορείτε να κολλήσετε τις σιλουέτες στον πίνακα και, αν χρειαστεί, να ετοιμάσετε καρτέλες τύπου post-it ή οποιοδήποτε άλλο είδος αυτοκόλλητων σημειώσεων ή έναν πίνακα ξηράς διαγραφής.
- Βεβαιωθείτε ότι οι μαθητές απομνημόνευσαν ποιοι είναι οι κύριοι χαρακτήρες. Πείτε τους ότι σε λίγο θα πείτε προτάσεις για την Ηρωίδα και τον Ήρωα και ότι θα τους ζητήσετε να αντιδράσουν ανάλογα με το ποιον αφορά η πρόταση. Συμφωνείστε με τα παιδιά ποια κίνηση ή χειρονομία πρέπει να κάνουν όταν η πρόταση αφορά στον ήρωα και ποια κίνηση ή χειρονομία πρέπει να κάνουν όταν αφορά στην Ηρωίδα, π.χ. όταν ακούνε πληροφορίες για τον Ήρωα, πρέπει να πεταχτούν επάνω και να πουν «Ήρωας!».

Παραδείγματα προτάσεων:

- Μου αρέσουν τα παγωτά σοκολάτα.
- Τα αστέρια είναι το χόμπι μου.
- Φροντίζω τα μαλλιά μου.
- Μου αρέσει να σκαρφαλώνω σε δέντρα.

Απαιτούμενα υλικά:

- αυτοκόλλητες σημειώσεις
- μαρκαδόρος πίνακα
- φύλλο εργασίας 1

Ζητήστε από τα παιδιά να σκεφτούν για λίγο με ποιον από τους χαρακτήρες θα ήθελαν να γίνουν φίλοι. Βάλτε τα να σταθούν δίπλα στη φιγούρα ή να κολλήσουν μια κάρτα με το όνομά τους. Εάν εργάζεστε με μια ομάδα προσχολικής ηλικίας, μπορείτε να ετοιμάσετε από πριν κάρτες με τα ονόματα των παιδιών. Μόλις τα παιδιά αποφασίσουν για την επιλογή τους, ζητήστε τους να την αιτιολογήσουν: με βάση ποια χαρακτηριστικά ή ενδιαφέροντα έκαναν την επιλογή τους.

Συνοψίστε αυτή την άσκηση θέτοντας ορισμένες πρόσθετες ερωτήσεις:

- Είμαστε σε θέση με βάση αυτές τις λίγες πληροφορίες να καθορίσουμε τι χαρακτηριστικές ιδιότητες έχει ένα άτομο, τι είδους άνθρωπος είναι;
- Πότε μας είναι πιο εύκολο να γίνουμε φίλοι με κάποιον;
- Μπορούμε να κρίνουμε κάποιον ή κάτι χωρίς να τον γνωρίσουμε καλύτερα;
- Τι μπορούμε να κάνουμε για να γνωρίσουμε κάποιον καλύτερα;
- Ποια είναι τα δυνατά σημεία ενός ατόμου και πώς μπορεί η γνώση αυτών να μας βοηθήσει;

Σημειώσεις για τους δασκάλους

Εάν εργάζεστε με νεότερους μαθητές και μαθήτριες, ίσως χρειαστεί να διευκρινίσετε τι είναι τα χαρακτηριστικά του χαρακτήρα. Εναλλακτικά, παραλείψτε αυτή την ερώτηση.

Δραστηριότητα 2

Πριν ξεκινήσετε: Για την εργασία αυτή θα χρειαστείτε αρκετό χώρο, μπορείτε να χρησιμοποιήσετε την αυλή ή τον διάδρομο του σχολείου.

Προσκαλέστε τα παιδιά να συμμετάσχουν σε ένα παιχνίδι με τίτλο «Κόλλα πέντε με έναν φίλο...». Το παιχνίδι θα σας βοηθήσει να γνωριστείτε καλύτερα. Ζητήστε από τα παιδιά να καθίσουν κάτω ή οκλαδόν σε έναν κύκλο. Πείτε τους ότι σε λίγο θα πείτε μερικές προτάσεις για την εμφάνισή τους, τα ενδιαφέροντά τους, το αγαπημένο τους πράγμα ή δραστηριότητα και ότι αποστολή τους είναι να σηκωθούν όρθιοι μόλις ακούσουν κάτι που σχετίζεται με το πρόσωπό τους και να «το κολλήσουν» με το άλλο παιδί ή τα παιδιά που έχουν σηκωθεί όρθια, ενώ στη συνέχεια να επιστρέψουν και να καθίσουν. Θα ήταν ωραίο αν συμμετείχατε και εσείς σε αυτό το παιχνίδι.

Παραδείγματα προτάσεων: Κόλλα πέντε με κάποιον, ο οποίος:

- λατρεύει να παίζει με κυβάρια,
- θα ήθελε να πάει σε ένα σαφάρι,
- έχει γαλάζια μάτια,
- ζωγραφίζει ωραία,
- χαμογελάει κάθε μέρα,
- χρησιμοποιεί το κινητό τηλέφωνο της μαμάς ή του μπαμπά,
- παρακολουθεί βίντεο στο YouTube Kids,
- έχει γεννηθεί τον Ιούλιο.

Σημειώσεις για τους δασκάλους

Μπορείτε να συμπεριλάβετε σε αυτές τις προτάσεις και κάποιες σχετικά με τη χρήση των νέων τεχνολογιών - αυτό θα αποτελέσει για εσάς μια διαγνωστική άσκηση, προσφέροντάς σας μια μη παρεμβατική εικόνα του βαθμού ενδιαφέροντος και της χρήσης των ψηφιακών τεχνολογιών από πλευράς των παιδιών. Προσπαθήστε να επιλέξετε έτσι τις προτάσεις σας, ώστε κάθε άτομο να

έχει την ευκαιρία να σηκωθεί τουλάχιστον μία φορά και να «το κολλήσει» με κάποιον.

Συνοψίστε το παιχνίδι κάνοντας μερικές ερωτήσεις:

- Τι σας άρεσε σε αυτό το παιχνίδι;
- Σας βοήθησε η εργασία να γνωρίσετε τον εαυτό σας;
- Τι μάθατε για το άτομο που επιλέξατε;
- Αισθανθήκατε ότι υπάρχουν άλλοι άνθρωποι παρόμοιοι με εσάς;

Δραστηριότητα 3

Πριν ξεκινήσετε: Ετοιμάστε για κάθε μαθήτριά και κάθε μαθητή μια σιλουέτα χαρακτήρα: μια κάρτα εργασίας αρ.2, ψαλίδι, μαρκαδόρους, κηρομπογιές, ενδεχομένως χρωματιστό χαρτί, νήμα, χάντρες, αυτοκόλλητα, διακοσμητικά, κόλλα.

Προσκαλέστε τα παιδιά να κάνουν μια καλλιτεχνική δραστηριότητα - να φτιάξουν τα δικά τους άβαταρ, δηλαδή σιλουέτες που αντιπροσωπεύουν τα χαρακτηριστικά της εμφάνισής τους, τα ενδιαφέροντα, τα δυνατά τους σημεία, τις οποίες στη συνέχεια θα κρεμάσετε σε ένα καθορισμένο μέρος. Τα μικρότερα παιδιά μπορούν να σχεδιάσουν τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα χρησιμοποιώντας εικονίδια, ενώ τα μεγαλύτερα παιδιά μπορούν να αποτυπώσουν τις κατάλληλες εκφράσεις στις σιλουέτες.

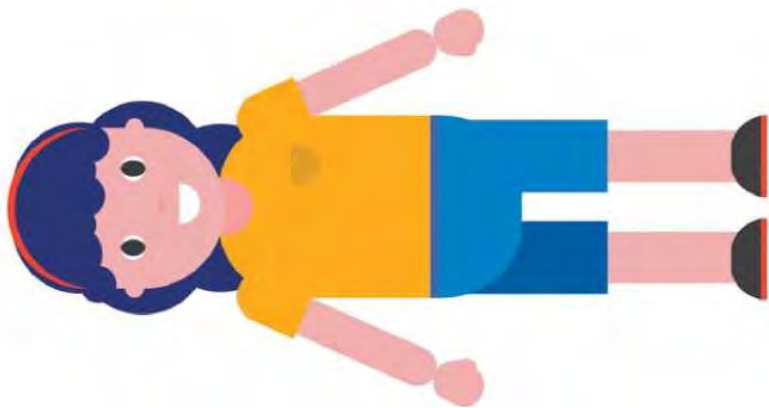
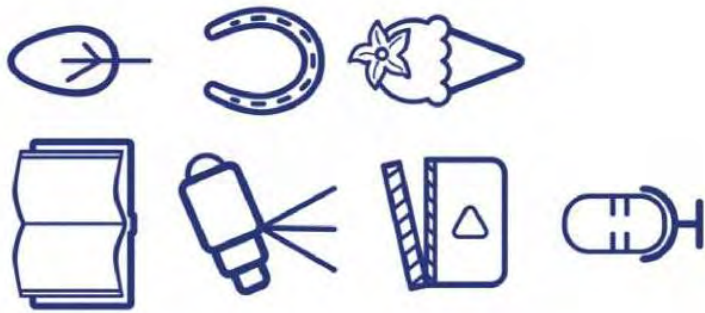
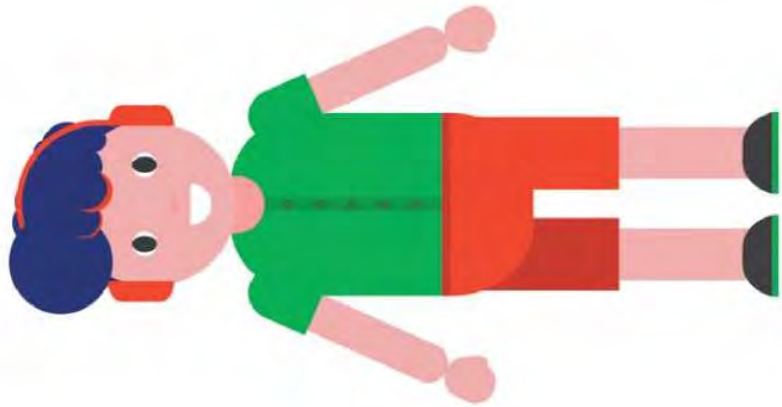
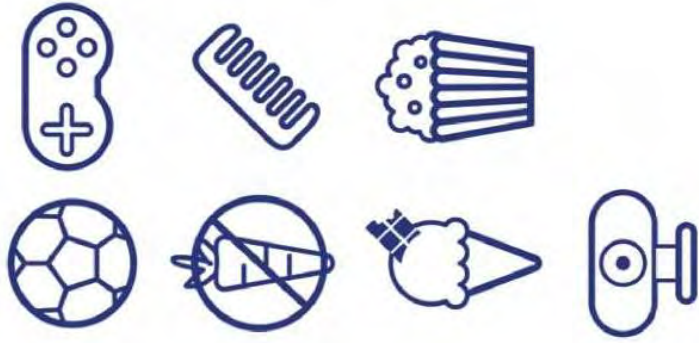
Απαιτούμενα υλικά:

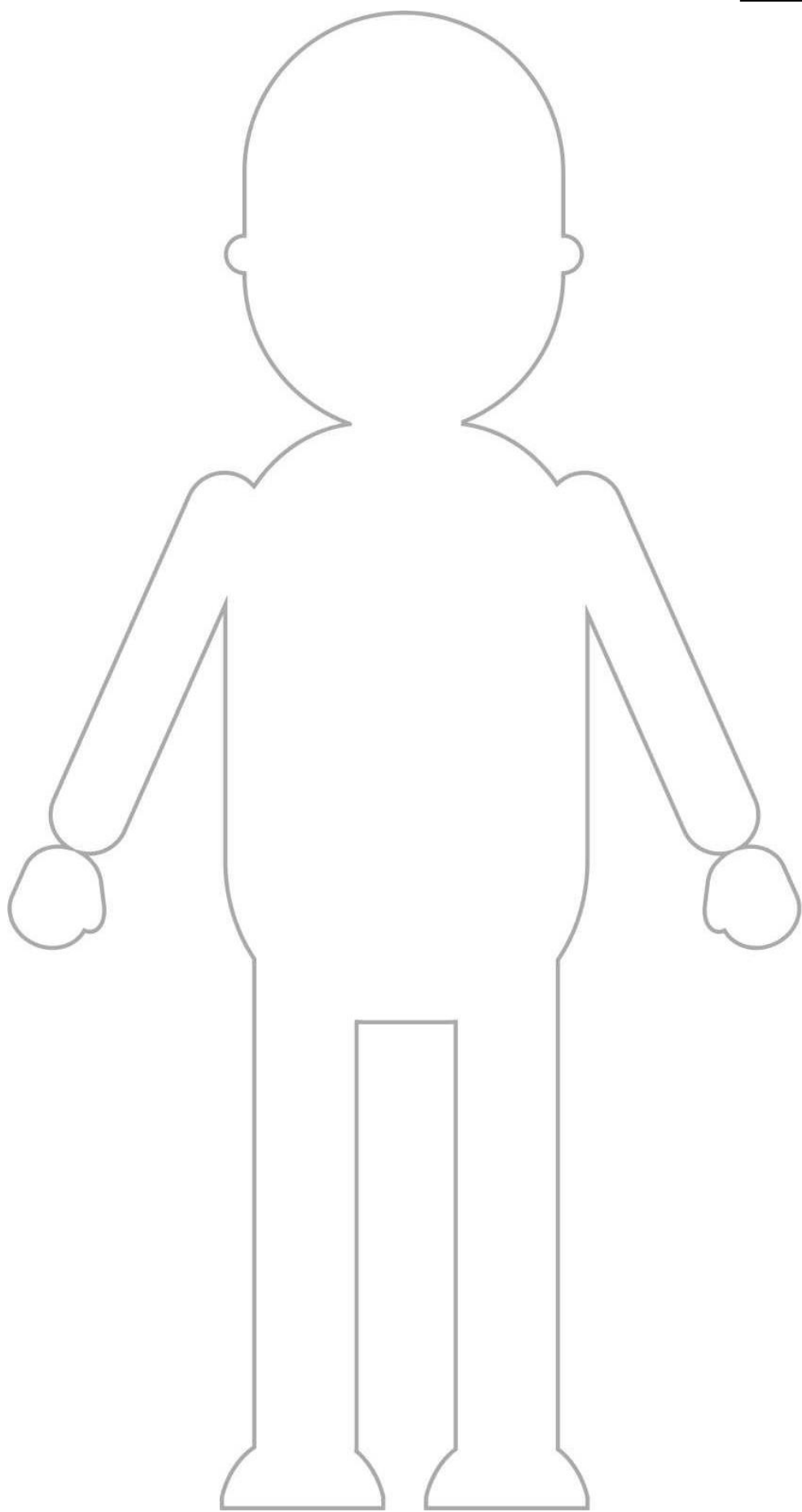
- φύλλο εργασίας 2
- ψαλίδι
- μαρκαδόροι
- κηρομπογιές
- χρωματιστά χαρτιά
- νήμα
- χάντρες
- αυτοκόλλητα διακοσμητικά
- κόλλα

Ανάλογα με τον διαθέσιμο χρόνο και τους πόρους, αποφασίστε αν τα παιδιά απλά θα σχεδιάσουν και θα περιγράψουν τις σιλουέτες ή αν θα τους δώσετε περισσότερο χρόνο για να διακοσμήσουν τις φιγούρες. Μαζί με τα παιδιά, αποφασίστε αν θα τοποθετήσετε τις απαραίτητες πληροφορίες στις φιγούρες των παιδιών ή αν θα φτιάξετε αφίσες με τις φιγούρες.

Αφιερώστε επιπλέον χρόνο (μπορείτε να τον μοιράσετε σε περισσότερες ημέρες) για την παρουσίαση των άβαταρ, ώστε κάθε παιδί να μπορεί να μιλήσει για τον εαυτό του. Τοποθετήστε όλες τις σιλουέτες σε ένα ορατό σημείο της αίθουσας.

Στο τέλος της δραστηριότητας, πείτε στα παιδιά ότι σύντομα θα έχουν την ευκαιρία να γνωρίσουν καλύτερα την Ηρωίδα και τον Ήρωα καθώς και τις περιπέτειές τους με το διαδίκτυο και την τεχνολογία.

Μαζί στο διαδίκτυο

2. Προετοιμασίες πριν από το ταξίδι στη χώρα των Ηρώων του Διαδικτύου

Στόχοι για τους μαθητές

- ✓ Γνωριμία των παιδιών με τις αξίες των Ηρώων.
- ✓ Ανάπτυξη δεξιοτήτων ομαδικής εργασίας.

Κριτήρια επιτυχίας για τα παιδιά:

- Γνωρίζω ποιες αξίες είναι σημαντικές στο πρόγραμμα Γίνε Ήρωας του Διαδικτύου
- Μπορώ να αναφέρω τα δυνατά σημεία της ομάδας μας

Δραστηριότητα 1

Απαιτούμενα υλικά:

- αφίσα με τις αξίες των Ηρώων του Διαδικτύου
- κόλλες χαρτί A4
- αυτοκόλλητα χαρτάκια
- κηρομπογιές
- μαρκαδόροι, χρώματα για ζωγραφική με παλάμες

Πριν ξεκινήσετε: Ετοιμάστε μια αφίσα με τις αξίες των Ηρώων του Διαδικτύου και κόλλες χαρτί A4, αυτοκόλλητα χαρτάκια, κηρομπογιές, μαρκαδόρους, χρώματα για ζωγραφική με παλάμες κ.λπ.

Ζητήστε από τα παιδιά να ζωγραφίσουν το καθένα πώς νομίζουν ότι μοιάζει η Χώρα του Διαδικτύου, με βάση τις αξίες των Ηρώων. Αφού δημιουργήσουν τα έργα τους, αφήστε τα να σχηματίσουν ζευγάρια και να πουν το ένα στο άλλο τι έχουν απεικονίσει στα σχέδιά τους και τι σημαίνουν τα διάφορα στοιχεία. Τοποθετήστε τις τελικές εικόνες της Χώρας του Διαδικτύου σε εμφανές σημείο της τάξης.

Στο επόμενο βήμα, ζητήστε από τα παιδιά να φανταστούν ότι πρέπει να παρουσιάσουν την ομάδα τους σε κάποιον:

- Πως είναι η ομάδα;
- Τι αρέσκονται να κάνουν μαζί τα μέλη της;
- Ποιες αρχές είναι σημαντικές για τα μέλη της ομάδας;
- Σε τι δίνουν σημασία;
- Γιατί τους αρέσει η ομάδα τους;

Για μεγαλύτερα παιδιά που μπορούν ήδη να διαβάσουν, μπορείτε να γράψετε σύντομες απαντήσεις στον πίνακα. Εργαζόμενοι με παιδιά που δεν διαβάζουν, συνοψίστε και παραφράστε όσα έχουν πει τα παιδιά. Προτείνετε τους να ζωγραφίσουν συμβολικά τα σημαντικά χαρακτηριστικά της ομάδας σας (π.χ. παιδιά που κρατούν τα χέρια τους - συνεργασία, χαμογελαστό πρόσωπο - συμπαθούμε ο ένας τον άλλον, κ.λπ.). Μπορείτε να ζωγραφίζετε εσείς ή τα παιδιά. Αφού γίνει η καταγραφή ή τελειώσει η λεκτική περιγραφή της ομάδας, ρωτήστε τα παιδιά αν αυτό εννοούσαν. Ζητήστε τους να διορθώσουν και να συμπληρώσουν την περιγραφή, εάν είναι απαραίτητο.

Ρωτήστε τα παιδιά αν βλέπουν ομοιότητες μεταξύ των εικόνων της Χώρας του Διαδικτύου που ζωγράρισαν και της ομαδικής περιγραφής που μόλις δημιούργησαν. Αφήστε τα να

επιλέξουν μια ζωγραφιά που θα ήταν η καλύτερη απεικόνιση της Χώρας του Διαδικτύου, η οποία να ταιριάζει με την περιγραφή της ομάδας σας. Συζητήστε γιατί επέλεξαν αυτές τις απεικονίσεις. Ποια τμήματα των εικόνων (χρώματα, σχήματα, διάταξη των στοιχείων και συνδέσεις μεταξύ τους) ταιριάζουν με την περιγραφή της ομάδας σας; Πείτε στα παιδιά ότι τώρα θα εξερευνήσετε τους τόπους των Ηρώων του Διαδικτύου μαζί με την Ηρωίδα και τον Ήρωα. Δείξτε την αφίσα του Γίνε Ήρωας του Διαδικτύου και πείτε τους ότι οι αξίες που αναγράφονται σε αυτήν αποτελούν επίσης τις ονομασίες των τόπων που θα εξερευνήσετε μαζί. Ρωτήστε τα παιδιά:

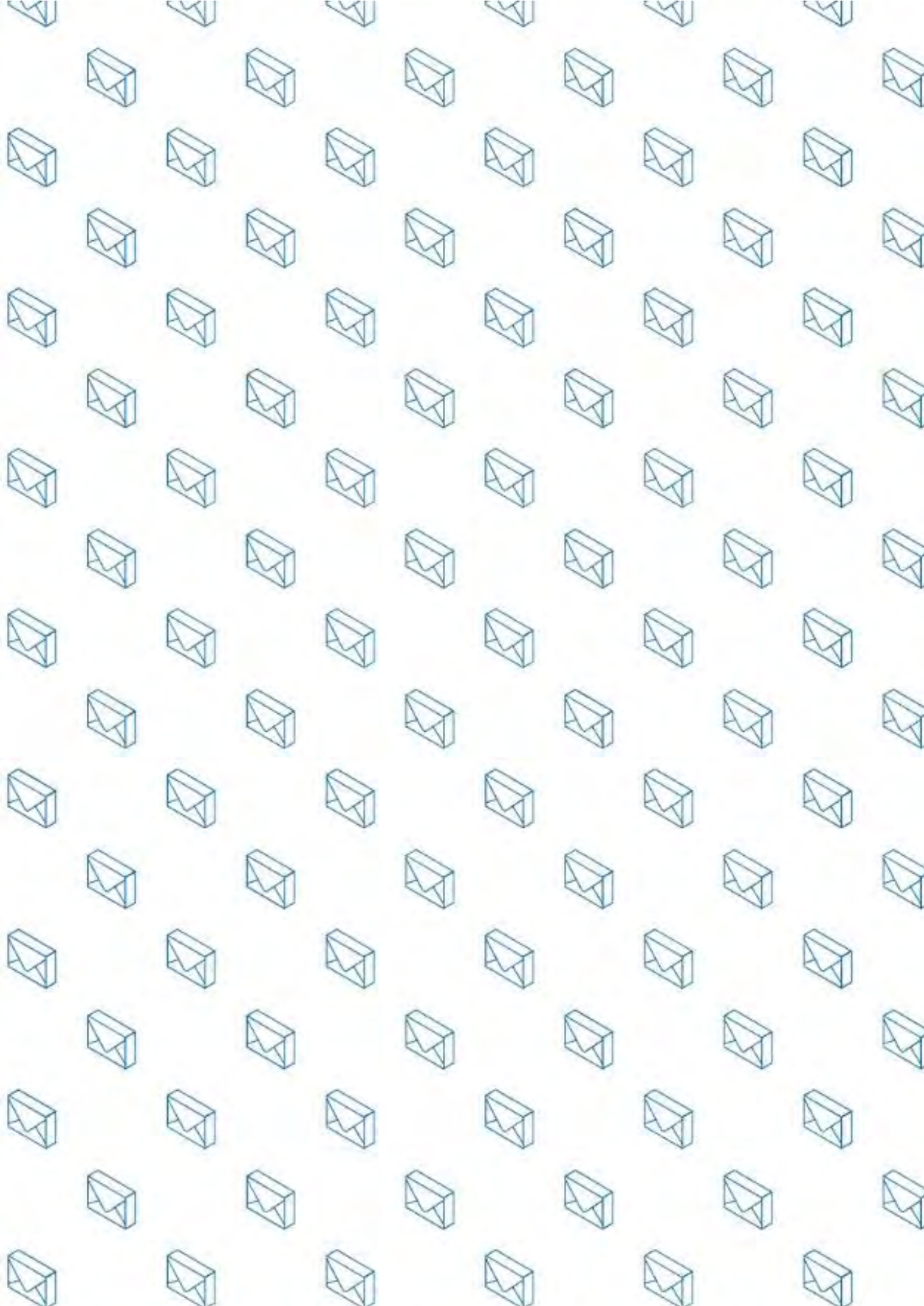
- Πώς φαντάζεστε αυτό το ταξίδι, τι θα συναντήσετε στην πορεία;
- Ταιριάζει κάποια από τις αξίες των Ηρώων με τα βασικά χαρακτηριστικά της ομάδας σας;
- Ποιες ομαδικές ιδιότητες μπορούν να σας βοηθήσουν στο ταξίδι σας στους τόπους των Ηρώων;
- Ποια δυνατά στοιχεία έχετε ως ομάδα, που θα σας φανούν χρήσιμα σε αυτή την περιπέτεια;

Τα παιδιά που γνωρίζουν γραφή μπορούν να καταγράψουν τις ιδέες τους και στη συνέχεια να τις κολλήσουν σε ένα καθορισμένο μέρος (π.χ. στον πίνακα, όπου θα υπάρχει ζωγραφισμένη μια βαλίτσα, ένα μπαλόνι, ένα λεωφορείο ως σύμβολα του ταξιδιού που θα κάνετε μαζί). Μπορείτε κι εσείς να προτείνετε κάποιες ιδέες. Με παιδιά που δεν γνωρίζουν ανάγνωση, επιλέξτε και κολλήστε ετικέτες/κάρτες με σύμβολα που αντιπροσωπεύουν συγκεκριμένα χαρακτηριστικά της ομάδας σας (π.χ. χαμογελαστά πρόσωπα - καλή διάθεση). Εξηγήστε στο τέλος ότι αυτές οι ιδιότητες/αξίες καθορίζουν σε μεγάλο βαθμό τον τρόπο με τον οποίο χρησιμοποιούμε το διαδίκτυο, και αυτό επηρεάζει το πώς εκείνο είναι.

Κρεμάστε την αφίσα με τις αξίες των Ηρώων σε εμφανές σημείο (θα τη βρείτε ως συνημμένο στο εγχειρίδιό σας). Εξηγήστε ότι κάνετε μια συμφωνία με την οποία δεσμεύεστε να τηρείτε τις αξίες των Ηρώων του Διαδικτύου καθ' όλη τη διάρκεια της περιπέτειάς σας και ζητήστε από τα παιδιά να αποτυπώσουν στην αφίσα τις παλάμες τους ή να βάλουν την υπογραφή τους, εάν συμφωνούν. Ζητήστε από κάθε παιδί, ενώ αποτυπώνει την παλάμη του/υπογράφει, να απαριθμήσει ένα πράγμα που θα ήθελε να μάθει στο ταξίδι του στους τόπους των Ηρώων του Διαδικτύου.

Σημειώσεις για τους δασκάλους

Κρατήστε τα αποτελέσματα που αναπτύξατε με την ομάδα. Θα σας φανούν χρήσιμα στο τέλος της περιπέτειάς σας με τους Ήρωες του Διαδικτύου.

Νοημοσύνη

Μοιράσου αλλά φυλάξου

Προστασία εαυτού, δεδομένων και ιδιωτικότητας στο διαδίκτυο

Σενάριο δραστηριοτήτων

1. Σε τι μας χρειάζονται οι ψηφιακές τεχνολογίες;
2. Εγώ στο διαδίκτυο, γιατί είναι σημαντική η ιδιωτικότητα;
3. **Ιντερλαντ: Το Βουνό της Επίγνωσης**

Εισαγωγή

Ο κόσμος γύρω μας είναι γεμάτος ψηφιακές τεχνολογίες. Τις συναντάμε σχεδόν παντού. Μερικές φορές είμαστε εμείς αυτοί που φέρνουμε τις σύγχρονες συσκευές σε μέρη που προηγουμένως δεν υπήρχαν. Το κάνουμε αυτό πάντα λογικά, με σύνεση; Βγάζουμε φωτογραφίες τα φυτά στο πάρκο, χρησιμοποιούμε μια εφαρμογή που απομνημονεύει τη λίστα με τα ψώνια μας, αναζητούμε τους στίχους ενός τραγουδιού που τραγουδάμε σε μια εκδρομή, ακούμε μουσική κατά τη διάρκεια ενός πικνίκ, μοιραζόμαστε φωτογραφίες από τα ταξίδια μας. Μας είναι οι ψηφιακές τεχνολογίες πάντα απαραίτητες; Πώς μπορούμε να εξισορροπήσουμε την παρουσία τους στη ζωή μας; Τι και σε ποιον μπορούμε να δείξουμε στο διαδίκτυο, ώστε να μην παραβιάζεται η ιδιωτική μας ζωή; Προκειμένου να προωθήσουμε την κριτική σκέψη και την ικανότητα να κάνουμε φρόνιμες επιλογές, θέλουμε να θέσουμε αυτές και πολλές άλλες ερωτήσεις στους μαθητές μας, ώστε να μπορούν να επιλέγουν οι ίδιοι τις πιο χρήσιμες λειτουργίες του κινητού τηλεφώνου ή του υπολογιστή τους και να χρησιμοποιούν τους διαδικτυακούς πόρους με πλήρη επίγνωση και προστασία της ιδιωτικότητάς τους.

Μικρό λεξικό

oversharing/υπερδιαμοιρασμός - διαφορετικά: υπερβολικός διαμοιρασμός, δηλαδή κοινοποίηση υπερβολικής ποσότητας προσωπικών πληροφοριών, ευαίσθητων δεδομένων στο διαδίκτυο ή απλώς υπερβολική συγγραφή σε μια συγκεκριμένη κατάσταση ή συζήτηση στο διαδίκτυο.

ιδιωτικότητα στο διαδίκτυο - συνήθως αναφερόμαστε σε αυτή κάνοντας λόγο για την δυνατότητά μας να ελέγχουμε τις προσωπικές πληροφορίες που μοιραζόμαστε στο διαδίκτυο και ποιος μπορεί να τις δει.

εικόνα/φήμη - απόψεις, εντυπώσεις και πεπειθήσεις που έχουν οι άλλοι για εσάς με βάση το περιεχόμενο που μοιράζεστε.

ΨΗΦΙΑΚΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΤΗΣ ΗΡΩΙΔΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΗΡΩΑ

Αναμνήσεις από τη σχολική εκδρομή

Σήμερα έπεισα την Ηρωίδα να δει φωτογραφίες από τη σχολική εκδρομή μαζί μου. Στην αρχή δεν ήθελε,

γιατί λέει ότι σε κάποιες φωτογραφίες βγήκε αστεία. Υποθέτω πως αυτό που εννοούσε ήταν ότι δεν έφτιαξε τα μαλλιά της σωστά 😞 Ένα μπολ με ποπ κορν το έκανε εύκολο! 😊

Κοιμήθηκες την πρώτη μέρα και σε περιμέναμε να τελειώσεις με την πρωινή τουαλέτα σου.

Κανείς δεν ήξερε πώς ονομαζόταν αυτό το εντομοφάγο φυτό...

2 σχόλια

ΠΡΟΣΘΕΣΤΕ ΣΧΟΛΙΟ

Δεν ήξερα καν ότι η κυρία μας παίζει τόσο όμορφα κιθάρα.

Σε όλο το δρόμο της επιστροφής κάνατε σαχλαμάρες και ήταν αδύνατο να κοιμηθεί κανείς...

Όλγα
Τι ωραίος κουμπάρας!

Λουκάς
Που είχατε πάει ταξίδι;

ΠΡΟΣΘΕΣΤΕ ΣΧΟΛΙΟ

Νοημοσύνη

1. Που μας χρειάζονται οι ψηφιακές τεχνολογίες;

Στόχοι για τους μαθητές

- ✓ Προώθηση της αίσθησης της χρησιμότητας των ψηφιακών τεχνολογιών στην καθημερινή ζωή.
- ✓ Προώθηση της εύλογης χρήσης των ψηφιακών τεχνολογιών στην καθημερινή ζωή.

Κριτήρια επιτυχίας για τα παιδιά

- Γνωρίζω που μπορώ να χρησιμοποιήσω τις ψηφιακές τεχνολογίες στην καθημερινή μου ζωή.
- Αποφασίζω πότε θα χρησιμοποιήσω τις ψηφιακές τεχνολογίες και αν είναι απαραίτητες σε μια δεδομένη στιγμή.
- Καταρτίζω έναν κατάλογο δραστηριοτήτων και καθηκόντων στα οποία οι ψηφιακές τεχνολογίες μπορούν να φανούν χρήσιμες.

Δραστηριότητα 1

Απαιτούμενα υλικά:

- εκτυπωμένα καρτέ από κόμικς

Πριν ξεκινήσετε: Προετοιμάστε μια καταχώρηση από το *Ψηφιακό Ημερολόγιο της Ηρωίδας και του Ήρωα* με τίτλο «Αναμνήσεις από μια σχολική εκδρομή» καθώς και μεμονωμένα καρτέ από κόμικς (επίσης σε έντυπη μορφή). Κατά τη διάρκεια της πρώτης ανάγνωσης, μπορείτε να προβάλλετε τα καρτέ από κόμικ σε διαδραστικό πίνακα ή βιντεοπροβολέα, ώστε τα παιδιά να μπορούν να δουν από κοντά τις εικόνες. Προετοιμάστε ένα χώρο για παιχνίδια κίνησης.

Στην αρχή συζητήστε με τους μαθητές. Ρωτήστε τους αν γνωρίζουν τι είναι οι ψηφιακές τεχνολογίες. Αφήστε τον καθένα να σας πει πώς αντιλαμβάνεται τον όρο. Ρωτήστε με ποιες σύγχρονες τεχνολογίες έρχονται καθημερινά σε επαφή. Ποιες ψηφιακές τεχνολογίες υπάρχουν στο περιβάλλον τους, ποιες τεχνολογίες χρησιμοποιούν τα κοντινά τους πρόσωπα.

Διαβάστε και εξετάστε μαζί με τους μαθητές σας την καταχώρηση στο Ημερολόγιο. Αναφερθείτε στις εμπειρίες των παιδιών: αν έχουν πάει ποτέ ταξίδι, διακοπές, εκδρομή και αν έχουν αναμνηστικές φωτογραφίες. Θα μπορούσατε να μιλήσετε για λίγο για την αξία που έχουν αυτές οι εικόνες, για το τι αισθανόμαστε όταν τις κοιτάμε, και τέλος να ρωτήσετε με ποια μορφή μπορούν να εμφανιστούν αυτές οι εικόνες (ψηφιακά σε ένα κινητό τηλέφωνο/υπολογιστή ή εμφανισμένες σε ένα φωτογραφείο) και πώς τραβήχτηκαν (κινητό τηλέφωνο, tablet, φωτογραφική μηχανή).

Ανακεφαλαιώνοντας, προτείνετε ένα παιχνίδι κίνησης με τίτλο «Τεστ αντιληπτικότητας». Κρεμάστε όλα τα καρτέ του κόμικ στον πίνακα στο ύψος των ματιών των παιδιών και φτιάξτε μια γραμμή στο πάτωμα. Χωρίστε τα παιδιά σε δύο ή τρεις ομάδες και ζητήστε τους να παραταχθούν σε σειρές μπροστά από τον πίνακα στη γραμμή που έχετε χαράξει. Εξηγήστε ότι σε λίγο θα αναφέρετε καταστάσεις που σχετίζονται με κάθε εικόνα και το καθήκον όσων στέκονται πιο κοντά στον πίνακα είναι να τρέξουν προς αυτόν και να αγγίξουν την εικόνα που περιέχει το συγκεκριμένο στοιχείο, π.χ.: ψηλά δέντρα, φωτιά, κινητό τηλέφωνο, πράσινο γρασίδι, tablet κ.λπ. Μόλις αγγίξουν την σωστή απεικόνιση, τα παιδιά αυτά μετακινούνται στο

τέλος της σειράς. Επαναλάβετε το παιχνίδι έως ότου κάθε παιδί ολοκληρώσει την διαδικασία.

Δραστηριότητα 2

Απαιτούμενα υλικά:

- απεικονίσεις που δείχνουν τους διακόπτες ON και OFF
- εκτυπωμένα καρτέ από κόμικς

Πριν ξεκινήσετε: Προετοιμάστε τις απεικονίσεις των διακοπών ON και OFF για να συμβολίσετε την παρουσία ή την απουσία ψηφιακών τεχνολογιών.

Χωρίστε τα παιδιά σε έξι ομάδες και δώστε σε κάθε μία ομάδα ένα από τα καρτέ των κόμικς. Ζητήστε από τα παιδιά στις ομάδες να κοιτάξουν τις εικόνες, να σκεφτούν και να συζητήσουν ποιες απαντήσεις θα έδιναν. Κάντε τις ερωτήσεις μία-μία και περιμένετε μέχρι να λάβετε κάθε απάντηση:

- Πώς χρησιμοποιήθηκαν οι ψηφιακές τεχνολογίες στις καταστάσεις που απεικονίζουν οι εικόνες;
- Χρησιμοποιήθηκαν καθόλου ψηφιακές τεχνολογίες;
- Ήταν αυτό απαραίτητο, χρήσιμο;
- Έχει κανείς στην ομάδα τύχει σε παρόμοια κατάσταση;

Σημειώσεις για τους δασκάλους

Εάν εργάζεστε με παιδιά προσχολικής ηλικίας, μπορείτε να πραγματοποιήσετε αυτή τη δραστηριότητα με όλη την ομάδα, δείχνοντας μεμονωμένες εικόνες και κάνοντας ερωτήσεις σε όλη την ομάδα.

Συνοψίστε και πείτε ότι οι ψηφιακές τεχνολογίες μας συνοδεύουν στην καθημερινή ζωή και μπορούμε να τις χρησιμοποιήσουμε σε πολλές καταστάσεις. Μπορεί να είναι χρήσιμες, αλλά υπάρχουν και δραστηριότητες στις οποίες είναι περιττές.

Απλώστε σε δύο αντίθετα σημεία της αίθουσας τις εικόνες με τους διακόπτες ON και OFF που έχετε προετοιμάσει, οι οποίοι συμβολίζουν την παρουσία ή την απουσία ψηφιακής τεχνολογίας, έτσι ώστε να υπάρχει μεταξύ τους ένας κενός χώρος.

Προσκαλέστε τα παιδιά να έρθουν να παίξουν ένα παιχνίδι όπου μπορούν να αποφασίσουν αν στην κατάσταση που αναφέρατε υπάρχει εγκυρότητα/ανάγκη για τη χρήση ψηφιακών τεχνολογιών. Καθήκον των μαθητών θα είναι να τοποθετηθούν σε γραμμή μεταξύ των δύο εικόνων σύμφωνα με τη γνώμη τους. Εξηγήστε τους ότι το κενό στη μέση σημαίνει «δεν έχω γνώμη», «δεν γνωρίζω» και ότι όσο πιο κοντά σε μια από τις εικόνες βρίσκονται, τόσο πιο σίγουροι θα είναι για την επιλογή τους. Είναι σημαντικό σε αυτή την άσκηση τα παιδιά να δικαιολογήσουν γιατί σκέφτονται με τον συγκεκριμένο τρόπο. Μπορείτε να τα βοηθήσετε να το κάνουν αυτό ρωτώντας τα ένα-ένα γιατί επέλεξαν το συγκεκριμένο σημείο.

Παραδείγματα καθημερινών καταστάσεων προς χρήση:

- ποδόσφαιρο,
- εκδρομή στο δάσος,
- ψώνια,
- παιχνίδια στον κήπο,
- διάβασμα,
- παίρνοντας πρωινό,
- παιχνίδι με έναν φίλο,
- ακρόαση μουσικής,
- εκμάθηση πρόσθεσης (στις τάξεις προσχολικής αγωγής/ εκμάθηση της προπαίδειας στις πρώτες τάξεις δημοτικού)

Μπορείτε επίσης να πείτε στα παιδιά να δώσουν τα δικά τους παραδείγματα.

Ως ανακεφαλαίωση αυτής της άσκησης, είναι σημαντικό να καταλήξουμε από κοινού στο συμπέρασμα ότι εμείς οι ίδιοι μπορούμε να αποφασίζουμε πότε και πού χρησιμοποιούμε τις ψηφιακές τεχνολογίες και πόσο χρόνο τους αφιερώνουμε. Αξίζει να τονιστεί ότι οι τεχνολογίες που χρησιμοποιούνται σε διαφορετικές καταστάσεις μπορεί να είναι τόσο χρήσιμες όσο και περιττές. Μερικές φορές ένα κινητό τηλέφωνο με μια εφαρμογή που αναγνωρίζει είδη φυτών είναι χρήσιμο, αλλά η δυνατή ακρόαση μουσικής στο δάσος δεν είναι. Προσπαθήστε να καθοδηγήσετε τη συζήτηση έτσι ώστε τα παιδιά να δώσουν παραδείγματα για το πώς η ψηφιακή τεχνολογία μπορεί να χρησιμοποιηθεί με εύλογο και χρήσιμο τρόπο.

Δραστηριότητα 3

Απαιτούμενα υλικά:

- μεγάλες κόλλες χαρτί
- μαρκαδόροι
- κηρομπογιές
- χρωματιστά μολύβια
- εφημερίδες
- κόλλα

Πριν ξεκινήσετε: Ετοιμάστε μεγάλες κόλλες χαρτί, μαρκαδόρους, κηρομπογιές, χρωματιστά μολύβια, εφημερίδες, κόλλα.

Χωρίστε τα παιδιά σε ομάδες των τεσσάρων ατόμων. Ζητήστε από τις ομάδες να φτιάξουν αφίσες σχετικά με τις ευκαιρίες που μας δίνουν οι ψηφιακές τεχνολογίες, δηλαδή σε ποιες καταστάσεις της καθημερινότητάς μας τις χρειαζόμαστε, πού μας προσφέρουν οφέλη, κάνουν τον χρόνο μας πιο ευχάριστο, μας εμπλουτίζουν με συγκεκριμένες εμπειρίες ή γνώσεις. Προσπαθήστε να δώσετε έμφαση στα εξής:

- Πώς μπορούμε να τις χρησιμοποιούμε με σύνεση;
- Μας είναι ανά πάσα στιγμή απαραίτητες;
- Πόσο χρόνο θα αφιερώσουμε σε αυτές;

Οι αφίσες μπορούν να έχουν τη μορφή σχεδίων με συννεφάκια (sketchnotes). Αν διαθέτετε αποκόμματα εφημερίδων που απεικονίζουν διάφορες συσκευές, όπως ένα smartphone, ένα ηχείο, ένα αναγνωστικό, ένα tablet, έναν υπολογιστή, ένα εικονίδιο κάποιας εφαρμογής, τότε χρησιμοποιήστε τα οπωσδήποτε για τη δημιουργία της αφίσας. Τα μικρότερα παιδιά μπορούν να απεικονίσουν τον εαυτό τους και την οικογένειά τους να χρησιμοποιούν από κοινού τις ψηφιακές τεχνολογίες σε μια δραστηριότητα της επιλογής τους.

Αφήστε χρόνο για την παρουσίαση και την συζήτηση σχετικά με τις αφίσες. Τοποθετήστε τις σε περίοπτη θέση στην αίθουσα.

Νοημοσύνη

2. Εγώ στο διαδίκτυο, γιατί είναι τόσο σημαντική η ιδιωτικότητα;

Στόχοι για τους μαθητές

Κριτήρια επιτυχίας για τα παιδιά

- ✓ Ανάπτυξη της ικανότητας να θέτει κανείς όρια στην ιδιωτικότητά του.
- ✓ Δημιουργία θετικής εικόνας στο διαδίκτυο.

Δραστηριότητα 1

Απαιτούμενα υλικά:

- εκτυπωμένα καρτέ από κόμικς
- ένα μεγάλο φύλλο χαρτί
- emojis: αντίχειρας πάνω, αντίχειρας κάτω

- Αναγνωρίζω και δικαιολογώ τις ανακρίβειες στις καταστάσεις που απεικονίζονται στις εικόνες, κάνοντας διάκριση μεταξύ δημόσιων και ιδιωτικών πληροφοριών.
- Γνωρίζω ποιες πληροφορίες μπορώ να κοινοποιήσω και ποιες πληροφορίες δεν πρέπει να αποκαλύπτω σε αγνώστους.
- Γνωρίζω τους κινδύνους που εγκυμονεί η δημοσιοποίηση πολλών προσωπικών πληροφοριών στο διαδίκτυο.

Πριν ξεκινήσετε: Προετοιμάστε εικόνες που δείχνουν τα καρτέ των κόμικς από το ψηφιακό Ημερολόγιο της Ηρωίδας και του Ήρωα. Για τα μικρότερα παιδιά, ετοιμάστε ένα μεγάλο φύλλο χαρτί και τα emojis με τους αντίχειρες προς τα πάνω και προς τα κάτω.

Υπενθυμίστε στα παιδιά την ιστορία που μάθατε στα προηγούμενα μαθήματα των Ηρώων από την ενότητα Νοημοσύνη. Ελέγξτε αν τα παιδιά την θυμούνται και αν θυμούνται τι υπήρχε στις εικόνες του κόμικ. Μπορείτε επίσης να συνοψίσετε εν συντομία τι έλαβε χώρα στα προηγούμενα μαθήματα. Αν δεν έχετε διαβάσει την ιστορία πριν, διαβάστε την τώρα.

Δραστηριότητα για μικρότερα παιδιά

Δημιουργήστε με τα μικρότερα παιδιά μια αφίσα με εικόνες. Μιλήστε για το τι σημαίνει διαδικτυακή ιδιωτικότητα και γιατί είναι σημαντική. Στη συνέχεια, αντιστοιχίστε κάθε εικόνα με ένα εικονίδιο αντίχειρας πάνω ή αντίχειρας κάτω που θα δείχνει αν η εικόνα θα έπρεπε να βρίσκεται σε κάποιο δημόσιο χώρο ή όχι. Συζητήστε και ζητήστε από τα παιδιά να αιτιολογήσουν την απόφασή τους. Στη συνέχεια, κατεβάστε τις φωτογραφίες που έχουν επισημανθεί με το εικονίδιο αντίχειρας κάτω και δεν πρέπει να κοινοποιούνται σε όλους, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων που δεν γνωρίζουμε. Επινοήστε έναν τίτλο για την αφίσα και κρεμάστε την σε εμφανές σημείο της τάξης ή του σχολείου/νηπιαγωγείου.

Δραστηριότητα για μεγαλύτερα παιδιά

Μοιράστε τα μέρη του κόμικ στα παιδιά και ζητήστε τους να τα κοιτάξουν προσεκτικά. Ρωτήστε τα αν γνωρίζουν τι σημαίνει ιδιωτικότητα (καθώς και ιδιωτικότητα στο διαδίκτυο) και αν βλέπουν στις εικόνες καταστάσεις που θα μπορούσαν να διαταράξουν ή να παραβιάσουν την ιδιωτικότητα. Θα μπορούσε η συγκεκριμένη εικόνα να δημοσιευθεί στο διαδίκτυο, ώστε να μπορεί να τη δει όποιος θέλει; Θα μπορούσε να κοινοποιηθεί ευρέως σε πολλά άγνωστα άτομα; Τα παιδιά εξετάζουν σε ποιον μπορεί να διατεθεί μια τέτοια εικόνα και, αν δεν πρέπει να δημοσιοποιηθεί, γιατί και ποιες μπορεί να είναι οι συνέπειες.

Δραστηριότητα 2

Απαιτούμενα υλικά:

- κόλλες χαρτί από μπλοκ
- χρωματιστό χαρτί
- ψαλίδι
- κόλλα
- όργανα γραφής και σχεδιασμού
- έγχρωμες εφημερίδες
- κάρτα εργασίας 3

Πριν ξεκινήσετε: Προετοιμάστε ένα φύλλο από τεχνικό μπλοκ και χαρτί για κοπή, ψαλίδι, κόλλα, υλικά γραφής και σχεδιασμού, καθώς και το φύλλο εργασίας αριθ. 3 για τα μικρότερα παιδιά, παλιές έγχρωμες εφημερίδες.

Χωρίστε τα παιδιά σε έξι ομάδες και δώστε σε κάθε ομάδα ένα από τα καρέ των κόμικς. Ζητήστε από τα παιδιά στις ομάδες να κοιτάξουν τις εικόνες, να σκεφτούν και να συζητήσουν ποιες απαντήσεις θα έδιναν. Κάντε τις ερωτήσεις μία-μία και περιμένετε μέχρι να λάβετε κάθε απάντηση:

- Πώς χρησιμοποιήθηκαν οι ψηφιακές τεχνολογίες στις καταστάσεις που απεικονίζουν οι εικόνες;
- Χρησιμοποιήθηκαν καθόλου ψηφιακές τεχνολογίες;
- Ήταν αυτό απαραίτητο, χρήσιμο;
- Έχει κανείς στην ομάδα τύχει σε παρόμοια κατάσταση;

Δραστηριότητα για μικρότερα παιδιά

Πείτε στους μαθητές και τις μαθήτριες να φτιάξουν το προφίλ τους, το οποίο θα περιέχει διάφορες πληροφορίες για τον εαυτό τους. Κάθε άτομο θα λάβει ένα φύλλο χαρτί τεχνικού μπλοκ. Το φύλλο χαρτιού θα είναι τόσο ο κορμός του χαρακτήρα όσο και το γιλέκο του. Στο εξωτερικό τα παιδιά θα κολλήσουν έτοιμα εικονίδια που συμβολίζουν αυτά που θέλουν να μοιραστούν με τους άλλους, ενώ στο εσωτερικό του γιλέκου εικονίδια που συμβολίζουν αυτά που δεν θέλουν να μοιραστούν με τους άλλους. Αν θέλουν, μπορούν να προσθέσουν κάποια απαραίτητα στοιχεία ζωγραφίζοντάς τα. Αν έχετε παλιές εφημερίδες με πολλές εικόνες, μπορείτε να τις χρησιμοποιήσετε. Τα παιδιά μπορούν να κόψουν και να κολλήσουν τις εικόνες που θέλουν να χρησιμοποιήσουν στο έργο τους.

Στο τέλος, προτείνετε στα παιδιά να κολλήσουν το κεφάλι, τα χέρια και τα πόδια επάνω στο γιλέκο-κορμό (ένα έτοιμο προσχέδιο υπάρχει στο εγχειρίδιο). Εάν τα παιδιά το επιθυμούν, μπορούν να παρουσιάσουν το προφίλ τους, δείχνοντας μόνο τα (!) δημόσια δεδομένα. Κρατούν τα υπόλοιπα δεδομένα για τον εαυτό τους ή για τα κοντινά τους πρόσωπα.

Δραστηριότητα για μεγαλύτερα παιδιά

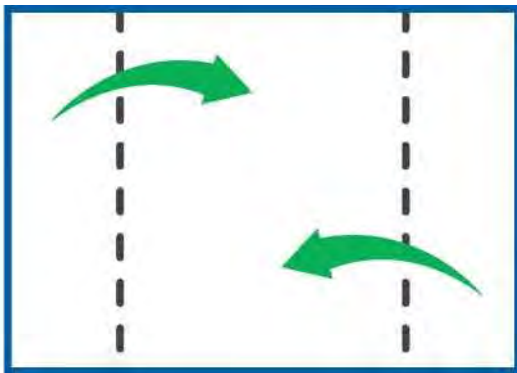
Πείτε στους μαθητές και τις μαθήτριες να φτιάξουν το προφίλ τους, το οποίο θα περιέχει διάφορες πληροφορίες για τον εαυτό τους. Κάθε άτομο θα λάβει ένα φύλλο χαρτί τεχνικού μπλοκ. Το φύλλο χαρτιού θα είναι τόσο ο κορμός του χαρακτήρα όσο και το γιλέκο του. Εξωτερικά, τα παιδιά γράφουν και ζωγραφίζουν ό,τι μπορούν και θέλουν να δημοσιοποιήσουν, ενώ εσωτερικά γράφουν ή ζωγραφίζουν ό,τι θα ήθελαν ή θα έπρεπε να κρατήσουν για τον εαυτό τους. Αυτό που βρίσκεται στο εσωτερικό θα παραμείνει κρυφό - πείτε στα παιδιά ότι δεν θα χρειαστεί να το πουν στην τάξη.

Στο τέλος, προτείνετε στα παιδιά να κολλήσουν το κεφάλι, τα χέρια και τα πόδια στο γιλέκο-κορμό. Τα πρόθυμα παιδιά μπορούν να παρουσιάσουν το προφίλ τους, δείχνοντας μόνο (!) τα δημόσια δεδομένα. Κρατούν τα υπόλοιπα δεδομένα για τον εαυτό τους ή για τα κοντινά τους πρόσωπα.

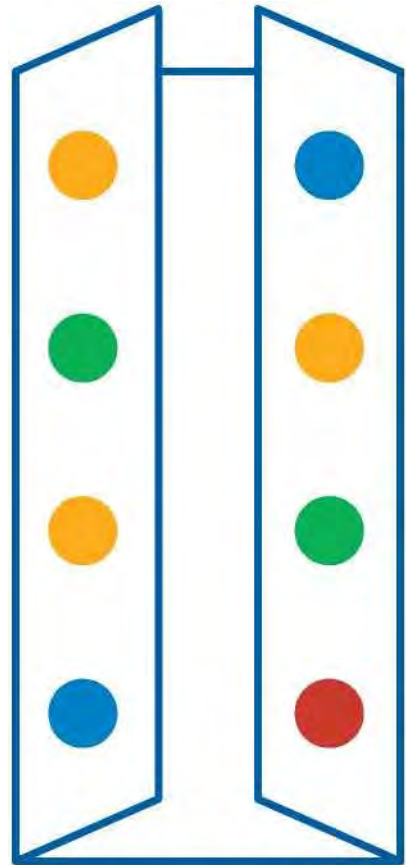
1.

A3

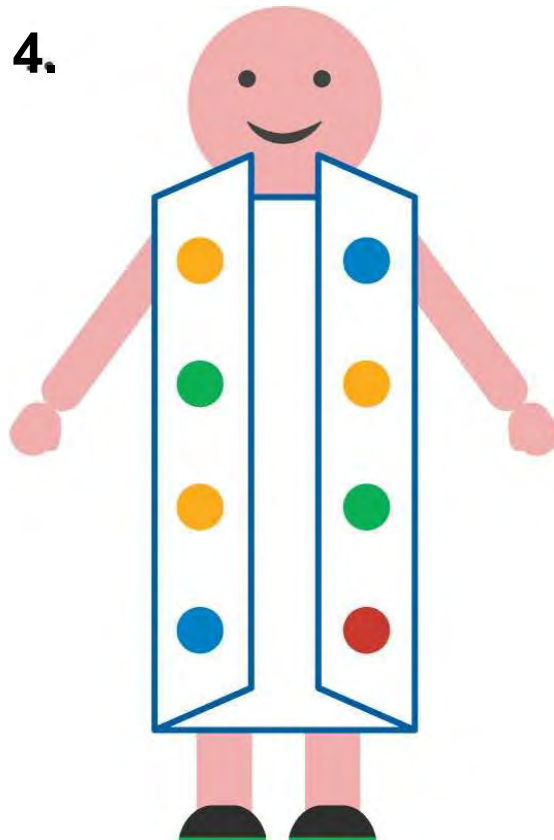
2.

3.

4.

3. Ίντερλαντ: Το Βουνό της Επίγνωσης

Το ορεινό κέντρο της πόλης στο Ίντερλαντ είναι το σημείο όπου συναντιούνται όλοι και όπου διασταυρώνονται όλοι οι δρόμοι. Αλλά πρέπει να είστε πολύ προσεκτικοί στο τι μοιράζεστε εκεί και με ποιον. Διότι οι πληροφορίες ταξιδεύουν με την ταχύτητα του φωτός σε αυτό το μέρος, ενώ μεταξύ των φίλων σας υπάρχει κάποιος που παραείναι πρόθυμος να μοιραστεί ιδιωτικές πληροφορίες με άλλους.

Ανοίξτε την σελίδα:

g.co/interland/gr

Ζητήστε από τα παιδιά να παίξουν το Βουνό της Επίγνωσης. Χρησιμοποιώντας τις παρακάτω ερωτήσεις, ενθαρρύνετέ τα να μιλήσουν για όσα έμαθαν. Μπορείτε να τα συνδέσετε σε ζευγάρια ώστε να αλληλοϋποστηρίζονται.

- Ποιες από τις αναρτήσεις που κοινοποιούνται στο παιχνίδι θα μπορούσατε να μοιραστείτε και στον πραγματικό κόσμο; Γιατί;
- Έχετε μοιραστεί ποτέ κάτι που δεν έπρεπε να μοιραστείτε; Τι συνέβη τότε;
- Γιατί νομίζετε ότι για έναν από τους χαρακτήρες του παιχνιδιού λέμε ότι του αρέσει υπερβολικά να κοινοποιεί πληροφορίες;
- Πώς επηρεάζει ο χαρακτήρας αυτός το παιχνίδι;
- Μήπως το παιχνίδι Βουνό της Επίγνωσης άλλαξε την προσέγγισή σας στο να μοιράζεστε περιεχόμενο στο διαδίκτυο;
- Τι μπορείτε να κάνετε αν μοιραστείτε κατά λάθος κάτι προσωπικό;
- Τι μπορείτε να κάνετε αν κάποιος κοινοποιήσει κατά λάθος κάτι πολύ προσωπικό για εσάς;

Εγρήγορη

Μην την πατάς με την απάτη

Να είστε προσεκτικοί, να είστε προσεκτικές

Σενάριο δραστηριοτήτων

1. Πού θα με οδηγήσουν οι αποφάσεις μου; (Δραστηριότητα 1 και 2)
2. Πώς γνωρίζουμε ότι οι πληροφορίες είναι αληθείς; (Δραστηριότητα 1 και 2)
3. Ίντερλαντ: Το Ποτάμι της Αλήθειας

Εισαγωγή

Ζούμε σε έναν κόσμο πληροφοριών. Αυτές παίρνουν πολλές μορφές: κείμενα, γραφικά, ήχος, βίντεο. Χρησιμοποιούνται διάφοροι τρόποι για να προσελκύσουν την προσοχή μας. Μία από τις αξίες που πρέπει να καλλιεργήσουμε για να βρούμε το δρόμο μας μέσα στη ζούγκλα των πληροφοριών είναι η εγρήγορη. Μια σύντομη, προσεκτική στιγμή προβληματισμού μεταξύ της λήψης νέων πληροφοριών και της αντίδρασης σε αυτές αποτελεί μια καλή συνήθεια για την προσεκτική χρήση των δυνατοτήτων του ψηφιακού κόσμου.

Μικρό λεξικό

αυθεντικός - πραγματικός, αληθινός

αυτόματη αντίδραση - ένα αντανακλαστικό το οποίο δεν ελέγχουμε

bot - ένα πρόγραμμα που εκτελείται στο διαδίκτυο και απαντά αυτόματα σε ερωτήσεις, εκτελεί εντολές και απλές εργασίες

catfishing - δημιουργία ψευδούς ταυτότητας ή λογαριασμού στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης ώστε οι άλλοι να μοιράζονται τις προσωπικές τους πληροφορίες ή να πιστεύουν ότι συνομιλούν με ένα πραγματικό πρόσωπο

clickbait - χειραγωγικό διαδικτυακό περιεχόμενο, αναρτήσεις ή διαφημίσεις που έχουν σχεδιαστεί για να τραβήξουν την προσοχή και να κάνουν τους αποδέκτες να κάνουν κλικ σε έναν σύνδεσμο ή να μπουν σε μια σελίδα, με αποτέλεσμα συνήθως αυξημένες προβολές και, επομένως, κέρδη

fake - ένα μήνυμα που έχει κατασκευαστεί σκόπιμα έτσι ώστε να παραπλανήσει και να προκαλέσει έντονα συναισθήματα, λέγοντας σκόπιμα ψέματα ή διαστρεβλώνοντας την αλήθεια

χειραγωγήση - ο έλεγχος ενός άλλου ατόμου ή ο επηρεασμός του ή μιας κατάστασης με άδικο, ανέντιμο τρόπο, για παράδειγμα με απειλές. Άλλη έννοια: στο διαδίκτυο μπορούμε να πέσουμε πάνω σε παραποιημένο περιεχόμενο, για παράδειγμα, μια φωτογραφία που έχει τροποποιηθεί ώστε να μας κάνει να πιστέψουμε κάτι που δεν είναι αληθινό

phishing - ψάρεμα πληροφοριών (συνήθως μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, διαφημίσεων ή ιστότοπων που μοιάζουν με αυτούς που ήδη χρησιμοποιείτε)

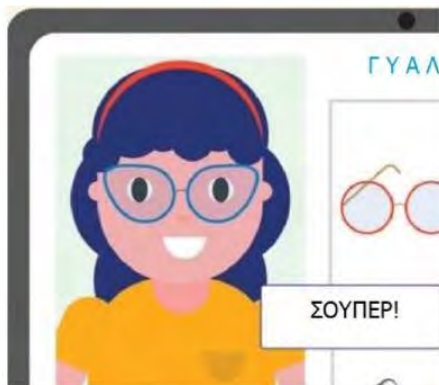
scam - απάτη· μια ανέντιμη προσπάθεια να κερδηθούν χρήματα ή κάτι αξίας μέσω εξαπάτησης των άλλων

αξιόπιστο - άξιο της εμπιστοσύνης μας

ΨΗΦΙΑΚΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΤΗΣ ΗΡΩΙΔΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΗΡΩΑ

Εφαρμογή

0 σχόλια

ΠΡΟΣΘΕΣΤΕ ΣΧΟΛΙΟ

Εγρήγορση

1. Πού θα με οδηγήσουν οι αποφάσεις μου;

Στόχοι για τους μαθητές

- ✓ Εκμάθηση των μηχανισμών που επηρεάζουν τις αποφάσεις των χρηστών ψηφιακών συσκευών.
- ✓ Βελτίωση της ικανότητας λήψης προσεκτικών αποφάσεων στο διαδίκτυο.

Κριτήρια επιτυχίας για παιδιά

- Ξέρω ποια εφέ και κόλπα στον ψηφιακό κόσμο προσελκύουν την προσοχή μου.
- Μπορώ να προβλέψω τις συνέπειες της έλλειψης προσοχής στον ψηφιακό κόσμο.

Δραστηριότητα 1

Απαιτούμενα υλικά:

- κάρτα εργασίας 4
- μάρκες
- τουβλάκια
- ξυλάκια αρίθμησης

Πριν ξεκινήσετε: Ετοιμάστε εικόνες με εικονίδια που ενθαρρύνουν το κλικάρισμα στις πληρωμένες εκδόσεις της εφαρμογής. Επιπλέον, για να εργαστείτε με μεγαλύτερα παιδιά, ετοιμάστε από δύο μάρκες, τουβλάκια, ξυλάκια αρίθμησης κ.λπ.

Δραστηριότητα για μικρότερα παιδιά

Διαβάστε το κόμικ από το Ψηφιακό Ημερολόγιο της Ηρωίδας και του Ήρωα. Ρωτήστε τα παιδιά αν κάποιο από αυτά έχει βρεθεί σε παρόμοια κατάσταση με την Ηρωίδα, και αν ναι, τι συνέβη; Δείξτε το εικονίδιο που εμφανίστηκε στην Ηρωίδα, καθώς και τα άλλα εικονίδια (θα τα βρείτε στο Φύλλο Εργασίας 4) στα παιδιά.

Διαβάστε τις λεζάντες που αναγράφονται στα εικονίδια και κατόπιν απλώστε τες σε μια γραμμή ανά διαστήματα, π.χ. στη μέση του χαλιού ή του δαπέδου, εκεί όπου θα εφαρμόσετε τη δραστηριότητα. Ζητήστε από τα παιδιά να κοιτάζουν προσεκτικά κάθε εικονίδιο και να αποφασίσουν ποιο τα ενθαρρύνει καλύτερα να κάνουν κλικ. Στη συνέχεια, βάλτε κάθε παιδί - έχοντας αποφασίσει ποιο εικονίδιο θα επιλέξει - να σταθεί δίπλα στο εικονίδιο που επέλεξε. Κατά προτίμηση το ένα πίσω από το άλλο.

Μετρήστε μαζί με τα παιδιά πόσα από αυτά έχουν παραταχθεί σε κάθε εικονίδιο. Αφού γίνει η καταμέτρηση, μπορείτε να τοποθετήσετε μια ετικέτα δίπλα σε κάθε εικονίδιο με ένα σύνολο στοιχείων ίσο με τον αριθμό των παιδιών ή ένα αραβικό ψηφίο (αν τα παιδιά είναι ήδη εξοικειωμένα με αυτή τη μορφή γραφής).

Κατόπιν καλέστε τα παιδιά να καθίσουν σε κύκλο για συζήτηση. Ρωτήστε:

- Γιατί τα παιδιά επέλεξαν αυτά τα εικονίδια; Τι τα ώθησε να το πράξουν;
- Ποια στοιχεία προσέλκυσαν την προσοχή τους και για ποιο λόγο;
- Γιατί οι προγραμματιστές παιχνιδιών, ιστότοπων και εφαρμογών δημιουργούν τέτοια εικονίδια;
- Τι μπορεί να συμβεί όταν κάνουμε κλικ σε ένα άγνωστο εικονίδιο ή σε ένα εικονίδιο για το οποίο δεν είμαστε σίγουροι τι κρύβει;

- Τι μπορούμε να κάνουμε όταν δεν είμαστε σίγουροι για το τι κρύβεται πίσω από ένα εικονίδιο;
- Τι μπορεί να βοηθήσει τα παιδιά στο να παίρνουν προσεκτικές αποφάσεις σχετικά με το κλικ σε αναδυόμενα μηνύματα και υπηρεσίες;

Μετά την συζήτηση, προτείνετε στα παιδιά να παίξουν ένα παιχνίδι κίνησης κατά το οποίο θα κινούνται στην αίθουσα και μιμούνται μια επιλεγμένη δραστηριότητα:

- χορό
- πτήση με αεροπλάνο
- πιάσιμο πεταλούδων
- ρίψη χιονόμπαλων, κ.τ.λ.

Κατά τη διάρκεια αυτού του παιχνιδιού, τα παιδιά πρέπει να είναι προσεκτικά στα σήματα που κάνει ο δάσκαλος/η δασκάλα. Όταν παρουσιάζετε κάρτες με εικονίδια που τα παιδιά έχουν επιλέξει ως εκείνα που τα ενθαρρύνουν να κάνουν κλικ, θα πρέπει να σταματήσουν και να μετρήσουν από το 5 έως το 1 και στη συνέχεια να συνεχίσουν τη δραστηριότητα που διέκοψαν. Στο τέλος του παιχνιδιού, πείτε στα παιδιά ότι αυτό το είδος της αρίθμησης από το 5 έως το 1, όταν συναντάμε ένα εικονίδιο στο διαδίκτυο που θέλουμε να πατήσουμε αλλά δεν ξέρουμε τι κρύβεται πίσω του ή δεν είμαστε σίγουροι τι σημαίνει και αν είναι ασφαλές, μας δίνει χρόνο να σκεφτούμε και αναστέλλει την αυτόματη αντίδρασή μας. Αξίζει να το εξασκούμε αυτό και να δίνουμε πάντα χρόνο στον εαυτό μας να σκεφτεί.

Δραστηριότητα για μεγαλύτερα παιδιά

Διαβάστε το κόμικ από το *Ψηφιακό Ημερολόγιο της Ηρωίδας και του Ήρωα*. Ρωτήστε τα παιδιά αν κάποιο από αυτά έχει βρεθεί σε παρόμοια κατάσταση με την Ηρωίδα, και αν ναι, τι έκανε τότε; Συζητήστε. Δώστε βάση στο εικονίδιο που εμφανίστηκε στην Ηρωίδα, δείξτε το καθώς και τα άλλα εικονίδια στα παιδιά.

Τοποθετήστε και τα έξι εικονίδια σε διάφορα σημεία της αίθουσας, στη μέση του χαλιού, αν εκεί εργάζεστε με τα παιδιά, ή κολλήστε τα στον πίνακα ή στους τοίχους. Ζητήστε από τα παιδιά να κοιτάξουν προσεκτικά κάθε εικονίδιο και να αποφασίσουν ποια δύο από αυτά τα ενθαρρύνουν περισσότερο να κάνουν κλικ. Στη συνέχεια, δώστε σε κάθε παιδί δύο ξυλάκια, μάρκες, τουβλάκια ή κάποιο άλλο μικρό αντικείμενο. Ζητήστε από τα παιδιά να τοποθετήσουν από μια μάρκα/ξυλάκι πλάι στα δύο εικονίδια που έχουν επιλέξει, τα οποία τα πείθουν περισσότερο να κάνουν κλικ.

Μετρήστε μαζί με τα παιδιά πόσες ψήφους έχει συγκεντρώσει κάθε εικονίδιο. Βρείτε μαζί ποια εικονίδια συγκέντρωσαν τις περισσότερες και ποια τις λιγότερες. Ρωτήστε τα παιδιά:

- Γιατί επέλεξαν αυτά τα εικονίδια;
- Τι τα ώθησε στη επιλογή τους;
- Τι τους τράβηξε την προσοχή;

Ρωτήστε τους μαθητές που μπορούν να χρησιμοποιηθούν τα στοιχεία που τους τράβηξαν την προσοχή από τους προγραμματιστές εφαρμογών και ιστοσελίδων.

- Τι μπορεί να συμβεί όταν κάνουμε κλικ στα στοιχεία που υπέδειξαν;
- Τι κόλπα χρησιμοποιούν οι σχεδιαστές ιστοσελίδων και εφαρμογών; Γιατί το κάνουν αυτό;
- Τι μπορεί να βοηθήσει στην αποφυγή τέτοιων παγίδων; Με ποιους τρόπους μπορεί κανείς να αποφύγει το κλικάρισμα σε τέτοιου είδους μηνύματα και εικονίδια;

- Τι μπορούμε να κάνουμε όταν έχουμε αμφιβολίες για το αν πρέπει ή όχι να κάνουμε κλικ σε ένα συγκεκριμένο εικονίδιο;

Μετά την συζήτηση, προτείνετε στα παιδιά να παίξουν ένα παιχνίδι κίνησης κατά το οποίο θα κινούνται στην αίθουσα και μιμούνται μια επιλεγμένη δραστηριότητα:

- χορό
- πτήση με αεροπλάνο
- πιάσιμο πεταλούδων
- ρίψη χιονόμπαλων, κ.τ.λ.

Κατά τη διάρκεια του παιχνιδιού, τα παιδιά πρέπει να δίνουν βάση στα σημάδια που τους δίνετε. Όταν παρουσιάζετε κάρτες με εικονίδια που τα παιδιά έχουν επιλέξει ως εκείνα που τα ενθαρρύνουν περισσότερο να κάνουν κλικ, θα πρέπει να σταματήσουν και ένα ή δύο επιλεγμένα παιδιά θα πρέπει να υποδείξουν έναν τρόπο αντιμετώπισης τέτοιων εικονιδίων. Μόλις δώσετε ένα προκαθορισμένο σήμα, τα παιδιά μπορούν να συνεχίσουν τη δραστηριότητα.

Δραστηριότητα 2

Απαιτούμενα υλικά:

- ρολό χαρτί ή ταπετσαρία κομμένο σε δύο κομμάτια μήκους 2-2,5 μέτρα
- κολλητική ταινία
- μαρκαδόροι/ κηρομπογιές
- κάρτα εργασίας 5

Πριν ξεκινήσετε: Ετοιμάστε ένα ρολό χαρτί ή ταπετσαρία κομμένο σε δύο κομμάτια μήκους 2-2,5 μέτρων και κολλήστε τα δύο κομμάτια στο δάπεδο χρησιμοποιώντας ταινία ελαιοχρωματισμού. Έχετε επίσης ένα σετ μαρκαδόρους ή κηρομπογιές για παιδιά. Επιπλέον, για τα μεγαλύτερα παιδιά, ετοιμάστε την κάρτα εργασίας αριθ. 5.

Δραστηριότητα για μικρότερα παιδιά

Διαβάστε το κόμικ από το *Ψηφιακό Ημερολόγιο της Ηρωίδας και του Ηρωα* ή θυμηθείτε το, αν το έχετε ήδη χρησιμοποιήσει στη **Δραστηριότητα 1** παλαιότερα. Ζητήστε από τα παιδιά να σκεφτούν ποια θα μπορούσε να είναι η συνέχεια της ιστορίας. Μία εκδοχή είναι σίγουρα ότι η Ηρωίδα κάνει κλικ στο εικονίδιο που εμφανίζεται, ενώ η άλλη ότι δεν κάνει κλικ. Ζητήστε από τα παιδιά να συνεργαστούν ώστε να δημιουργήσουν ένα νήμα ιστορίας που θα αποτελείται από γεγονότα, τα οποία θα μπορούσαν να λάβουν χώρα στα επόμενα στάδια χρήσης της εφαρμογής. Ζητήστε από τα παιδιά να σκεφτούν από κοινού τι θα συμβεί όταν: - η Ηρωίδα κάνει κλικ στο εικονίδιο, - η Ηρωίδα δεν κάνει κλικ στο εικονίδιο.

Σημειώστε τις αποφάσεις των παιδιών, ώστε να μπορείτε να ανατρέξετε σε συγκεκριμένα σημεία της ιστορίας αργότερα, ενώ τα παιδιά ζωγραφίζουν. Είναι καλό να υπάρχουν 4-5 τέτοιες στιγμές για κάθε εκδοχή της ιστορίας (ανάλογα με τον αριθμό των παιδιών στην ομάδα).

Τοποθετήστε δύο ρολά χαρτιού στο πάτωμα. Χωρίστε τα παιδιά σε ομάδες των 2-3 ατόμων και πείτε τους να επιλέξουν ένα μέρος όπου θα ζωγραφίσουν ένα τμήμα της ιστορίας. Το πρώτο νήμα θα αφορά στο τι συμβαίνει όταν η Ηρωίδα κάνει κλικ στο εικονίδιο, το δεύτερο κομμάτι αφορά στο τι συμβαίνει όταν η Ηρωίδα δεν κάνει κλικ στο εικονίδιο. Ζητήστε από τα παιδιά να σκεφτούν όχι μόνο τι θα συμβεί, αλλά και πώς θα νιώσει η Ηρωίδα. Κάθε ομάδα καλείται να σχεδιάσει ένα γεγονός. Μόλις τα παιδιά παραταχθούν δίπλα στα νήματα της ιστορίας, υπενθυμίστε τους ποια στιγμή της ιστορίας θα ζωγραφίσουν. Αυτό θα δημιουργήσει δύο χρονοδιαγράμματα που θα αντιπροσωπεύουν δύο διαφορετικές πορείες γεγονότων.

Όταν οι εργασίες ολοκληρωθούν, καλέστε δύο παιδιά να περνούν περπατώντας αργά από τις δύο εκδοχές των συμβάντων (δίπλα στα σχέδια που έχουν σχεδιαστεί στην ταπετσαρία/στο ρολό χαρτιού). Οι ομάδες θα σταματούν σε κάθε γεγονός ενώ οι συγγραφείς και οι

συντάκτες του σχεδίου θα λένε τι λαμβάνει χώρα στην εικόνα.

Σημειώσεις για τους δασκάλους

Τα παιδιά μπορούν να μπουν στο ρόλο της Ηρωίδας και να μοιραστούν τα συναισθήματά τους, τα οποία θα τα συνοδεύουν στις καταστάσεις που επινοεί η ομάδα.

Στο τέλος των δύο ημερών της ιστορίας, σκεφτείτε από κοινού τις συνέπειες των αποφάσεων που έλαβε η Ηρωίδα. Αναλογιστείτε επίσης τι μας διδάσκουν οι δύο ιστορίες.

- Τι αξίζει να έχουμε κατά νου προτού κάνουμε κλικ σε αναδυόμενες ειδοποιήσεις/εικονίδια σε κινητές συσκευές ή σε οθόνες υπολογιστών;
- Αξίζει να διαβάζουμε τα αναδυόμενα μηνύματα; Γιατί ναι/όχι;
- Από ποιον μπορούμε να ζητήσουμε να μας βοηθήσει να τα διαβάσουμε;

Δραστηριότητα για μεγαλύτερα παιδιά

Διαβάστε το κόμικ από το *Ψηφιακό Ημερολόγιο της Ηρωίδας και του Ηρωα* ή θυμηθείτε το. Ζητήστε από τα παιδιά να σκεφτούν ποια θα μπορούσε να είναι η συνέχεια της ιστορίας. Μία εκδοχή είναι σίγουρα ότι η Ηρωίδα κάνει κλικ στο εικονίδιο που εμφανίζεται, ενώ η άλλη ότι δεν κάνει κλικ. Ζητήστε από τα παιδιά να συνεργαστούν ώστε να δημιουργήσουν δυο νήματα ιστοριών που θα αποτελούνται από γεγονότα, τα οποία θα μπορούσαν να λάβουν χώρα ανάλογα με την επιλογή της Ηρωίδας.

Ζητήστε από τα παιδιά να αποφασίσουν ποια θα είναι η συνέχεια στο πρώτο μονοπάτι της ιστορίας όταν η Ηρωίδα κάνει κλικ στο εικονίδιο, και ποια στο δεύτερο μονοπάτι όταν η Ηρωίδα δεν κάνει κλικ στο εικονίδιο.

Σημειώσεις για τους δασκάλους

Για παράδειγμα, κάνοντας κλικ στο εικονίδιο, μπορεί να εγκατασταθεί μια νέα ανεπιθύμητη εφαρμογή, μπορεί κανείς να μπλοκάρει τις υπάρχουσες λειτουργίες των εφαρμογών, μπορεί να μεταφερθεί σε ένα μέρος με διαφημίσεις ή περιεχόμενο που δεν τον ενδιαφέρει ή δεν είναι κατάλληλο για εκείνον.

Σημειώστε τις σημαντικότερες στιγμές σε σημεία, ώστε να μην τις ξεχάσετε.

Χωρίστε τα παιδιά σε ομάδες των 2-3 ατόμων και δώστε σε κάθε μία από ένα κόμικ. Οι ομάδες αναφέρουν τις συγκεκριμένες στιγμές της ιστορίας που θα θελήσουν να ζωγραφίσουν. Όταν οι ομάδες έχουν τελειώσει, τοποθετούν χρονολογικά τα σχέδιά τους στο ρολό ταπετσαρίας.

Ζητήστε από δύο παιδιά να μετακινούνται κατά μήκος των δύο εκδοχών των γεγονότων (δίπλα στα σχέδια που έχουν τοποθετηθεί στην ταπετσαρία). Η ομάδα θα κάνει στάση σε κάθε συμβάν ενώ οι συγγραφείς θα διηγούνται τι παρουσιάζει η εικονογράφηση τους. Στη συνέχεια, σκεφτείτε μαζί τις συνέπειες της απόφασης της Ηρωίδας.

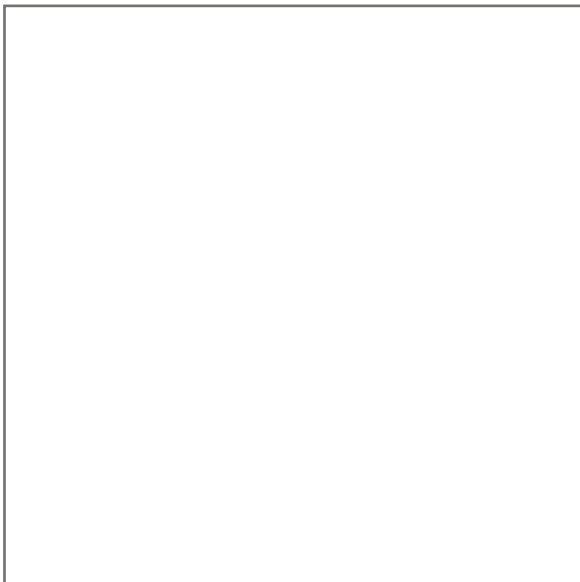
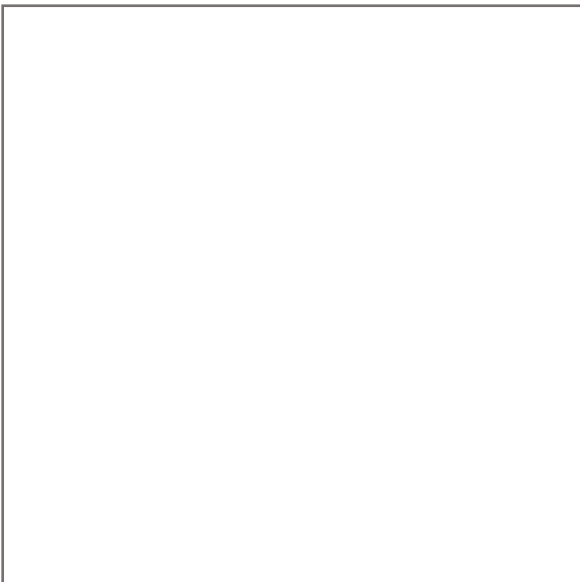
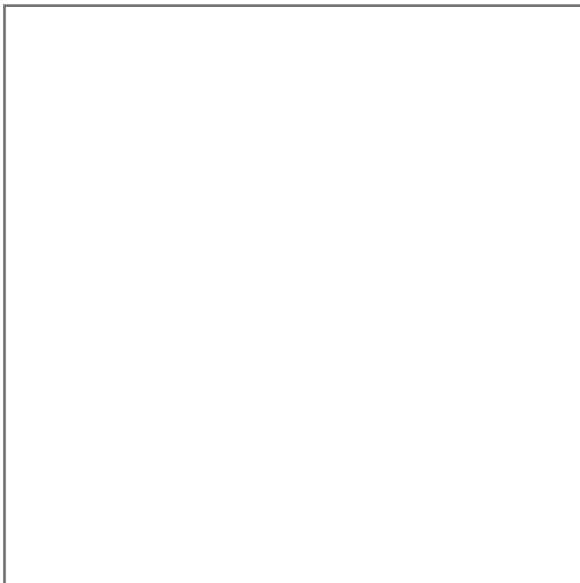
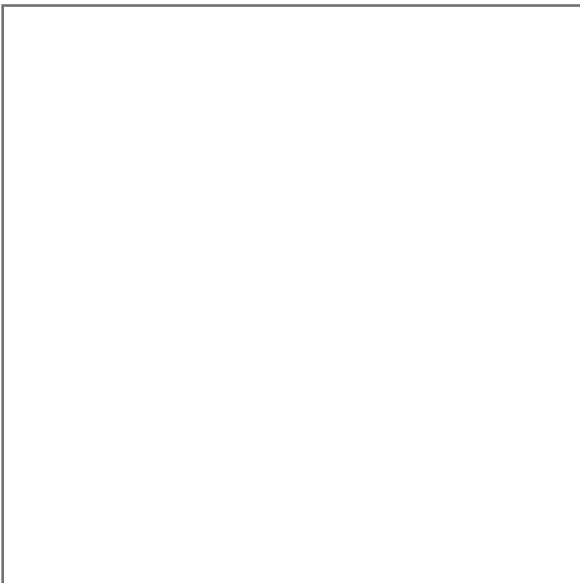
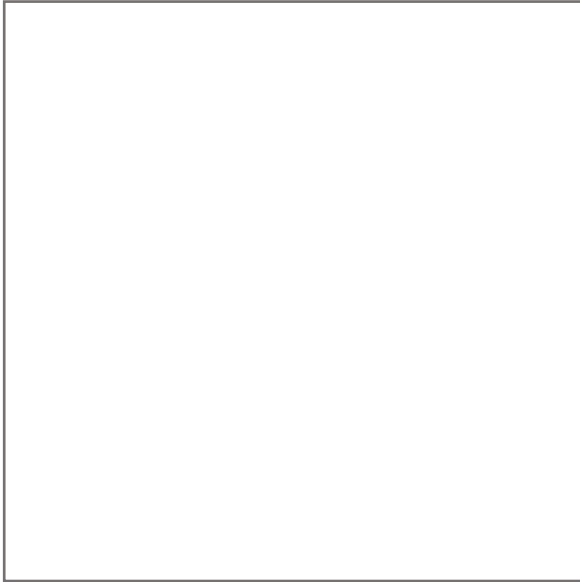
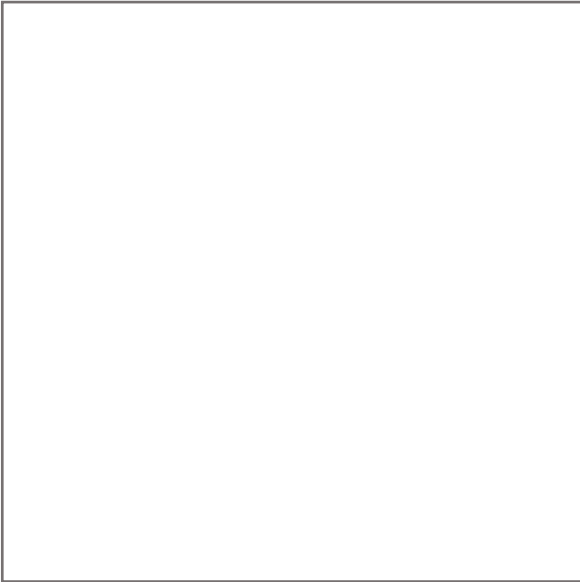
Σημειώσεις για τους δασκάλους

Τα παιδιά μπορούν να μπουν στο ρόλο της Ηρωίδας και να μοιραστούν τα συναισθήματά τους, τα οποία θα τα συνοδεύουν στις καταστάσεις που επινοεί η ομάδα.

- Τι μας διδάσκουν αυτές οι δύο ιστορίες;
- Τι πρέπει να έχουμε κατά νου πριν κάνουμε κλικ σε αναδυόμενες ειδοποιήσεις στην οθόνη των κινητών συσκευών ή του υπολογιστή μας;

Ετοιμάστε έναν πίνακα διαδικτυακής εγρήγορσης, στον οποίο θα γράψετε τις συμβουλές που πρέπει να έχετε κατά νου. Κρεμάστε τον σε επιλεγμένο σημείο της αίθουσας.

Εγρήγορση

2. Πως ξέρουμε ότι οι πληροφορίες είναι αληθείς;

Στόχοι για τους μαθητές

- ✓ Βελτίωση των δεξιοτήτων επαλήθευσης της αξιοπιστίας των πληροφοριών και των δεδομένων που διατίθενται στο διαδίκτυο.

Κριτήρια επιτυχίας για παιδιά

- Ξέρω ότι οι πληροφορίες στο διαδίκτυο μπορεί να είναι αληθείς ή ψευδείς.
- Γνωρίζω τρόπους που μπορούν να βοηθήσουν στη διάκριση των αληθινών πληροφοριών από τις ψευδείς.

Δραστηριότητα 1

Απαιτούμενα υλικά:

- κηρομπογιές ή μαρκαδόροι
- μεγάλη κόλλα χαρτί ή κόλλες χαρτί χρώματος (A2/A1)

Πριν ξεκινήσετε: Ζητήστε από τα παιδιά να προετοιμάσουν εκ των προτέρων δύο πληροφορίες για τον εαυτό τους ή την οικογένειά τους - μία αληθινή και μια ψεύτικη. Εάν εργάζεστε με μικρότερα παιδιά, θα χρειαστείτε επιπλέον κηρομπογιές ή μαρκαδόρους και ένα μεγάλο φύλλο ή φύλλα γκρι χαρτιού (A2/A1).

Δραστηριότητα για μικρότερα παιδιά

Πείτε στα παιδιά να διηγηθούν τις ιστορίες τους. Ας είναι μικρές ιστορίες ή ακόμη και προτάσεις, εκ των οποίων η μία να είναι αληθινή και η άλλη ψευδής. Το καθήκον των άλλων παιδιών θα είναι να μαντέψουν ποια πρόταση ήταν αληθινή και ποια όχι. Μπορούν να το κάνουν αυτό θέτοντας ερωτήσεις στους συμμαθητές τους. Το εάν μια πρόταση είναι ψευδής ή αληθής θα το αποφασίζετε ψηφίζοντας. Κάθε παιδί έχει μία ψήφο. Κατόπιν το παιδί που διηγήθηκε την ιστορία μπορεί να αποκαλύψει τι ήταν αλήθεια και τι όχι.

Μετά από μια σειρά από εικασίες, ερωτήσεις και απαντήσεις, συζητήστε με τα παιδιά. Αφήστε τα να σκεφτούν τι τους βοήθησε να αποφασίσουν αν η ιστορία ήταν αληθινή ή όχι. Σε τι έδωσαν προσοχή;

Αναλογιστείτε για ποιο λόγο δημιουργούνται ψευδείς πληροφορίες. Σε τι μπορούμε να δώσουμε βάση ώστε να διακρίνουμε τις ψευδείς πληροφορίες από τις αληθινές;

Σημειώσεις για τους δασκάλους

Μερικές φορές δίνονται ψευδείς πληροφορίες επειδή κάποιος θέλει να επηρεάσει την κρίση ή τη συμπεριφορά μας. Με αυτόν τον τρόπο, μπορεί να αποκομίσει κέρδος με τη μορφή της αντίδρασης, της συμμετοχής, της απόφασης, της επιλογής μας.

Ας ανακεφαλαιώσουμε. Κάθε πληροφορία έχει μια πηγή. Αυτή η πηγή πρέπει να είναι αξιόπιστη, ώστε να μπορεί να ελεγχθεί η προέλευσή της. Μπορείτε επίσης να δώσετε προσοχή στο αν η πληροφορία περιέχει δεδομένα που μπορούν να μετρηθούν, να ελεγχθούν, να συγκριθούν ή αν απλώς επηρεάζει τα συναισθήματά μας.

Μετά τη συζήτηση, τοποθετήστε ένα φύλλο γκρι χαρτιού σε σημείο προσβάσιμο από τα

παιδιά. Ζητήστε τους, χρησιμοποιώντας μαρκαδόρους και κηρομπογιές, να σημειώσουν (ίσως με τη βοήθειά σας) τις συμβουλές που αναλύσατε. Οι σημειώσεις μπορούν να είναι σε συννεφάκια ή άλλα γεωμετρικά σχήματα. Στη συνέχεια, τα παιδιά ας δημιουργήσουν ένα γραφικό περίγραμμα για την αφίσα σας.

Στο τέλος ρωτήστε τα παιδιά, σε ποιον θα ήθελαν να δείξουν αυτή την αφίσα. Εάν επιλέξουν κάποιους παραλήπτες (συμμαθητές, δάσκαλοι, γονείς), μπορείτε να αποφασίσετε από κοινού πώς να το κάνετε.

Δραστηριότητα για μεγαλύτερα παιδιά

Πείτε στα παιδιά να διηγηθούν τις ιστορίες τους. Ας είναι μικρές ιστορίες ή ακόμη και προτάσεις, εκ των οποίων η μία να είναι αληθινή και η άλλη ψευδής. Το καθήκον των άλλων παιδιών θα είναι να μαντέψουν ποια πρόταση ήταν αληθινή και ποια όχι. Μπορούν να θέτουν ερωτήσεις στους συμμαθητές τους. Το εάν μια πρόταση είναι ψευδής ή αληθής θα το αποφασίζετε ψηφίζοντας. Κάθε παιδί έχει μία ψήφο. Κατόπιν το παιδί που διηγήθηκε την ιστορία μπορεί να αποκαλύψει τι ήταν αλήθεια και τι όχι.

Μετά από μια σειρά ερωτήσεων και απαντήσεων, συζητήστε με τα παιδιά. Ας σκεφτούν και ας πουν:

- Τι τους βοήθησε στη λήψη αποφάσεων, σε τι έδωσαν προσοχή;
- Ποια στρατηγική υιοθέτησαν στην προσπάθειά τους να διακρίνουν την αλήθεια από το ψέμα;
- Ποια στρατηγική υιοθέτησαν ως ομιλητές, προσπαθώντας να παραπλανήσουν τους συμμαθητές τους;

Σκεφτείτε από κοινού γιατί παράγονται ψευδείς πληροφορίες; Τι μπορείτε να προσέξετε ώστε να διακρίνετε τις ψευδείς πληροφορίες από τις πραγματικές; Γράψτε 2-3 από τις ιδέες σας.

Επιστρέψτε στην περίπτωση από το κόμικ «Εφαρμογή» και υπενθυμίστε στα παιδιά το περιεχόμενό της. Προσπαθήστε να απαντήσετε στις ερωτήσεις:

- Ποιες πρόσθετες πληροφορίες που είναι διαθέσιμες στο αναδυόμενο μήνυμα (εικονίδιο) θα μπορούσαν να επηρεάσουν την απόφαση της Ηρωίδας;
- Ποιες πληροφορίες θα μπορούσαν να την κάνουν να κάνει κλικ στο εικονίδιο;
- Τι το ιδιαίτερο έχουν αυτές οι πληροφορίες; Τι λέξεις περιέχουν; Τι ενθαρρύνουν; Σε τι εφιστούν την προσοχή; Τι συναισθήματα προκαλούν;

Δραστηριότητα 2

Απαιτούμενα υλικά:

- ετικέτες, π.χ. με εικόνες φρούτων
- κόλλες χαρτί A3/A4
- έγχρωμες εφημερίδες
- ψαλίδι
- κόλλα

Πριν ξεκινήσετε: Προσοχή, πρόκειται για μια δραστηριότητα στη διάρκεια της οποίας τα παιδιά θα δημιουργήσουν θόρυβο. Κατά το σχεδιασμό της δραστηριότητας, λάβετε αυτό υπόψη σας. Καλύτερα θα ήταν εάν τα παιδιά μπορούσαν να την υλοποιήσουν σε ανοιχτό χώρο (π.χ. παιδική χαρά) ή σε μια αίθουσα όπου οι φωνές τους δεν θα ενοχλούν τους άλλους. Προετοιμάστε ετικέτες με φρούτα ή άλλα αντικείμενα με τα οποία τα παιδιά είναι εξοικειωμένα.

Δραστηριότητα για μικρότερα παιδιά

Χωρίστε την τάξη σε τρεις ομάδες με τον ίδιο ή σχεδόν τον ίδιο αριθμό μελών (Α, Β, Γ). Η ομάδα Α θα κληρώσει μια ετικέτα με μια απεικόνιση (π.χ. ενός φρούτου). Στόχος της θα είναι

να πει στην ομάδα Γ, χρησιμοποιώντας μόνο τη φωνή της, ποιο είναι το αντικείμενο. Η ομάδα Β πρέπει να σταθεί ανάμεσά τους και να διακόψει τη μετάδοση του μηνύματος με διάφορους τρόπους (π.χ. φωνάζοντας δυνατώτερα από την ομάδα Α), ώστε η ομάδα Γ να μην μπορεί να ακούσει το φρούτο. Ξεκινήστε το παιχνίδι με κάποιο καθορισμένο σήμα (π.χ. με το χτύπημα των χεριών σας ή τον ήχο ενός κουδουνιού). Μόλις οι ομάδες μαντέψουν, ανταλλάξτε ρόλους ώστε κάθε ομάδα να έχει την ευκαιρία να δοκιμάσει κάθε ρόλο.

Σημειώσεις για τους δασκάλους

Μπορείτε επίσης να κάνετε μια προσαρμογή αυτού του παιχνιδιού και να το εκτελέσετε... σιωπηλά. Σε αυτή την περίπτωση, η ομάδα Α μπορεί να δείχνει το ζωγραφισμένο αντικείμενο ή το μήνυμα που τους παρείχατε μόνο με χειρονομίες. Η ομάδα Β προσπαθεί να δυσκολέψει την ομάδα Γ να δει τα εικονιζόμενα σημάδια, ενώ η ομάδα Γ πρέπει να τα διαβάσει σωστά και να μαντέψει τι δείχνει η ομάδα Α. Επικοινωνώντας με τη βοήθεια της γλώσσας του σώματος, είναι σημαντικό να χαράξουμε μια γραμμή, την οποία καμία ομάδα δεν επιτρέπεται να περάσει.

Συζητήστε με τα παιδιά για τις εμπειρίες τους από την παρουσία τους σε κάθε ομάδα. Τι τα δυσκόλεψε; Τι ήταν ενδιαφέρον; Αν η συμμετοχή στην ομάδα Β τους έδωσε πολλή χαρά και το διασκέδασαν, ρωτήστε τα γιατί. Τι τα έκανε να θέλουν να παρενοχλήσουν τόσο πολύ τους συμμαθητές τους ώστε να μην λάβουν τις σωστές πληροφορίες;

Προσδιορίστε μαζί με τα παιδιά σας τη μορφή με την οποία οι πληροφορίες έρχονται σε εμάς στο διαδίκτυο (κείμενο, γραφικά, βίντεο, ήχος...). Μιλήστε για τα παραδείγματα που συναντούν τα παιδιά. Σκεφτείτε από κοινού: γιατί είναι μερικές φορές σημαντικό για κάποιον, οι πληροφορίες να μην φτάνουν στον αποδέκτη τους;

- Γιατί μπορεί κάποιος να παρεμποδίσει ή να αλλοιώσει τα μηνύματα; Τι μπορεί να το προκαλέσει αυτό;
- Τι μπορεί να κάνει την ομάδα Β να μην έχει τόση δύναμη να επηρεάσει (να «παρεμποδίσει»); Πώς θα άλλαζαν τα παιδιά τους κανόνες της άσκησης;
- Τι θα θυμούνται περισσότερο από αυτή την εμπειρία;
- Ποιοι πιστεύουν τα παιδιά ότι μπορεί να είναι η Ομάδα Α, η Ομάδα Β, η Ομάδα Γ στη διάρκεια λήψης πληροφοριών από το διαδίκτυο;
- Τι μπορεί να μας διδάξει αυτή η εμπειρία, όσον αφορά στη χρήση του διαδικτύου και τη λήψη διαφορετικών πληροφοριών;

Δραστηριότητα για μεγαλύτερα παιδιά

Ζητήστε από τα παιδιά να εργαστούν σε ζευγάρια. Πείτε τους ότι θα ετοιμάσουν μια αφίσα που θα διαφημίζει ένα φρούτο της επιλογής τους. Η διαφήμιση πρέπει να είναι σχεδιασμένη κατά τρόπο που να ενθαρρύνει την κατανάλωση του εν λόγω φρούτου. Η διαφήμιση θα πρέπει να περιέχει τουλάχιστον 2 αληθείς και 2 ψευδείς πληροφορίες. Σημαντική επίσης είναι η επιλογή των γραφικών στοιχείων (από εφημερίδες ή σχέδια).

Αρχικά, βάλτε τα παιδιά να σκεφτούν σε ζευγάρια ποιο φρούτο θα επιλέξουν και, στη συνέχεια, ας γράψουν μερικά σύντομα σλόγκαν που θα χρησιμοποιήσουν στη διαφήμισή τους. Καθώς πηγαينόερχεστε ανάμεσά τους, μπορείτε να τα συμβουλευέτε σχετικά με τις ιδέες

που έχουν επιλέξει. Μοιράστε στα παιδιά κόλλες χαρτιού (A3/A4), δώστε τους πρόσβαση σε εφημερίδες από τις οποίες μπορούν να επιλέξουν συνθήματα/λέξεις και εικόνες. Προγραμματίστε αρκετό χρόνο για δημιουργική εργασία.

Αφού τα παιδιά δημιουργήσουν τις αφίσες τους, καλέστε τα να τις παρουσιάσουν. Να δείξουν στους άλλους τις διαφημίσεις τους και να διαβάσουν τα σλόγκαν και τις λέξεις που περιέχουν. Στη συνέχεια, ρωτήστε τα παιδιά ποιες πληροφορίες στις αφίσες είναι αληθινές και ποιες όχι. Ρωτήστε επίσης τους συγγραφείς γιατί επέλεξαν τα συγκεκριμένα συνθήματα. Πώς βοήθησαν; Ολοκληρώστε με ένα θερμό χειροκρότημα για όλες τις ομάδες. Τοποθετήστε τις αφίσες σε εμφανές σημείο της τάξης.

Συζητήστε με τα παιδιά για τη μορφή που μπορεί να έχουν οι πληροφορίες που συναντούν στο διαδίκτυο (κείμενο, γραφικά, βίντεο, ηχογραφήσεις...). Ρωτήστε ποιες μορφές πληροφόρησης συναντούν συχνότερα, ποιες από αυτές τους αρέσει να χρησιμοποιούν και γιατί. Ρωτήστε τι πρέπει να προσέχουμε όταν έχουμε πρόσβαση σε πληροφορίες και βίντεο στο διαδίκτυο. Πώς μπορούν οι πληροφορίες να επηρεάσουν τις ενέργειές μας;

Ρωτήστε τα παιδιά:

- Είναι δυνατόν να κάνουμε κάποιους ανθρώπους να πιστέψουν ότι τα φρούτα είναι ανθυγιεινά;
- Γιατί μπορεί κάποιον να τον συμφέρει αυτό;
- Τι πρέπει να γίνει ώστε να συμβεί κάτι τέτοιο; Τι θα μπορούσε να βοηθήσει σε αυτό;
- Ανατρέξτε στις αφίσες. Από που μπορούμε να βρούμε επαληθευμένες πληροφορίες για τα φρούτα; Από ποιον, πού, πώς μπορούμε να πάρουμε έγκυρες πληροφορίες; Ποιον θα εμπιστεύονταν όσον αφορά στα φρούτα;

Εγρήγορη

3. Ίντερλαντ: Το Ποτάμι της Αλήθειας

Ένα ποτάμι διασχίζει την Ίντερλαντ, μεταφέροντας στο ρεύμα του γεγονότα και μυθοπλασία. Αλλά δεν είναι όλα όπως φαίνονται. Για να πλοηγηθείτε στο γρήγορο ρεύμα, πρέπει να είστε προσεκτικοί/προσεκτικές και να χρησιμοποιείτε την κοινή λογική σας. Μην επιτρέψετε να σας ψαρέψει ο απατεώνας που παραμονεύει στην περιοχή.

Ανοίξτε τον ιστότοπο: g.co/interland/gr

Ζητήστε από τα παιδιά να παίξουν το παιχνίδι Ποτάμι της Αλήθειας. Χρησιμοποιώντας τις παρακάτω ερωτήσεις, ενθαρρύνετε τα να μιλήσουν για όσα έμαθαν. Μπορείτε να βάλετε τα παιδιά σε ζευγάρια ώστε να αλληλοϋποστηρίζονται.

- Έχετε βρεθεί ποτέ σε μια κατάσταση όπου έπρεπε να κρίνετε αν κάτι στο διαδίκτυο είναι αληθινό ή ψευδές; Πώς το καταλάβατε;
- Ποιος είναι ο απατεώνας; Περιγράψτε τη συμπεριφορά του και τον αντίκτυπό του στο παιχνίδι.
- Μήπως το παιχνίδι Ποτάμι της Αλήθειας άλλαξε τον τρόπο που θα κρίνετε το περιεχόμενο και τους ανθρώπους στο διαδίκτυο;
- Πώς καταλαβαίνουμε ότι μια κατάσταση στο διαδίκτυο είναι παράξενη, ενοχλητική;
- Πώς αισθάνεστε όταν συναντάτε τέτοιες καταστάσεις;
- Τι μπορείτε να κάνετε όταν δεν είστε σίγουροι αν κάτι είναι αλήθεια;

Δύναμη

Κράτα καλά τα μυστικά σου

Ενεργοποιώ τη σκέψη μου, φροντίζω για την ασφάλειά μου

Σενάριο δραστηριοτήτων

1. Γιατί είναι σημαντικό να προστατεύουμε τις πολύτιμες πληροφορίες και τα δεδομένα μας στο διαδίκτυο;
2. Ποιοι κωδικοί πρόσβασης είναι ισχυροί;
3. Ίντερλαντ: Ο Πύργος του Θησαυρού

Εισαγωγή

Τα παιδιά προσχολικής και πρώιμης σχολικής ηλικίας βρίσκονται στην αρχή της διαδικτυακής τους περιπέτειας, μόλις αρχίζουν να μαθαίνουν πώς να χρησιμοποιούν το διαδίκτυο και αποκτούν τις πρώτες τους εμπειρίες. Μερικές φορές αυτό γίνεται με τη μέθοδο της δοκιμής και του λάθους. Διαπιστώνουν ότι δεν υπάρχουν απλοί κανόνες για τη φροντίδα της προσωπικής ζωής και της ασφάλειας στο διαδίκτυο. Μαθαίνουν τη σημασία της προστασίας των ιδιωτικών και προσωπικών πληροφοριών. Είναι σημαντικό να μη φοβούνται να κάνουν ερωτήσεις και να αναζητούν απαντήσεις, διευρύνοντας τις γνώσεις τους επί του θέματος.

Μικρό λεξικό

ασφάλεια - προστασία των συσκευών και των δεδομένων που περιέχουν

cracker (αγγ., κυριολεκτικά «θραύστης») - άτομο που ασχολείται με την παραβίαση της ασφάλειας των υπολογιστών. Η αρχική σημασία της λέξης σχετιζόταν αποκλειστικά με την παραβίαση της ασφάλειας του λογισμικού, αλλά σήμερα χρησιμοποιείται επίσης για να περιγράψει ένα άτομο που εισβάλλει σε διακομιστές με παράνομο τρόπο. Πρέπει να γίνει διάκριση μεταξύ ενός χάκερ και ενός cracker. Σύμφωνα με την κοινότητα των χάκερ, «χάκερ» είναι ένας λάτρης των υπολογιστών με εκτεταμένες γνώσεις, ο οποίος δεν χρησιμοποιεί τις γνώσεις αυτές για να βλάψει άλλους, ενώ «cracker» είναι ένα άτομο που παραβιάζει την ασφάλεια για να διαπράξει ένα έγκλημα (π.χ. κλοπή προσωπικών δεδομένων από έναν διακομιστή).

προσωπικά δεδομένα - όλες οι πληροφορίες που επιτρέπουν την ταυτοποίησή σας, δηλαδή: ονοματεπώνυμο, διεύθυνση, αριθμός ταυτότητας και διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, εάν περιέχει το ονοματεπώνυμό σας, φωτογραφία. Μια ειδική κατηγορία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα είναι τα ευαίσθητα δεδομένα που αφορούν στην υγεία, τις θρησκευτικές πεποιθήσεις, τον σεξουαλικό προσανατολισμό ή την καταγωγή.

κωδικός πρόσβασης - ένας μυστικός συνδυασμός χαρακτήρων που χρησιμοποιείται για

την πρόσβαση σε κάτι. Μπορεί να λάβει διάφορες μορφές, για παράδειγμα, μπορεί να είναι ένας τετραψήφιος κωδικός για το κλείδωμα ενός τηλεφώνου ή ένας σύνθετος κωδικός πρόσβασης για έναν διαδικτυακό λογαριασμό.

κρυπτογράφηση – η μετατροπή πληροφοριών ή δεδομένων σε κώδικα μη αναγνώσιμο ή μη προσβάσιμο από μη εξουσιοδοτημένα πρόσωπα.

ΨΗΦΙΑΚΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΤΗΣ ΗΡΩΙΔΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΗΡΩΑ

Η δύναμη του κωδικού

Γεια σας, η Ηρωίδα και εγώ περάσαμε όλη τη μέρα ψάχνοντας να βρούμε ένα καλό κωδικό πρόσβασης για τη σύνδεση στο αγαπημένο μας παιχνίδι. Δίναμε εναλλάξ προτάσεις κωδικών πρόσβασης που μας είναι εύκολο να θυμόμαστε και δεν χρειάζεται να τους σημειώσουμε πουθενά. Π.χ.: τα ονόματά μας, το όνομα του σκύλου μας, το αγαπημένο μας γλυκό κ.λπ. Ήταν ένας πραγματικός καταιγισμός ιδεών και τελικά συμφωνήσαμε ότι θα χρησιμοποιήσουμε τα ψηφία που και οι δύο γνωρίζουμε καλά και δεν υπάρχει περίπτωση να τους ξεχάσουμε ποτέ. Ήμασταν περήφανοι που ήμασταν τόσο έξυπνοι και κανείς δε θα μπορούσε να μαντέψει αυτόν τον κωδικό πρόσβασης.

Αποφασίσαμε να δοκιμάσουμε τη δύναμη του κωδικού πρόσβασης στη μαμά. Της ζητήσαμε να προσπαθήσει να μαντέψει τον υπερμυστικό κωδικό μας. Φανταστείτε ότι εκείνη, δίχως καν να το σκεφτεί, έδωσε τα γενέθλιά μας ως κωδικό

πρόσβασης και... τον μαντέψε αμέσως.

Η δουλειά μιας ολόκληρης ημέρας πάνω στη δημιουργία ενός ισχυρού κωδικού πήγε στράφι και κατέρρευσε σαν χάρτινος πύργος.

Στεναχωρηθήκαμε πολύ. Η μαμά είπε ότι εκτίμησε τις προσπάθειές μας για την εύρεση ενός ισχυρού κωδικού πρόσβασης, επειδή είναι σημαντικό να διατηρούμε τη συσκευή ή τον διαδικτυακό μας λογαριασμό καλά προστατευμένο από άλλα άτομα. Μας επισήμανε ότι ένας ισχυρός κωδικός πρόσβασης πρέπει να είναι εύκολο να τον θυμόμαστε εμείς, αλλά ταυτόχρονα δύσκολος, αν όχι σχεδόν αδύνατος, να τον μαντέψει κάποιος άλλος.

Τι λέτε εσείς γι'αυτά;

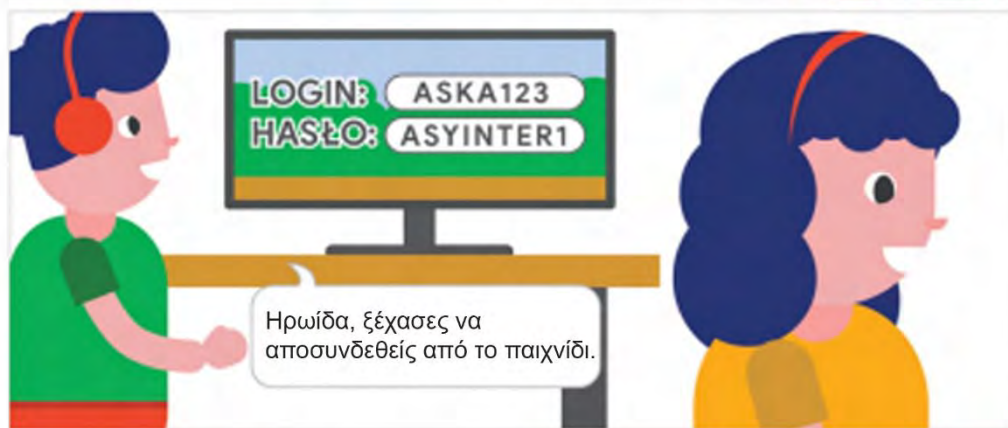
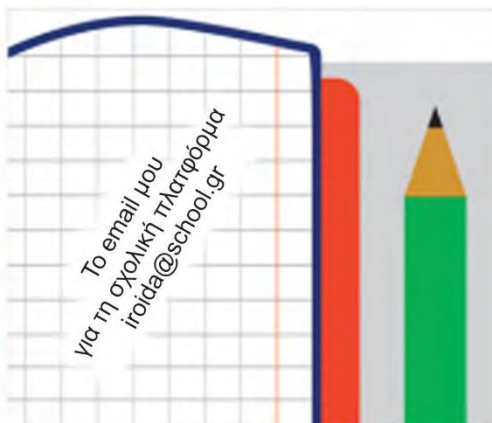
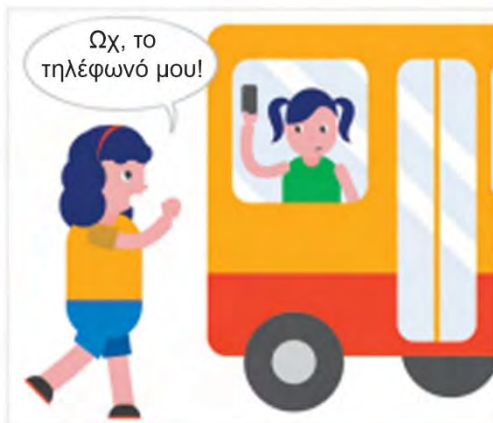
Ποιους τρόπους έχετε εσείς για τη δημιουργία ισχυρών κωδικών στο ίντερνετ;

Συμφωνείτε ότι κάτι τέτοιο είναι σημαντικό;

Τι μπορεί να συμβεί εάν κάποιος μαντέψει τον κωδικό μας;

5 σχόλια

ΠΡΟΣΘΕΣΤΕ ΣΧΟΛΙΟ

5 σχόλια ▼

ΠΡΟΣΘΕΣΤΕ ΣΧΟΛΙΟ

ΨΗΦΙΑΚΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΤΗΣ ΗΡΩΙΔΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΗΡΩΑ

Σχόλια

Λεωνίδας

Εγώ κατά τη δημιουργία κωδικού πρόσβασης χρησιμοποίησα τις ακόλουθες οδηγίες:

<https://support.google.com/accounts/answer/32040?hl=gr>

Μαίρη

Ενώ εγώ έλεγξα τον κωδικό μου στο

<https://password.kaspersky.com>. Το συνιστώ!

Κυριάκος

Ο μπαμπάς μου με βοήθησε να επιλέξω κωδικό για τον υπολογιστή και το τηλέφωνό μου. Κανείς δεν ξέρει τον κωδικό μου εκτός από τον μπαμπά.

Ζωή

Τέλειο! Εγώ φυλάω τους σημαντικούς μου θησαυρούς σε ένα χρηματοκιβώτιο με συνδυασμό, δώρο της γιαγιάς μου, ενώ έχω και ημερολόγιο με λουκέτο και κλειδί.

Κώστας

Γεια σας Ηρωίδα και Ήρωα! Βασικά, γιατί πρέπει να προστατεύουμε τα δεδομένα μας;

ΠΡΟΣΘΕΣΤΕ ΣΧΟΛΙΟ

Δύναμη

1. Γιατί αξίζει να προστατεύουμε τις πολύτιμες πληροφορίες και τα δεδομένα μας στο διαδίκτυο;

Στόχοι για τους μαθητές

- ✓ Ευαισθητοποίηση σχετικά με τη σημασία της προστασίας των συσκευών, των δεδομένων και των λογαριασμών στο διαδίκτυο.
- ✓ Συνειδητοποίηση ότι οι ισχυροί κωδικοί πρόσβασης είναι αποτελεσματικοί στην προστασία των συσκευών και των λογαριασμών μας στο διαδίκτυο.
- ✓ Ανάπτυξη γνώσεων σχετικά με την ασφάλεια των δεδομένων και την προστασία από διαδικτυακές απειλές.

Κριτήρια επιτυχίας για τα παιδιά

- Γνωρίζω ότι στο διαδίκτυο υπάρχουν τα δεδομένα και οι πολύτιμες πληροφορίες μου, οι οποίες και πρέπει να προστατεύονται, κατανοώ γιατί είναι σημαντικό να διατηρώ τα δεδομένα μου και τις σημαντικές πληροφορίες μου ασφαλή.
- Καταλαβαίνω γιατί είναι σημαντικό να προφυλάσσω τις συσκευές στις οποίες αποθηκεύω τις πληροφορίες και τα δεδομένα μου και μέσω των οποίων χρησιμοποιώ το διαδίκτυο.

Δραστηριότητα 1

Απαιτούμενα υλικά:

- εκτυπωμένο το Ψηφιακό Ημερολόγιο της Ηρώδας και του Ήρωα με κόμικ
- κάρτες εργασίας 6 και 7
- υλικά για σχέδιο και ζωγραφική
- φύλλα A4 και A3
- αφίσες που αφορούν στους ισχυρούς κωδικούς πρόσβασης

Πριν ξεκινήσετε: Ετοιμάστε για κάθε παιδί μια κάρτα με την καταχώρηση από το Ψηφιακό Ημερολόγιο της Ηρώδας και του Ήρωα καθώς και κόμικς, τις κάρτες εργασίας 6 και 7, υλικά σχεδίου και ζωγραφικής, κηρομπογιές, μαρκαδόρους, κόλλες χαρτί A4 και A3, την αφίσα που αφορά στους ισχυρούς κωδικούς πρόσβασης.

Δραστηριότητα για μικρότερα παιδιά

Ξεκινήστε τη δραστηριότητα καλώντας τα παιδιά να καθίσουν σε κύκλο. Εξοικειωθείτε με την καταχώρηση του Ήρωα στο *Ψηφιακό Ημερολόγιο*. Συζητήστε την καταχώρηση με τα παιδιά. Σκεφτείτε από κοινού γιατί ο κωδικός πρόσβασης που επινόησαν τα δίδυμα ήταν εύκολο να τον μαντέψει η μαμά τους. Θα ήταν τόσο εύκολο και για άλλους ανθρώπους; Γιατί ναι ή όχι;

Στη συνέχεια μιλήστε για το τι προστατεύουμε στη ζωή μας, γιατί και πώς το κάνουμε. Χωρίστε την τάξη σε ομάδες μερικών ατόμων. Μοιράστε κόλλες χαρτί και στυλό στα παιδιά και ζητήστε τους να σκεφτούν και να γράψουν σε ομάδες παραδείγματα για το πώς μπορούμε να:

- προστατέψουμε το σπίτι μας,
- προστατέψουμε τον κουμπαρά μας,
- κρύψουμε το ημερολόγιό μας,
- προστατέψουμε το ποδήλατό μας,
- ασφαλίσουμε το πατίνι μας στην παιδική χαρά,
- ασφαλίσουμε τα παιχνίδια μας κ.λπ.

Ζητήστε από τα παιδιά να μιλήσουν για τους τρόπους που βρήκαν. Δώστε χρόνο σε κάθε ομάδα.

Τώρα συζητήστε για το ποιες πληροφορίες θεωρούν τα παιδιά πολύτιμες στο διαδίκτυο. Τι αξίζει ή είναι απαραίτητο να προστατεύουμε στο διαδίκτυο; Τι θα ήθελαν τα παιδιά να προστατεύσουν; Και τι πιστεύουν για τις συσκευές που χρησιμοποιούμε για να αποθηκεύουμε τις πληροφορίες μας ή να έχουμε πρόσβαση στο διαδίκτυο - πρέπει να προστατεύονται και αυτές; Γιατί ναι ή όχι;

Προτείνετε στα παιδιά να δουλέψουν ατομικά στην κάρτα εργασίας 6 ενώ στη συνέχεια συζητήστε τα συμπεράσματά τους.

Ζητήστε από τους πρόθυμους συμμετέχοντες να παρουσιάσουν την εργασία τους. Επισημάνετε τους πολύ περίπλοκους κωδικούς και ρωτήστε αν θα ήταν εύκολο για το ίδιο το παιδί να τους ξαναγράψει από μνήμης. Επισημάνετε ότι οι κωδικοί πρόσβασης και άλλες μορφές ασφάλειας πρέπει να είναι δύσκολα για τους άλλους, αλλά να είναι εύκολα στην απομνημόνευση για εμάς τους ίδιους. Αν δείτε κάποιους εύκολους κωδικούς, επισημάνετε το επίσης, εξηγώντας εν συντομία γιατί μια ισχυρή ασφάλεια είναι σημαντική για την προστασία των πληροφοριών μας στις διάφορες συσκευές και στο διαδίκτυο.

Ολοκληρώστε τη δραστηριότητα με την προετοιμασία αφισών στις ομάδες, στις οποίες εργάστηκαν προηγουμένως τα παιδιά. Οι αφίσες θα δείχνουν ποια δεδομένα και σημαντικές πληροφορίες πρέπει να προστατεύονται στο διαδίκτυο καθώς και πώς να προστατεύουμε τις συσκευές, στις οποίες εκείνα αποθηκεύονται, από την πρόσβαση τρίτων. Μοιράστε κόλλες χαρτί A3, θα χρειαστείτε επίσης κηρομπογιές ή μαρκαδόρους.

Σημειώσεις για τους δασκάλους

Τα παραδείγματα μπορούν να περιλαμβάνουν προστασία με κωδικό πρόσβασης, κλειδωμά συσκευής, σαρωτή δακτυλικών αποτυπωμάτων, απόκρυψη της συσκευής. Οι πολύτιμες πληροφορίες στο διαδίκτυο περιλαμβάνουν, για παράδειγμα, τα προσωπικά μας δεδομένα (ονοματεπώνυμο, ημερομηνία γέννησης, χαρακτηριστικά, πληροφορίες για την υγεία), τις φωτογραφίες μας, τους αριθμούς τραπεζικών και άλλων λογαριασμών, δεδομένα σύνδεσης, πληροφορίες για την οικογένειά μας, για αλλαγές στη ζωή μας.

Καλέστε όλες τις ομάδες να παρουσιάσουν τις αφίσες τους. Τέλος, κρεμάστε τις αφίσες σε εμφανές σημείο.

Ανακεφαλαιώνοντας, τονίστε ότι στο διαδίκτυο είναι απαραίτητο να προστατεύουμε ορισμένες πληροφορίες που θεωρούμε σημαντικές και πολύτιμες για εμάς, και κυρίως τα δεδομένα μας. Ο καλύτερος τρόπος προστασίας είναι η δημιουργία και η χρήση ισχυρών και ποικίλων κωδικών πρόσβασης καθώς και η προστασία των συσκευών που χρησιμοποιούμε: κινητό τηλέφωνο, tablet, υπολογιστής κ.λπ.

Δραστηριότητα για μεγαλύτερα παιδιά

Ξεκινήστε τη δραστηριότητα καλώντας τα παιδιά να καθίσουν σε κύκλο. Διαβάστε την καταχώρηση του Έρβα στο Ψηφιακό Ημερολόγιο. Τα μεγαλύτερα παιδιά μπορούν να την διαβάσουν μόνα τους.

Συζητήστε την καταχώρηση με τα παιδιά. Σκεφτείτε από κοινού γιατί ο κωδικός πρόσβασης που επινόησαν τα δίδυμα ήταν εύκολο να τον μαντέψει η μαμά τους. Θα ήταν τόσο εύκολο και για άλλους ανθρώπους; Γιατί ναι ή όχι;

Στη συνέχεια μιλήστε για το τι προστατεύουμε στη ζωή μας, γιατί και πώς το κάνουμε. Χωρίστε την τάξη σε ομάδες μερικών ατόμων. Μοιράστε κάρτες και στυλό στα παιδιά και ζητήστε τους να σκεφτούν και να γράψουν σε ομάδες παραδείγματα για το πώς μπορούμε να:

- προστατέψουμε το σπίτι μας,
- προστατέψουμε τον κουμπαρά μας,
- κρύψουμε το ημερολόγιό μας,
- προστατέψουμε το ποδήλατό μας,
- ασφαλίσουμε το πατίνι μας στην παιδική χαρά,
- ασφαλίσουμε τα παιχνίδια μας κ.λπ.

Ζητήστε από τα παιδιά να μιλήσουν για τους τρόπους που βρήκαν. Δώστε χρόνο σε κάθε ομάδα.

Συζητήστε για το ποιες πληροφορίες και δεδομένα θεωρούν τα παιδιά πολύτιμα στο διαδίκτυο. Τι αξίζει ή είναι απαραίτητο να προστατεύουμε στο διαδίκτυο; Τι θα ήθελαν τα παιδιά να προστατεύσουν; Και τι πιστεύουν για τις συσκευές που χρησιμοποιούμε ώστε να αποθηκεύουμε τις πληροφορίες μας ή να έχουμε πρόσβαση στο διαδίκτυο - πρέπει να προστατεύονται και αυτές; Γιατί ναι ή όχι;

Προτείνετε στα παιδιά να εργαστούν ατομικά στις εργασίες της κάρτας εργασίας 7 ενώ στη συνέχεια να συζητήσουν για τα συμπεράσματά τους.

Συζητήστε για τους κωδικούς πρόσβασης που μπόρεσαν να αποκρυπτογραφήσουν τα παιδιά. Θα πρέπει να καταλήξουν σε τρεις κωδικούς: **κωδικός πρόσβασης, τείχος προστασίας και αναφορά**. Γράψτε αυτούς τους κωδικούς πρόσβασης με κεφαλαία γράμματα σε εμφανές σημείο. Μιλήστε για το τι σημαίνει για τα παιδιά να είναι συνετά στο διαδίκτυο και πώς σχετίζονται με αυτό οι ισχυροί κωδικοί πρόσβασης και η χρήση ηλεκτρονικών κλειδαριών.

Ολοκληρώστε τη δραστηριότητα με την προετοιμασία αφισών στις ομάδες, στις οποίες εργάστηκαν προηγουμένως τα παιδιά. Οι αφίσες θα δείχνουν ποια δεδομένα και σημαντικές πληροφορίες πρέπει να προστατεύονται στο διαδίκτυο καθώς και πώς να προστατεύουμε τις συσκευές, στις οποίες εκείνα αποθηκεύονται, από την πρόσβαση τρίτων. Μοιράστε κόλλες χαρτί A3, θα χρειαστείτε επίσης κηρομπογιές ή μαρκαδόρους.

Σημειώσεις για τους δασκάλους

Τα παραδείγματα μπορούν να περιλαμβάνουν προστασία με κωδικό πρόσβασης, κλείδωμα συσκευής, σαρωτή δακτυλικών αποτυπωμάτων, απόκρυψη της συσκευής. Οι πολύτιμες πληροφορίες στο διαδίκτυο περιλαμβάνουν, για παράδειγμα, τα προσωπικά μας δεδομένα (ονοματεπώνυμο, ημερομηνία γέννησης, χαρακτηριστικά, πληροφορίες για την υγεία), τις φωτογραφίες μας, τους αριθμούς τραπεζικών και άλλων λογαριασμών, δεδομένα σύνδεσης, πληροφορίες για την οικογένειά μας, για αλλαγές στη ζωή μας.

Καλέστε όλες τις ομάδες να παρουσιάσουν τις αφίσες τους. Τέλος, κρεμάστε τις αφίσες σε εμφανές σημείο.

Ανακεφαλαιώνοντας, τονίστε ότι, στο διαδίκτυο, είναι απαραίτητο να προστατεύουμε ορισμένες πληροφορίες που θεωρούμε σημαντικές και πολύτιμες για εμάς, και κυρίως τα δεδομένα μας. Ο καλύτερος τρόπος προστασίας είναι η δημιουργία και η χρήση ισχυρών και ποικίλων κωδικών πρόσβασης καθώς και η προστασία των συσκευών που χρησιμοποιούμε: κινητό τηλέφωνο, tablet, υπολογιστής κ.λπ.

Δραστηριότητα 2

Ρωτήστε τα παιδιά εάν τους έτυχε ποτέ:

- Να δώσουν σε έναν άγνωστο το κλειδί του σπιτιού ή του διαμερίσματός τους;
- Να πουν σε κάποιον τον κωδικό εισόδου στην πολυκατοικία ή το συγκρότημα κατοικιών τους;
- Να εκμυστηρευθούν σε έναν άγνωστο τον κωδικό του κουμπάρά τους;

Κατά πάσα πιθανότητα τα παιδιά θα απαντήσουν «όχι». Ρωτήστε «γιατί όχι»; Και αν τύχει να απαντήσει κάποιος καταφατικά, ρωτήστε αν συνέβη κάτι μετά.

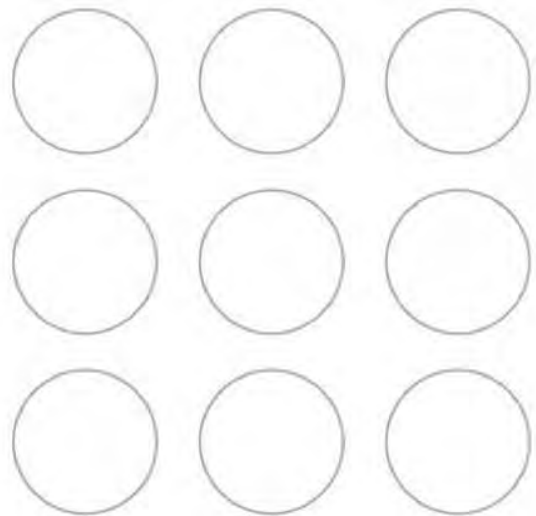
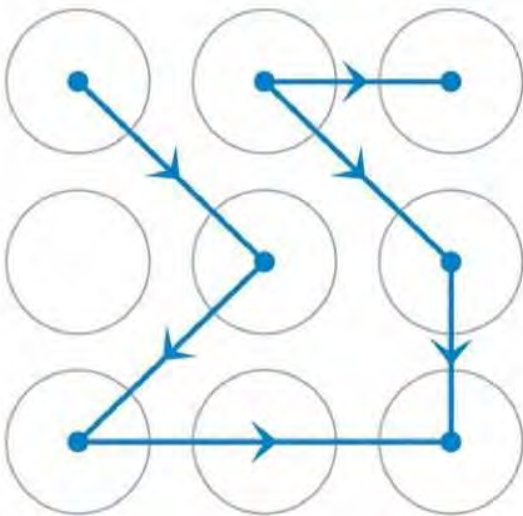
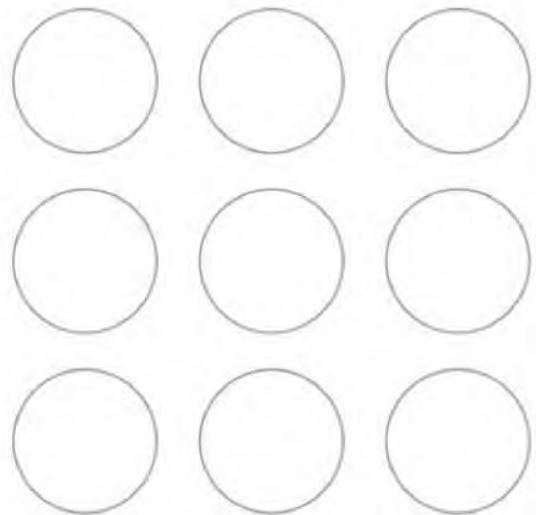
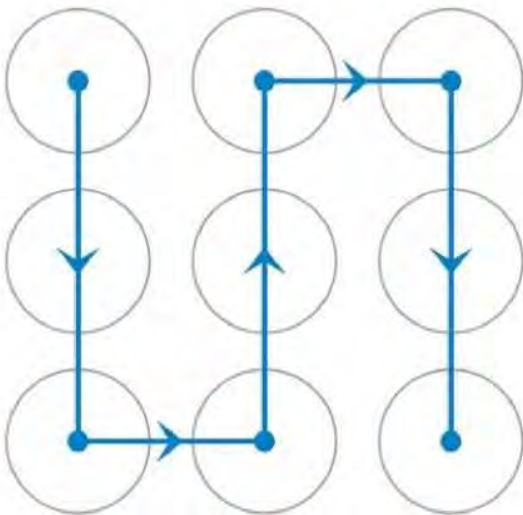
Κάντε στα παιδιά τις ακόλουθες ερωτήσεις:

- Έχει χάσει ποτέ κανείς το κλειδί του σπιτιού του; Ή κάποιος από την οικογένειά σας; Τι συνέβη τότε;
- Τι μπορεί να συμβεί όταν χάσουμε το κλειδί μας ή το αφήσουμε κάπου κατά λάθος;
- Τι κάνουμε όταν χάσουμε το κλειδί μας;

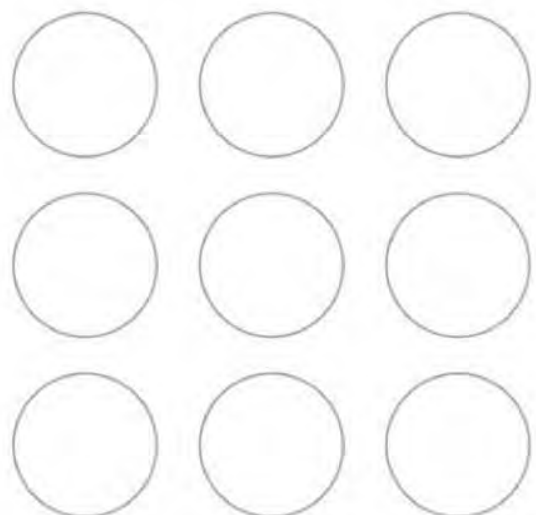
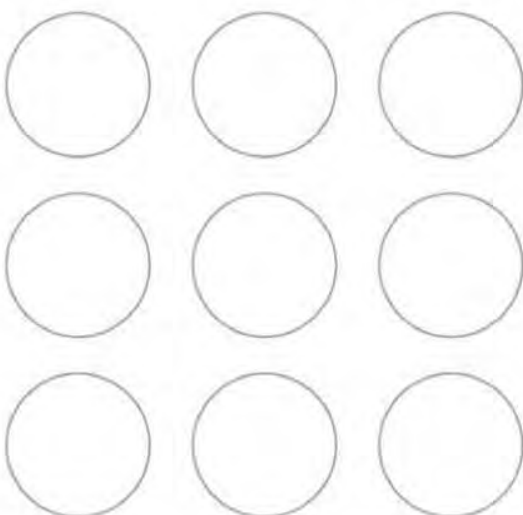
Καλέστε τώρα τα παιδιά να δουν μαζί σας το κόμικ από το Ψηφιακό Ημερολόγιο. Τι συμβαίνει σε κάθε εικόνα; Συζητήστε τις με τα παιδιά (είτε επιλεκτικά είτε μία προς μία). Σκεφτείτε τι θα μπορούσε να είχε συμβεί στη συνέχεια κάθε μιας από τις ιστορίες. Καταλήξεις θα μπορούσαν να υπάρξουν πολλές.

Αφού ακούσετε τι έχουν να πουν, ανατρέξτε στην προηγούμενη ιστορία περί του κλειδιού και του σπιτιού και ρωτήστε αν τα παιδιά βλέπουν ομοιότητες μεταξύ των ιστοριών. Πείτε ότι ο διαδικτυακός λογαριασμός ή η συσκευή στην οποία αποθηκεύουμε τις πολύτιμες και σημαντικές πληροφορίες μας ή χρησιμοποιούμε το διαδίκτυο είναι σαν ένα (εικονικό) σπίτι. Και, όπως ακριβώς για ένα σπίτι, έτσι και για το διαδίκτυο πρέπει να έχουμε ένα κλειδί - για τις συσκευές μας, τους λογαριασμούς μας, τις διαδικτυακές μας πύλες, έτσι ώστε να μην μπορεί να μπει μέσα κανείς ανεπιθύμητος.

Επαναλάβετε στη δεξιά πλευρά το κλείδωμα οθόνης του τηλεφώνου.

Σκεφτείτε το δικό σας συνδυασμό για κλείδωμα οθόνης του τηλεφώνου.

Ένας ισχυρός κωδικός πρόσβασης διαθέτει τουλάχιστον 8 χαρακτήρες.

Κατά τη δημιουργία ενός κωδικού πρόσβασης, **συνδυάστε** κεφαλαία γράμματα, ψηφία και σύμβολα. Θυμηθείτε, πρέπει να είναι τουλάχιστον 8.

Επιλέγετε κωδικούς πρόσβασης που είναι εύκολο να τους θυμάστε εσείς, αλλά δύσκολο να μαντέψουν οι άλλοι.

Κρυπτογραφείτε προτάσεις που σας αρέσουν και τις θυμάστε εύκολα - π.χ. τα λόγια ενός αγαπημένου τραγουδιού, τον τίτλο ενός ποιήματος.

Μην συμφωνείτε με την **μόνιμη αποθήκευση των κωδικών σας** στο διαδίκτυο.

Προσπαθήστε να **θυμάστε** τους κωδικούς πρόσβασης σας. Η σημείωσή τους κάπου όπου κάποιος μπορεί να έχει πρόσβαση είναι επικίνδυνη.

Ένας κωδικός πρόσβασης που είναι εύκολο να μαντέψουν άλλοι είναι, π.χ. η ημερομηνία γέννησής σας, ο τόπος διαμονής σας, ο αριθμός τηλεφώνου, μια σειρά συνεχών αριθμών 12345 - **αποφύγετε τη δημιουργία τέτοιων κωδικών πρόσβασης.**

Κλειδώνετε/μπλοκάρτε τις συσκευές σας με κωδικό πρόσβασης – το tablet, το κινητό τηλέφωνο ή τον υπολογιστή.

Ένας ισχυρός κωδικός πρόσβασης σας βοηθάει:

- Να προστατέψετε τα σημαντικά σας προσωπικά δεδομένα.
- Να προστατέψετε τα e-mail, τα αρχεία και άλλο περιεχόμενο.
- Να προστατέψετε τον λογαριασμό σας από την πρόσβαση τρίτων σε αυτόν.

Πως προστατεύουμε τις σημαντικές μας πληροφορίες στο διαδίκτυο;

Δύναμη

2. Ποιοι κωδικοί είναι ισχυροί;

Στόχοι για τους μαθητές

- ✓ Εξοικείωση των μαθητών με τις αρχές της δημιουργίας, της απομνημόνευσης και της προστασίας ισχυρών κωδικών πρόσβασης.

Κριτήρια επιτυχίας για τα παιδιά

- Γνωρίζω ποιοι τύποι κωδικών πρόσβασης είναι εύκολο να αποκρυπτογραφηθούν από άλλους ανθρώπους καθώς και από ειδικά προγράμματα και ποιες μπορεί να είναι οι συνέπειες της διαρροής δεδομένων.
- Ξέρω να δημιουργήσω έναν ασφαλή και ισχυρό κωδικό πρόσβασης.

Δραστηριότητα 1

Απαιτούμενα υλικά:

- καταχώρηση από το Ψηφιακό Ημερολόγιο της Ηρωίδας και του Ήρωα
- αφίσα που αφορά στους ισχυρούς κωδικούς πρόσβασης
- κόλλες χαρτί A4
- μαρκαδόροι ή στυλό
- εικόνες με σχέδια/σημάδια/σύμβολα για τη δημιουργία ενός ασφαλούς κωδικού πρόσβασης
- κάρτα εργασίας 8
- φελλούς ή γόμες σβησίματος
- πινέζες
- συνδετήρες
- ταινίες με τίτλους
- κάρτες εργασίας 9α και β
- κάρτα εργασίας 10
- κάρτα εργασίας 11

Πριν ξεκινήσετε: Ετοιμάστε την καταχώρηση από το Ψηφιακό Ημερολόγιο της Ηρωίδας και του Ήρωα, μια αφίσα για τους ισχυρούς κωδικούς πρόσβασης, κόλλες χαρτί A4, μαρκαδόρους ή στυλό, εικόνες με σχέδια, σύμβολα (για μικρότερα παιδιά), τις κάρτες εργασίας 8, 9α, 9β, 10 και 11 φελλούς ή γόμες σβησίματος, πινέζες, συνδετήρες, ταινίες με τίτλους ταινιών, παραμυθιών, βιβλίων.

Ξεκινήστε διαβάζοντας την καταχώρηση από το Ψηφιακό Ημερολόγιο της Ηρωίδας και του Ήρωα σχετικά με τους ισχυρούς κωδικούς πρόσβασης, συζητήστε εν συντομία για τα θέματα στα οποία αναφέρθηκαν οι χαρακτήρες. Απαντήστε σε τυχόν ερωτήσεις των παιδιών. Αν έχετε διαβάσει αυτή την καταχώριση στο παρελθόν, μπορείτε απλά να την θυμίσετε στα παιδιά.

Στη συνέχεια, ενημερώστε τους μαθητές και τις μαθήτριες ότι σε λίγο πρόκειται να δημιουργήσουν ασφαλείς κωδικούς πρόσβασης για την Ηρωίδα και τον Ήρωα. Χωρίστε την ομάδα σε ζευγάρια. Δώστε σε κάθε ζεύγος ένα φύλλο χαρτιού A4 και μαρκαδόρους και ζητήστε τους να σκεφτούν έναν δύσκολο κωδικό πρόσβασης σύμφωνα με τις συστάσεις της Ηρωίδας και του Ήρωα και να γράψουν τον κωδικό πρόσβασης που επινόησαν στο χαρτί. Τονίστε ότι θα πρέπει ο κωδικός να είναι εύκολος για αυτούς να τον θυμούνται, αλλά δύσκολος για τους άλλους να τον μαντέψουν. Πρέπει να εργαστούν ήσυχα (αισθανθείτε την αύρα του μυστηρίου), ώστε κανείς να μην ακούσει τον εφευρεθέντα κωδικό πρόσβασης, και μόλις τον γράψουν, να διπλώσουν το χαρτί και μην το δείξουν σε κανέναν.

Σημειώσεις για τους δασκάλους

Για τα μικρότερα παιδιά μπορείτε να προετοιμάσετε εικόνες με σχέδια, σημάδια, σύμβολα από τα οποία μπορούν να δημιουργήσουν τον δικό τους κωδικό πρόσβασης.

Αφού τα παιδιά δηλώσουν ότι είναι έτοιμα, βεβαιωθείτε ότι έχουν απομνημονεύσει τον κωδικό πρόσβασής τους. Συλλέξτε όλα τα χαρτιά. Ενημερώστε τα παιδιά ότι τώρα θα αναλάβουν το ρόλο των ντετέκτιβ και των crackers και θα προσπαθήσουν να μαντέψουν τους κωδικούς πρόσβασης, ποιος τους δημιούργησε και γιατί το νομίζουν αυτό. Γράψτε έναν-έναν τους κωδικούς στον πίνακα και δώστε τους λίγο χρόνο να μαντέψουν, ενώ στη συνέχεια πείτε να αποκαλυφθούν οι πραγματικοί δημιουργοί.

Μετά την ολοκλήρωση της εργασίας, δώστε λίγο χρόνο στα παιδιά να μοιραστούν τις εντυπώσεις τους.

- Η άσκηση ήταν εύκολη ή δύσκολη;
- Πού ήταν η δυσκολία; Στην εύρεση ενός κωδικού πρόσβασης ή στην κρυπτογράφηση; Μήπως στους κανόνες δημιουργίας ισχυρών κωδικών πρόσβασης; Στο μάντεμα; Γιατί;
- Ρωτήστε τα άτομα των οποίων οι κωδικοί πρόσβασης αποδείχθηκαν πολύ αδύναμοι και αποκρυπτογραφήθηκαν, γιατί μπορεί να συνέβη αυτό (εάν δεν υπάρχει αδύναμος κωδικός, παραλείψτε αυτή την ερώτηση).

Απλώστε κατόπιν τα χαρτιά στο πάτωμα ή κολλήστε τα στον πίνακα και ζητήστε από τα παιδιά να τοποθετήσουν τους κωδικούς πρόσβασης από τον ισχυρότερο προς τον ασθενέστερο ενώ στη συνέχεια να πουν γιατί έκαναν την συγκεκριμένη επιλογή. Ποια είναι τα χαρακτηριστικά του πιο δύσκολου κωδικού που δημιουργήθηκε;

Σημειώσεις για τους δασκάλους

Μπορείτε επίσης απλά να ζητήσετε από τα παιδιά να επιλέξουν τον κωδικό πρόσβασης που θεωρούν ότι είναι πιο δύσκολο να μαντέψει κανείς και να ρωτήσετε ποια χαρακτηριστικά έχει ο συγκεκριμένος κωδικός πρόσβασης.

Τέλος, επιστρέψτε στην ημερολογιακή καταχώρηση του Ήρωα και διαβάστε μαζί τις ερωτήσεις που κάνει στους αναγνώστες καθώς και τα σχόλια που του άφησαν τα άλλα παιδιά. Μοιράστε στα παιδιά κενά υποδείγματα καρτών Ημερολογίου και ζητήστε τους να ζωγραφίσουν ή να γράψουν τι σχόλιο θα άφηναν για τον Ήρωα ως απάντηση στις ερωτήσεις του.

Ως υπενθύμιση – οι ερωτήσεις του Ήρωα:

- Με ποιους τρόπους μπορείτε εσείς να δημιουργήσετε ισχυρούς κωδικούς πρόσβασης στο διαδίκτυο;
- Γιατί είναι τόσο σημαντική η δύναμή τους;
- Τι μπορεί να συμβεί αν κάποιος μαντέψει τον κωδικό πρόσβασής μας;

Σημειώσεις για τους δασκάλους

Επιπλέον, μπορείτε με τους μαθητές σας να εξερευνήσετε και άλλες μεθόδους δημιουργίας ισχυρών κωδικών (επιλέξτε μία μέθοδο ή εξερευνήστε με τα παιδιά και τις δύο). Προτείνουμε αυτές τις μεθόδους για τη δεύτερη και την τρίτη τάξη.

Μέθοδος 1

Μοιράστε στα παιδιά τις κάρτες εργασίας θα και β και πείτε τους ότι σε λίγο θα φτιάξετε έναν κυκλικό αποκωδικοποιητή για την αποστολή και τη λήψη μυστικών μηνυμάτων. Κανείς δεν θα μπορεί να αποκρυπτογραφήσει το μήνυμα, εκτός αν έχει το μυστικό κλειδί.

Τα παιδιά εργάζονται σε ζευγάρια. Εργαστείτε μαζί με τα παιδιά, δώστε οδηγίες και δείξτε τους τι κάνουν.

Αφού τα παιδιά κόψουν τους κύκλους από την κάρτα, ζητήστε τους να τους τοποθετήσουν με τη σειρά: ο μεγάλος κύκλος στο κάτω μέρος, ο μικρός κύκλος στην κορυφή του. Στη συνέχεια, τα παιδιά ενώνουν τους κύκλους βάζοντας ένα λαστιχάκι ή έναν φελλό στο κάτω μέρος και σπρώχνοντας μια πινέζα από πάνω.

Ζητήστε από τα παιδιά να τοποθετήσουν τους κύκλους έτσι ώστε τα ίδια γράμματα από τον μεγάλο και τον μικρό κύκλο να βρίσκονται στην ίδια γραμμή (A=A). Στη συνέχεια, βάλτε τους να μετακινήσουν τον μικρό κύκλο μερικά διαστήματα προς τα δεξιά, π.χ. κατά 4. Τώρα, χρησιμοποιώντας έναν συνδετήρα, στερεώστε τους κύκλους έτσι ώστε να μην αλλάξουν τη θέση τους.

Όταν όλοι είναι έτοιμοι, καλέστε τα παιδιά να γράψουν σε ένα χαρτί A4 το αγαπημένο τους ζώο. Ο μικρός κύκλος είναι ο βασικός – σε αυτόν τα παιδιά βρίσκουν τα διαδοχικά γράμματα της επιλεγμένης λέξης. Στη συνέχεια κοιτάζουν το γράμμα που βρίσκεται στον μεγάλο κύκλο και το γράφουν στο κάτω μέρος της κόλλας A4. Π.χ. η λέξη «Λαγός» (στον μικρό κύκλο) θα κωδικοποιηθεί ως «++++» (στον μεγάλο κύκλο). Τώρα τα πιο πρόθυμα παιδιά έρχονται στον πίνακα και γράφουν την κωδικοποιημένη λέξη, ενώ τα άλλα παιδιά τη μαντεύουν. Μπορείτε να επαναλάβετε το παιχνίδι κατά διαστήματα, ώστε να γίνετε όλοι καλύτεροι στη μυστική κωδικοποίηση.

Μέθοδος 2

Τα παιδιά γράφουν στα χαρτιά τον τίτλο μιας ταινίας, ενός παραμυθιού ή ενός αγαπημένου τους βιβλίου. Μπορείτε επίσης να ετοιμάσετε έτοιμες λωρίδες τίτλων. Μόλις δώσετε σήμα, τα παιδιά διαγράφουν κάθε δεύτερο γράμμα του τίτλου ή, για παράδειγμα, μόνο τα φωνήεντα, και γράφουν τα γράμματα που δεν έχουν διαγραφεί σε ένα τετράδιο ή σε ένα κομμάτι χαρτί ως μία λέξη. Αυτό θα είναι η βάση του κωδικού τους. Π.χ. «Οι εκπληκτικές περιπέτειες 10 καλτσών» = οεπητκςειεε10κλσν ή κπλκτκςπρπτς10κλτσν. Στη συνέχεια, ζητήστε από τα παιδιά να προσθέσουν στον κωδικό που δημιούργησαν 2 ψηφία και δύο ειδικούς χαρακτήρες που τους αρέσουν ή τους συνδέουν με κάτι. Μπορούν να τα προσθέσουν στο μπροστινό ή στο πίσω μέρος της λέξης. Και με αυτόν τον τρόπο δημιουργήθηκαν ισχυροί κωδικοί πρόσβασης.

Μήπως κάποιος από τα παιδιά θα ήθελε να διαβάσει τον κωδικό πρόσβασης που προέκυψε; Μάλλον έχει να πέσει γέλιο.

Δραστηριότητα 2

Ρωτήστε τα παιδιά αν θα τους ήταν εύκολο να μαντέψουν έναν τέτοιο κωδικό πρόσβασης και γιατί. Ρωτήστε επίσης αν πιστεύουν ότι αυτός ο τρόπος αποτελεί έναν ενδιαφέροντα τρόπο δημιουργίας ισχυρών κωδικών πρόσβασης - γιατί ναι/όχι.

Πείτε στα παιδιά ότι στις μέρες μας αποθηκεύουμε όλο και περισσότερα έγγραφα σε υπολογιστές και άλλες ηλεκτρονικές συσκευές και ότι δημιουργούμε όλο και περισσότερους διαφορετικούς λογαριασμούς στο διαδίκτυο. Επομένως, διαθέτουμε στο διαδίκτυο τα δεδομένα μας, σημαντικές σημειώσεις, φωτογραφίες, τις επαφές μας, τα βίντεο κ.λπ. Οι πληροφορίες αυτές προστατεύονται κυρίως με ισχυρούς κωδικούς πρόσβασης. Εάν κάποιος παραβιάσει τους κωδικούς μας, αυτό συχνά σημαίνει, για παράδειγμα, απώλεια χρημάτων για εμάς, ίσως κάποιος αποκτά πρόσβαση στην προσωπική μας αλληλογραφία ή τις φωτογραφίες ή σημαίνει ότι κάποιος μπορεί να δημοσιεύσει ψευδείς πληροφορίες ή ανεπιθύμητο περιεχόμενο στο λογαριασμό μας στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, εξ ονόματός μας. Κάτι τέτοιο είναι πάντα δυσάρεστο και δαπανηρό για εμάς.

Ρωτήστε αν τα παιδιά έχουν ακούσει για τέτοιες καταστάσεις. Ή αν έχει τύχει κάτι τέτοιο σε κάποιο κοντινό τους πρόσωπο; Συζητήστε τι μπορείτε να κάνετε σε μια τέτοια κατάσταση. Τονίστε ότι είναι πολύ σημαντικό να χρησιμοποιείτε ισχυρούς κωδικούς πρόσβασης για την προστασία σας στο διαδίκτυο.

Δείξτε στα παιδιά την αφίσα του Ήρωα και της Ηρωίδας σχετικά με τους ισχυρούς κωδικούς πρόσβασης. Αν δεν το έχετε ήδη συζητήσει, διαβάστε δυνατά όλες τις συμβουλές και συζητήστε τις μία προς μία. Απαντήστε στις ερωτήσεις των παιδιών. Εάν η αφίσα έχει ήδη συζητηθεί, ρωτήστε τι θυμούνται.

Τώρα μοιράστε στα παιδιά ένα φύλλο οθόνης tablet και ζητήστε τους να βγάλουν μια πράσινη και μια κόκκινη κηρομπογιά. Σε κάθε tablet υπάρχει μια πρόταση - αποστολή των παιδιών είναι να βάψουν την οθόνη της συσκευής πράσινη αν η πρόταση είναι αληθής ή κόκκινη αν η πρόταση είναι ψευδής.

Τα παιδιά εργάζονται ανεξάρτητα. Αφού ολοκληρωθεί η εργασία, ελέγξτε μαζί τις απαντήσεις. Αν υπάρχουν λάθη, συζητήστε γι' αυτά.

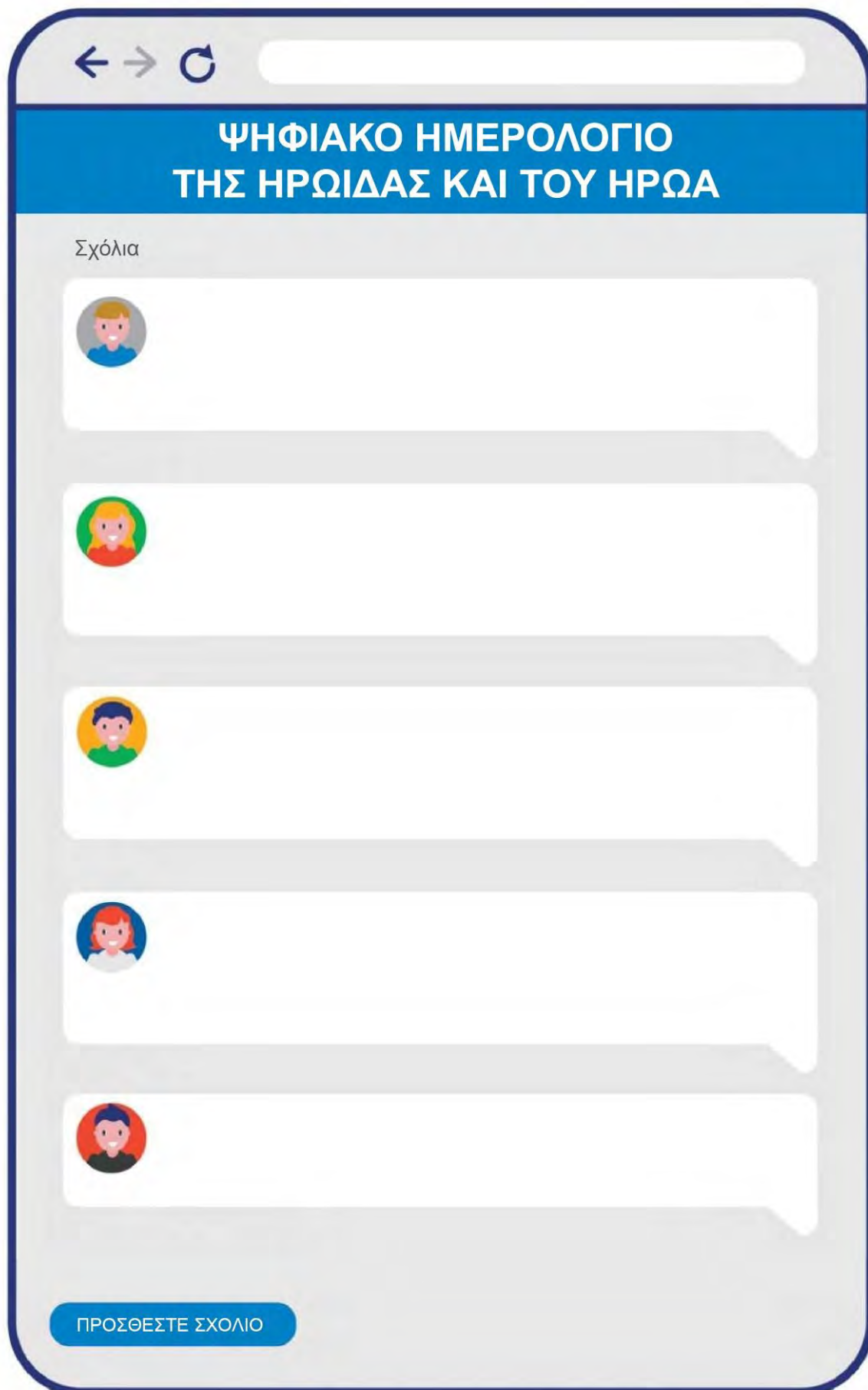
Σημειώσεις για τους δασκάλους

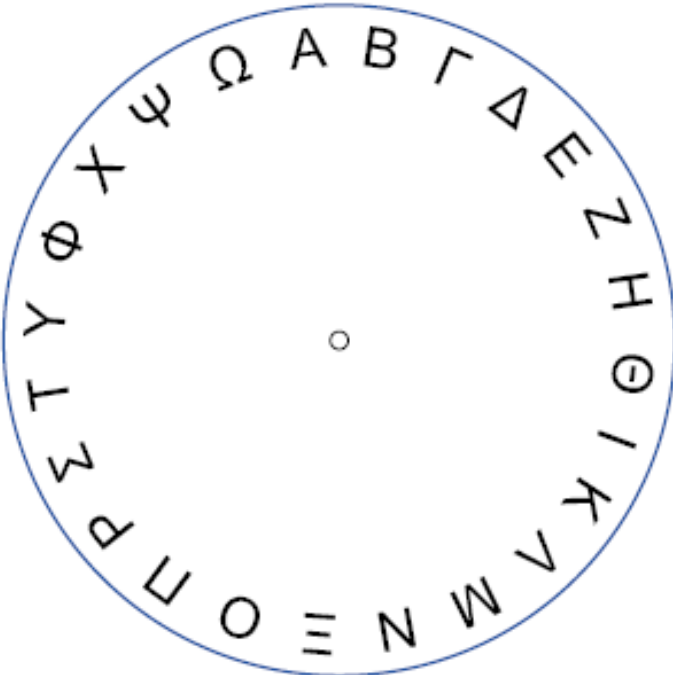
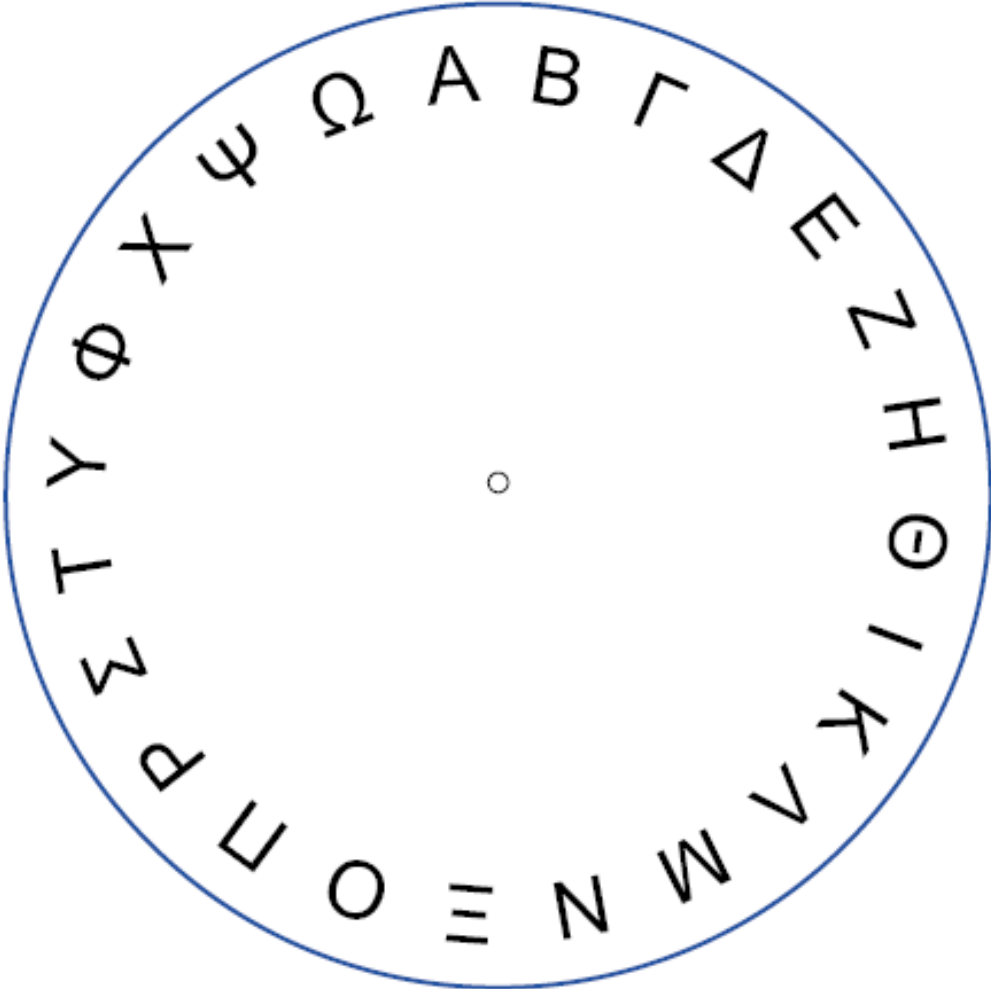
Στην έκδοση για μικρότερα παιδιά, τους διαβάζετε τι είναι γραμμένο στα tablet και τα αφήνετε να αποφασίσουν με ποιο χρώμα θα βάψουν την οθόνη.

Στη συνέχεια, για να εξασκηθείτε στην αναγνώριση των ισχυρών ή των αδύναμων κωδικών πρόσβασης, δώστε στα παιδιά από ένα κομμάτι χαρτί στο οποίο ο Ήρωας και η Ηρωίδα έχουν γράψει διαφορετικούς κωδικούς πρόσβασης (μπορείτε να δημιουργήσετε δικά σας παραδείγματα κωδικών πρόσβασης). Κολλήστε στον πίνακα δύο κλειδιά: το πράσινο και το κόκκινο. Το κόκκινο αντιπροσωπεύει ισχυρούς κωδικούς πρόσβασης ενώ το πράσινο αδύναμους κωδικούς πρόσβασης. Καθήκον των παιδιών είναι να αναλογιστούν αν ο κωδικός πρόσβασης που έχουν στο χαρτί είναι ισχυρός ή αδύναμος. Στη συνέχεια, κάθε παιδί κολλάει με τη σειρά του τον κωδικό του στο επιλεγμένο κλειδί συγκεκριμένου χρώματος και αιτιολογεί την απόφασή του.

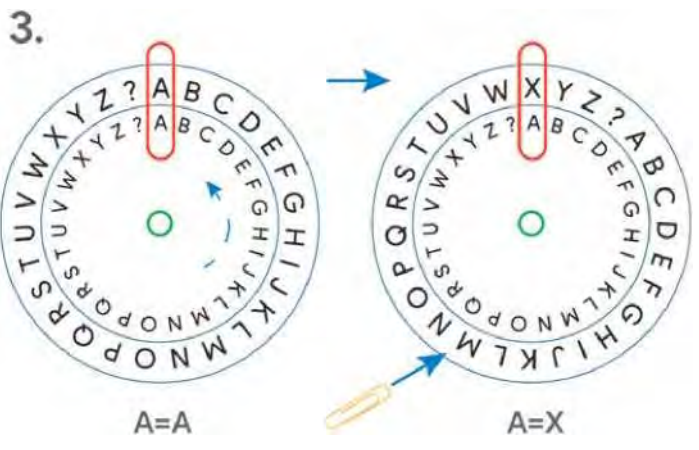
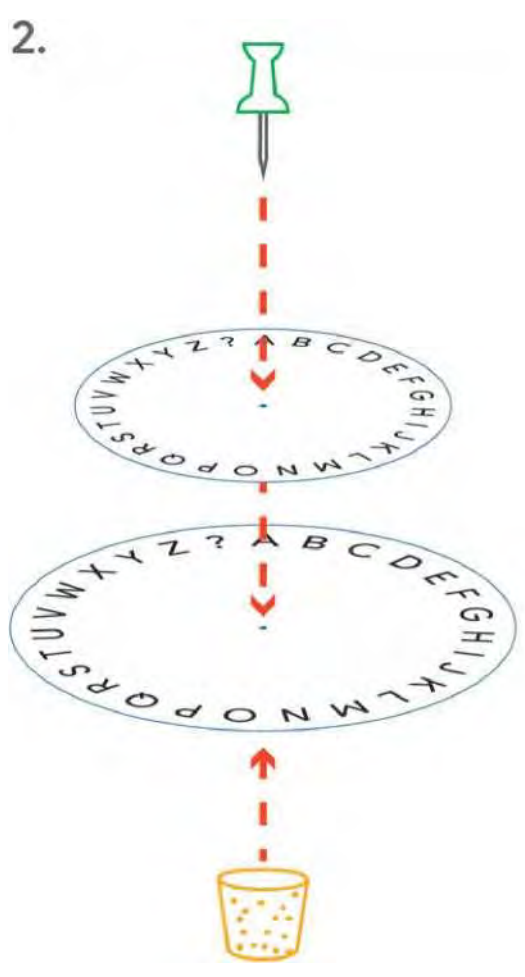
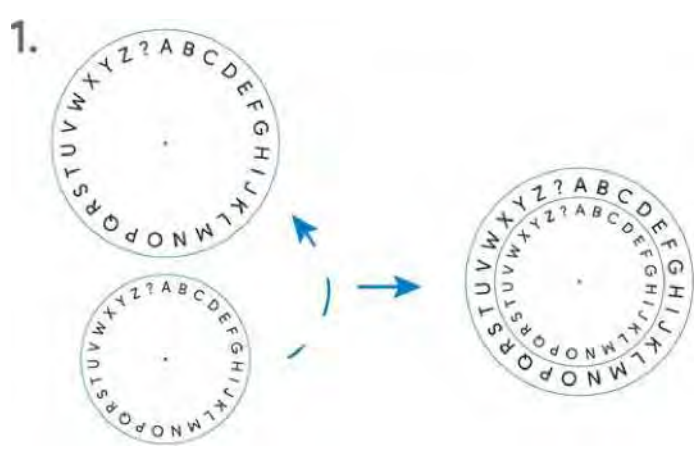
Τώρα επιστρέψτε στην κάρτα με τα tablet. Υπάρχουν δύο οθόνες χωρίς κωδικούς

πρόσβασης. Ζητήστε από τα παιδιά να ζωγραφίσουν ή να γράψουν στο τέλος της δραστηριότητας γιατί είναι σημαντικό να προστατεύουμε τα δεδομένα και τις σχετικές πληροφορίες με έναν ισχυρό κωδικό πρόσβασης. Τα παιδιά μπορούν να χρησιμοποιούν μόνο το ένα tablet με κενή οθόνη ή αμφότερα.

Τι θα χρειαστείτε;

Βάψτε πράσινα τα tablet που έχουν αληθινούς κωδικούς πρόσβασης και κόκκινα αυτά που περιέχουν ψευδείς. Στα κενά tablet, σχεδιάστε ή γράψτε γιατί είναι σημαντικό να προστατεύονται τα δεδομένα και οι σχετικές πληροφορίες. Χρησιμοποιήστε μόνο το ένα tablet ή και τα δύο.

Δε χρειάζεται να προστατεύσετε με κωδικό πρόσβασης ή να κλειδώσετε τη συσκευή σας.

Οι απλοί κωδικό πρόσβασης είναι μια χαρά, καθώς δεν είναι δύσκολο να τους θυμόμαστε.

Μη δίνετε τους κωδικούς πρόσβασης σε τρίτους και μην τους σημειώνετε σε εμφανές σημείο.

Επιλέξτε έναν κωδικό που σχετίζεται με κάτι που σας αρέσει π.χ. τον τίτλο του αγαπημένου σας βιβλίου.

Η δημιουργία ισχυρών κωδικών πρόσβασης είναι σημαντική και μπορεί να είναι διασκεδαστική.

Ένας ισχυρός κωδικός έχει τουλάχιστον 8 χαρακτήρες.

ισχυρός κωδικός

1234Asdf

Sosnowa4

κανελίγάτα2

Kbpwd,kbf p!

παγωμενηΓη

12062012

AnzZIngWzgrz2016

Kasia987

ΓάτοςΓκάρφιλντ

RJoj JTzp20

AfrkKzk19

κόκκινο2021

Swksit1958

Zdrwo_#

Nrokmkd9#

αδύναμος κωδικός

σοκολάτα

Lewandowski9

Γιάννης2011

5s35m36t

okodikosmou123

Kksncł_4

PrzgdIOskrptk

ZXcvb123

Muminki8

Opsktrjzdzklj92

PtasiemleczkoO

Lubiewiersze8

Ανανάς

#QBjm WB*6

Pzjup17t*

Δύναμη

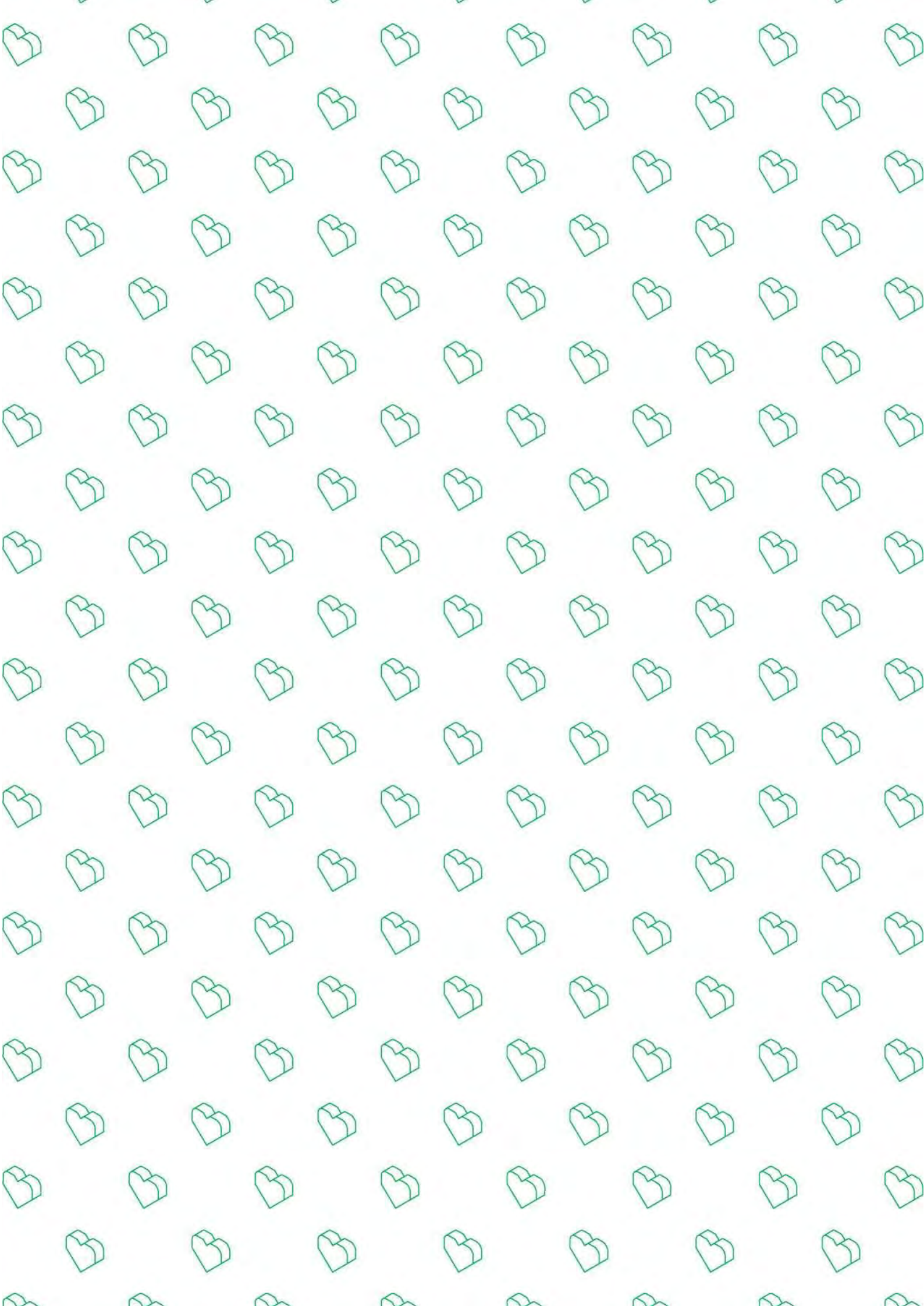
3. Ίντερλαντ: Ο Πύργος του Θησαυρού

Βοήθεια! Ο Πύργος του Θησαυρού είναι ανοιχτός και οι θησαυροί των χρηστών του διαδικτύου, όπως τα στοιχεία επικοινωνίας και τα ιδιωτικά μηνύματα, βρίσκονται σε κίνδυνο. Προσπεράστε τον χάκερ (εξηγήστε στα παιδιά τι είναι ο χάκερ) και χτίστε ένα φρούριο με ισχυρούς κωδικούς πρόσβασης ώστε να ασφαλίσετε τα πολύτιμα μυστικά σας για πάντα.

Μπείτε στη σελίδα: g.co/interland/gr

Ζητήστε από τα παιδιά να παίξουν τον Πύργο του Θησαυρού και, χρησιμοποιώντας τις παρακάτω ερωτήσεις, ενθαρρύνετέ τα να μιλήσουν για όσα έμαθαν. Μπορείτε να τα χωρίσετε σε ζευγάρια για να αλληλοϋποστηρίζονται.

- Ποια είναι τα στοιχεία ενός υπερισχυρού κωδικού πρόσβασης;
- Πότε είναι χρήσιμο να δημιουργείτε ισχυρούς κωδικούς πρόσβασης στην πραγματική ζωή; Πώς το κάνετε; Ποιες συμβουλές θυμάστε;
- Τι είναι ένας χάκερ; Περιγράψτε αυτόν τον χαρακτήρα και πώς επηρεάζει το παιχνίδι.
- Το παιχνίδι με τίτλο Πύργος του Θησαυρού επηρέασε τον τρόπο με τον οποίο σκοπεύετε να προστατεύσετε τις πληροφορίες σας στο μέλλον;
- Δημιουργήστε τρεις «υπερισχυρούς» κωδικούς πρόσβασης.
- Ποια ευαίσθητα δεδομένα πρέπει να προστατεύονται;

Ευγένεια

Η καλή συμπεριφορά είναι η καλή συμπεριφορά

Φροντίζω τον εαυτό μου και τους άλλους

Σενάριο δραστηριοτήτων

1. Πως μοιάζει η ευγένεια;
2. Το ευγενικό μου χέρι
3. Ευγενική αντίδραση
4. Ίντερλαντ: Το Βασίλειο της Ευγένειας

Εισαγωγή

Ο διαδικτυακός κόσμος ανοίγει έναν εντελώς νέο χώρο επικοινωνίας για τα παιδιά, έναν χώρο αλληλεπίδρασης και δημιουργίας σχέσεων. Σε αυτόν τον κόσμο, μπορεί κανείς να είναι «ON» όλη την ώρα, δηλαδή να βρίσκεται σε συνεχή επαφή με όλους. Η αυτοεκτίμηση, η αυτοπεποίθηση και η ενσυναίσθηση είναι ιδιότητες που είναι πολύ σημαντικές στον εικονικό κόσμο. Η ικανότητα διάκρισης μεταξύ ευχάριστων και δυσάρεστων μηνυμάτων καθώς και η ικανότητα ενσυναίσθησης μεταξύ της δικής μας συμπεριφοράς και της συμπεριφοράς του ατόμου που βρίσκεται στην άλλη πλευρά της οθόνης είναι σημαντικά στοιχεία για την αντιμετώπιση των δύσκολων καταστάσεων που αντιμετωπίζουν τα παιδιά στο διαδίκτυο. Επομένως, η εξέταση της συμπεριφοράς μας, η ενίσχυση των καλών συμπεριφορών και η ευαισθητοποίηση έναντι των αρνητικών είναι κάτι το οποίο διακατέχει όλα τα θέματα που σχετίζονται με την αξία της Ευγένειας. Είναι επίσης σημαντικό να κατανοήσουμε ότι η ευγένεια δεν σημαίνει απαραίτητα καλοσύνη, αλλά κυρίως σεβασμό των άλλων.

Μικρό λεξικό

μπλοκάρισμα - ένας τρόπος τερματισμού οποιασδήποτε διαδικτυακής αλληλεπίδρασης με κάποιο άτομο - το μπλοκαρισμένο άτομο δεν μπορεί να δει το προφίλ σας, να σας στείλει μηνύματα, να δει τις αναρτήσεις σας κ.λπ.

κυβερνοβία - βία που λαμβάνει χώρα στο διαδίκτυο ή μέσω ψηφιακών συσκευών

ρητορική μίσους - ένα προσβλητικό, επιθετικό σχόλιο στο διαδίκτυο ή ένας εχθρικός τρόπος έκφρασης για ένα θέμα ή πρόσωπο

τρολάρισμα - το να γράφουμε ή να σχολιάζουμε στο διαδίκτυο με σκόπιμα σκληρό, προσβλητικό ή προκλητικό τρόπο

αποκλεισμός - μια μορφή διαδικτυακής και μη-διαδικτυακής παρενόχλησης ή βίας που συνίσταται στην παρεμπόδιση ή τον πλήρη αποκλεισμό ενός ατόμου από τη ζωή της ομάδας, της τάξης ή του σχολείου

ενίσχυση - αύξηση ή επέκταση της συμμετοχής ή της επιρροής

ΨΗΦΙΑΚΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΤΗΣ ΗΡΩΙΔΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΗΡΩΑ

Χειροτεχνία

Γεια σου. Είμαι η Ηρωίδα. Σήμερα το πρωί, όταν ετοιμαζόμασταν για το σχολείο, ο Ήρωας μου έδειξε την χειροτεχνία του. Υποτίθεται ότι έπρεπε να ζωγραφίσουμε έναν υπερήρωα ή μια υπερηρωίδα που αποτελούν πρότυπα για εμάς. Και ξέρετε τι ζωγράφισε ο Ήρωας; Έναν άνδρα με κόκκινη κάπα. Ωραίο, έτσι; Μόνο που η κάπα έμοιαζε με φόρεμα και τα πάντα ήταν ζωγραφισμένα στραβά. Του το είπα αυτό. Και πρόσθεσα ότι θα μπορούσε να τα είχε καταφέρει καλύτερα.

Ως συνήθως, η μαμά τα άκουσε όλα και μου είπε ότι «θα έπρεπε να είμαι περισσότερο ευγενική». Και έτσι όλο το απόγευμα αναρωτιόμουν τι είναι ευγένεια. Πώς μοιάζει; Από που προέρχεται; Αναρωτιέμαι αν μπορεί να αγοραστεί. Ρώτησα τον Ήρωα, αλλά δεν έχει ιδέα. Μήπως την έχετε συναντήσει ποτέ εσείς; Ενημερώστε μας! Διότι, πώς μπορώ να είμαι πιο ευγενική αν δεν ξέρω καν πως μοιάζει η ευγένεια; Αλλά στο τέλος σκέφτηκα να προσπαθήσω να τη ζωγραφίσω. Εδώ απεικονίζομαι εγώ και η ζωγραφισμένη ευγένειά μου. Ωραία δεν είναι;

6 σχόλια

ΠΡΟΣΘΕΣΤΕ ΣΧΟΛΙΟ

ΨΗΦΙΑΚΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΤΗΣ ΗΡΩΙΔΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΗΡΩΑ

6 Σχόλια

Βασίλης
Ωραία που είναι αυτή η ευγένειά σου!

Ανώνυμος
Πάρα πολύ κίτρινο

Ανώνυμος
Εγώ θα τη ζωγράφιζα αλλιώς την ευγένεια

Δήμητρα
Ζωγραφίζεις πανέμορφα

Ζωή
Ωραία χρώματα! Λατρεύω το κίτρινο!

Ανώνυμος
Δε θα πρεπε να δημοσιεύεις τις ζωγραφιές σου αν δεν ξέρεις να ζωγραφίζεις.

ΠΡΟΣΘΕΣΤΕ ΣΧΟΛΙΟ

Ευγένεια

1. Πώς μοιάζει η ευγένεια;

Στόχοι για τους μαθητές

- ✓ Ανάπτυξη της ικανότητας αναγνώρισης των (ευγενών) προθέσεων των άλλων.
- ✓ Ανάπτυξη κοινωνικο-συναισθηματικών δεξιοτήτων.
- ✓ Ανάπτυξη κοινωνικο-ηθικών στάσεων όπως η ευγένεια, η ενσυναίσθηση, η ευαισθησία.

Κριτήρια επιτυχίας για παιδιά

- Γνωρίζω τι είναι η ευγένεια.
- Είμαι σε θέση να πω σε άλλους τι σημαίνει ευγένεια, παρουσιάζω το δικό μου έργο και το συζητώ.

Δραστηριότητα 1

Καθίστε με τα παιδιά σε κύκλο, έτσι ώστε ο καθένας να αισθάνεται άνετα. Διαβάστε μαζί την ανάρτηση από το Ψηφιακό Ημερολόγιο της Ηρωίδας και του Έρωα (προς το παρόν, παραλείψτε τα σχόλια που εμφανίστηκαν κάτω από την ανάρτηση) και στη συνέχεια συζητήστε την κατάσταση που παρουσιάζεται. Βεβαιωθείτε ότι κάθε πρόθυμο άτομο μπορεί να πει τη γνώμη του. Οι ακόλουθες ερωτήσεις θα σας βοηθήσουν να το κάνετε αυτό (μπορείτε να επιλέξετε):

- Τι συνέβη το πρωί, στη διάρκεια των προετοιμασιών για το σχολείο;
- Τι έδειξε ο Έρωας στην Ηρωίδα;
- Πώς αντέδρασε η Ηρωίδα; Τι έκανε; Τι είπε στον Έρωα;
- Ποιος νομίζετε ότι μπορεί να ήταν ο άνδρας με την κόκκινη κάπα;
- Γνωρίζετε έναν υπερήρωα ή μια υπερηρωίδα που αποτελεί πρότυπο για εσάς;
- Γιατί αποτελεί πρότυπο για εσάς; Τι κάνει; Πώς συμπεριφέρεται; Πώς μοιάζει;
- Πως ονομάζεται;

Κάντε στους μαθητές περαιτέρω ερωτήσεις που επικεντρώνονται περισσότερο στον προβληματισμό σε σχέση με την ευγένεια:

- Τι είπε η μαμά στην Ηρωίδα;
- Τι σκέφτονταν όλο το απόγευμα η Ηρωίδα;
- Εσείς ξέρετε πώς να απαντήσετε στις ερωτήσεις της Ηρωίδας; (εδώ μπορείτε να διαβάσετε ξανά τις ερωτήσεις που θέτει η Ηρωίδα στο ημερολόγιό της)
- Τι έκανε η Ηρωίδα το απόγευμα;
- Πώς έμοιαζε η ζωγραφιά της;

Προτείνετε στα παιδιά ένα παιχνίδι κίνησης ώστε να συνειδητοποιήσουν πώς μοιάζει η ευγένεια και πώς μπορούμε να την αναγνωρίσουμε στους ανθρώπους. Προετοιμάστε εκ των προτέρων ένα τραγούδι που μπορεί να αρέσει στα παιδιά. Πείτε στους μαθητές ότι, όσο ακούγεται η μουσική, θα πρέπει να περπατούν στην αίθουσα με το δικό τους ρυθμό και όπως επιθυμούν, ελεύθερα. Όταν η μουσική σταματήσει, η αποστολή τους θα είναι να χαιρετήσουν

ευγενικά το άτομο που βρίσκεται πιο κοντά τους. Ρωτήστε ποιοι θα μπορούσαν να είναι αυτοί οι φιλικοί χαιρετισμοί - αφήστε τα παιδιά να δώσουν μερικά παραδείγματα. Ενημερώστε τους ότι θα επαναλάβουν αυτή τη δραστηριότητα αρκετές φορές και κάθε φορά θα χαιρετιούνται ευγενικά με κάποιο διαφορετικό πρόσωπο και με διαφορετικό τρόπο.

Αφού ολοκληρώσετε τη δραστηριότητα, καθίστε σε κύκλο. Συνοψίστε τη δραστηριότητα με τα παιδιά θέτοντας μερικές ερωτήσεις:

- Τι σου άρεσε σε αυτό το παιχνίδι;
- Πώς χαιρέτησες ένα άλλο άτομο, πώς επέδειξες καλοσύνη;
- Πώς σε χαιρέτησαν ευγενικά οι άλλοι; Με ποιους τρόπους επέδειξαν ευγένεια; (Μπορείτε να επιστήσετε την προσοχή των παιδιών στη γλώσσα του σώματος: χαμόγελο, αγκαλιά, χειραψία, ανοιχτή στάση του σώματος, «γελαστά μάτια».)

Σημειώσεις για τους δασκάλους

Ευγένεια είναι η ανιδιοτελής βοήθεια προς τους άλλους, η καλοσύνη, το ενδιαφέρον για τις ανάγκες τους και η ετοιμότητα ικανοποίησής τους. Εκφράζει καλή θέληση, πηγάζει από την συμπάθεια και την εμπιστοσύνη στους ανθρώπους, από την πεποίθηση ότι είναι καλοί και ότι οι ανάγκες τους είναι σημαντικές.

Πριν ξεκινήσετε: Προετοιμάστε κόλλες χαρτί A4 ή A3 (ανάλογα με την ηλικία των μαθητών σας), μαρκαδόρους, κηρομπογιές, κόλλα, ψαλίδι, δημιουργικά υλικά: σπάγκο, πλαστελίνη, χαρτόνι, γκρι χαρτί, αλουμινοχαρτο, χαρτί γκοφρέ, άδεια ρολά χαρτιού υγείας, ταινίες, κορδέλες, διακοσμητικά, τις κάρτες εργασίας 2 και 12.

Δραστηριότητα 2

Απαιτούμενα υλικά:

- χαρτί από flipchart
- χαρτιά A4 ή A3
- μαρκαδόροι
- κηρομπογιές, κόλλα
- ψαλίδια
- δημιουργικά υλικά: σπάγκος, πλαστελίνη, χαρτόνια, γκρι χαρτί, αλουμινοχαρτο, χαρτί γκοφρέ, άδεια ρολά χαρτιού υγείας, ταινίες, κορδέλες, διακοσμητικά
- κάρτα εργασίας 2
- κάρτα εργασίας 12

Ρωτήστε τα παιδιά με τι συνδέουν την ευγένεια. Ενθαρρύνετέ τα να δώσουν άλλες λέξεις, περιγραφές καταστάσεων, φράσεις. Προσπαθήστε μαζί να συγκεντρώσετε διάφορα παραδείγματα ευγένειας και καταστάσεις στις οποίες ένα άτομο υπήρξε ευγενικό. Μπορείτε να γράψετε την πολύχρωμη λέξη ΕΥΓΕΝΕΙΑ σε ένα κομμάτι χαρτί flipchart ή στον πίνακα και να προσθέσετε λέξεις, φράσεις, συνειρμούς που δίνουν τα παιδιά. Με αυτόν τον τρόπο, μπορείτε να δημιουργήσετε μια αφίσα που θα αποτελεί έναν χάρτη του μυαλού ή έναν ορισμό των αξιών που έχετε αναπτύξει από κοινού. Είναι σημαντικό να ξέρουμε ότι ένας ευγενικός άνθρωπος είναι ένας άνθρωπος που είναι καλός και ευπρεπής με τους άλλους, αλλά και με τον εαυτό του. Ωστόσο, υπάρχουν καταστάσεις όπου δεν χρειάζεται να είστε ευγενικοί, πράγμα που δεν σημαίνει ότι πρέπει να προσβάλλετε κάποιον, αλλά όταν θέλετε να αντιδράσετε, για παράδειγμα, σε μια παρενόχληση στο διαδίκτυο (να βρίσετε κάποιον, να τον προσβάλλετε, να τον κοροϊδέψετε), η αντίδρασή σας πρέπει να είναι σταθερή, αντικειμενική και καλλιεργημένη, όχι απαραίτητα καλοσυνάτη (δώστε ιδιαίτερη προσοχή σε αυτό).

Για να εμπεδώσουν τα παιδιά αυτό τον τρόπο σκέψης περί της ευγένειας, μοιράστε το φύλλο εργασίας 2 - το περίγραμμα της σιλουέτας ενός παιδιού. Ζητήστε τους να ζωγραφίσουν ή να σημειώσουν επάνω στις σιλουέτες τα σημεία όπου πιστεύουν ότι κατοικεί η ευγένεια. Ενθαρρύνετε τους μαθητές να χρησιμοποιούν διαφορετικά χρώματα. Τα έργα θα δείχνουν όμορφα κρεμασμένα από μια κλωστή και καρφισωμένα με μανταλάκια σε εμφανές σημείο της τάξης.

Πείτε στα παιδιά ότι τώρα (όπως και η Ηρώδα) θα δημιουργήσουν την ΕΥΓΕΝΕΙΑ. Ανάλογα με την ηλικία τους, αποφασίστε αν οι μαθητές θα εργαστούν ατομικά ή σε ομάδες. Στόχος

τους θα είναι να σχεδιάσουν την ΕΥΓΕΝΕΙΑ χρησιμοποιώντας μια ποικιλία δημιουργικών υλικών.

Σημειώσεις για τους δασκάλους

Τα μικρότερα παιδιά μπορούν, όπως η Ηρωίδα, να ζωγραφίσουν την ευγένεια ως έναν υπερήρωα ή υπερηρωίδα χρησιμοποιώντας κηρομπογιές και μαρκαδόρους. Για τα μεγαλύτερα παιδιά, μπορείτε να οργανώσετε αυτή τη δραστηριότητα σε δύο φάσεις: πρώτα χρησιμοποιώντας το φύλλο εργασίας 12 και μια συζήτηση και στη συνέχεια μια δημιουργική δραστηριότητα.

Σε πρώτη φάση, χωρίστε τα παιδιά σε ομάδες των 3-5 ατόμων. Δώστε σε κάθε ομάδα ένα φύλλο εργασίας με 5 στήλες: ποιο είναι το όνομά της, πώς μοιάζει, τι γκάτζετ έχει, τι λέει, τι υλικά πρέπει να χρησιμοποιήσουμε. Ο στόχος είναι να μιλήσετε για την Ευγένεια σαν να ήταν ένας υπερήρωας ή υπερηρωίδα:

- Πώς ονομάζεται;
- Πώς μοιάζει;
- Ποια χαρακτηριστικά έχει;
- Έχει κάποιο ιδιαίτερο/ειδικό ρούχο;
- Έχει κάποιο γκάτζετ, και αν ναι, τι είδους;
- Τι λέει - ποιες χαρακτηριστικές λέξεις χρησιμοποιεί;
- Ποια υλικά (από τα διαθέσιμα) θα χρησιμοποιήσει η ομάδα για την δημιουργία της;

Δώστε χρόνο στις ομάδες να συζητήσουν και να συμπληρώσουν τις κάρτες.

Σε δεύτερη φάση, τα παιδιά αρχίζουν να γίνονται δημιουργικά και να δημιουργούν την ΕΥΓΕΝΕΙΑ με βάση την κάρτα που ολοκλήρωσαν νωρίτερα. Στο τέλος αυτής της φάσης, φροντίστε να οργανώσετε μια έκθεση (σε τραπέζια, στο πάτωμα ή στον τοίχο, ανάλογα με τη μορφή και το μέγεθος των έργων). Ζητήστε από τα παιδιά να παρουσιάσουν αυτό που ετοίμασαν και να μιλήσουν για την ΕΥΓΕΝΕΙΑ τους. Ανάλογα με τις δυνατότητες, κάντε πρόσθετες ερωτήσεις όπως: Πώς ονομάζεται η ευγένειά σας; Τι άτομο είναι; Τι είδους γκάτζετ διαθέτει; Έχει κάποια χαρακτηριστική φωνή; Η κάθε ομάδα θα ανταμείβεται με χειροκρότημα.

Στο τέλος, συνοψίστε εν συντομία τις εργασίες των μαθητών, τονίζοντας τα βασικά στοιχεία που προέκυψαν από τις παρουσιάσεις και τα χαρακτηριστικά της ευγένειας.

Πώς ονομάζεται; (όνομα)

Πώς μοιάζει; (εμφάνιση)

Τι εξάρτημα έχει; (γκάτζετ)

Τι λέει; (λέξεις)

Ποια υλικά πρέπει να χρησιμοποιήσουμε; (υλικά)

Ευγένεια

2. Το ευγενικό μου χέρι

Στόχοι για τους μαθητές

- ✓ Συνειδητοποίηση και κατανόηση της σημασίας που έχουν οι λέξεις για τον εαυτό μας και για τους άλλους.
- ✓ Ενίσχυση της αυτοεκτίμησης.

Κριτήρια επιτυχίας για παιδιά

- Καταλαβαίνω ότι το να είμαι ευγενικός με τον εαυτό μου είναι εξίσου σημαντικό με το να είμαι ευγενικός με ένα άλλο άτομο.
- Καταλαβαίνω και γράφω ευγενικά, θετικά και ενδυναμωτικά λόγια για τον εαυτό μου και το άλλο άτομο.

Δραστηριότητα 1

Πριν ξεκινήσετε: Για τα μικρότερα παιδιά, ετοιμάστε την κάρτα εργασίας 13 - για τα μεγαλύτερα παιδιά, ετοιμάστε κενά σκληρά φύλλα χαρτιού A4, ένα σετ μαρκαδόρους, κηρομπογιές, κομμένα φύλλα χαρτιού με τις ευγενικές λέξεις από την κάρτα εργασίας 14 σε ποσότητα που να επαρκεί για όλα τα παιδιά της ομάδας (οι λέξεις μπορούν να επαναλαμβάνονται).

Διαβάστε μαζί με τα παιδιά την καταχώρηση στο *Ψηφιακό Ημερολόγιο της Ηρωίδας και του Ήρωα* (προς το παρόν, παρακάμψτε τα σχόλια που εμφανίζονται κάτω από την ανάρτηση). Αν την έχετε διαβάσει στο παρελθόν, θυμηθείτε την ιστορία. Δώστε ιδιαίτερη προσοχή στην αντίδραση της Ηρωίδας στη ζωγραφιά του Ήρωα. Ζητήστε από τα παιδιά να σκεφτούν πώς μπορεί να ένιωσε ο Ήρωας σε αυτή την κατάσταση. Ρωτήστε τα αν έχουν βιώσει ποτέ κάτι παρόμοιο. Ποιες ήταν οι καταστάσεις και πώς ένιωσαν τότε;

Ζητήστε από τους μαθητές να κληρώσουν ένας-ένας μία κάρτα με ευγενικά σχόλια (από το φύλλο εργασίας 15). Στη συνέχεια, ας διαβάσει κάθε μαθητής δυνατά το σχόλιο που του έτυχε. Ρωτήστε τα παιδιά πώς αισθάνθηκαν όταν διάβασαν το κείμενο.

Σημειώσεις για τους δασκάλους

Για τα μικρότερα παιδιά, μπορείτε να διαβάσετε δυνατά την κληρωθείσα κάρτα, απευθυνόμενοι απευθείας σε αυτά. Ρωτήστε τους πώς ένιωσαν όταν άκουσαν το κείμενο.

Πείτε στους μαθητές ότι το να είναι κανείς ευγενικός και διακριτικός περιλαμβάνει να είναι ευγενικός και καλοσυνάτος με τους άλλους ανθρώπους και να φροντίζει να μην κάνει τους άλλους να νιώθουν άβολα με τα λόγια, τις χειρονομίες και τις πράξεις του.

Ρωτήστε τα παιδιά αν είναι εξοικειωμένα με τον όρο «οι λέξεις έχουν δύναμη». Ζητήστε τους να εξηγήσουν ποια μπορεί να είναι αυτή η «δύναμη».

Απαιτούμενα υλικά:

- κάρτα εργασίας 13
- σκληρά φύλλα χαρτιού A4
- μαρκαδόροι
- κηρομπογιές
- κομμένες λέξεις από την κάρτα εργασίας 14 σε ποσότητα που να επαρκεί για όλα τα παιδιά

Δραστηριότητα 2

Δραστηριότητα για μικρότερα παιδιά

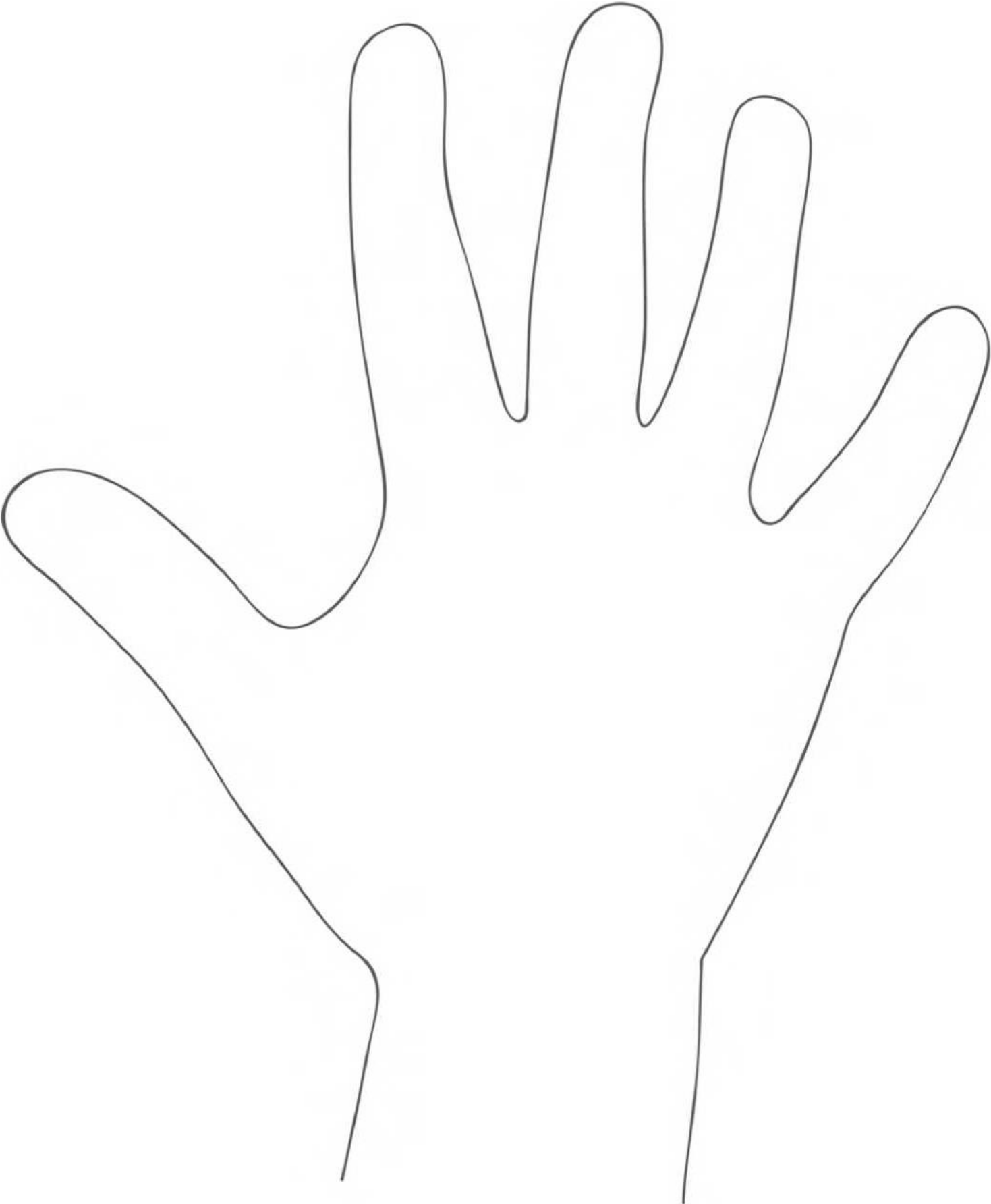
Μοιράστε στα παιδιά την κάρτα εργασίας 13. Πείτε τους ότι αποστολή τους θα είναι να δημιουργήσουν ένα ευγενικό χέρι, το οποίο θα χρωματίσουν με τα χρώματα που τους αρέσουν - το χέρι θα πρέπει να είναι πολύχρωμο και θετικό και να τα κάνει να χαμογελούν. Με αυτόν τον τρόπο θα δημιουργήσουν ένα ευγενικό χέρι για τον εαυτό τους, γιατί είναι σημαντικό να είναι και οι ίδιοι ευγενικοί με τον εαυτό τους, ευχάριστοι και καλοί. Τα παιδιά παίρνουν μαζί τους την τελειωμένη εργασία στο σπίτι.

Δραστηριότητα για μεγαλύτερα παιδιά

Μοιράστε στους μαθητές σκληρά λευκά φύλλα χαρτιού A4. Ζητήστε τους να αποτυπώσουν το δικό τους χέρι και να κόψουν το σχήμα. Πείτε τους ότι αποστολή τους θα είναι να δημιουργήσουν ένα φιλικό χέρι, το οποίο θα χρωματίσουν με τα χρώματα που τους αρέσουν, ώστε το χέρι να είναι πολύχρωμο και θετικό και να τους κάνει να χαμογελούν. Στη συνέχεια, μπορούν επίσης να γράψουν σε αυτό ευγενικές και δυναμωτικές λέξεις που τους αρέσουν και είναι σημαντικές για αυτά. Με αυτόν τον τρόπο θα δημιουργήσουν ένα ευγενικό χέρι για τον εαυτό τους, γιατί είναι επίσης καλό να είναι ευγενικοί με τον εαυτό τους, ευχάριστοι και καλοί. Τα παιδιά παίρνουν μαζί τους την τελειωμένη εργασία στο σπίτι.

Σημειώσεις για τους δασκάλους

Μπορείτε επίσης να κάνετε αυτή τη δραστηριότητα με μεγαλύτερους μαθητές στο εργαστήριο πληροφορικής. Ζητήστε τους στη συνέχεια να μεταβούν στη διεύθυνση **www.wordart.com** και να εισάγουν τις ενισχυτικές λέξεις και φράσεις στον πίνακα ενώ στη συνέχεια να επιλέξουν ένα πρότυπο χεριού. Δείξτε τους πώς να επεξεργάζονται τα χρώματα και την ευθυγράμμιση των λέξεων. Μπορείτε να εκτυπώσετε τα σύννεφα προτάσεων που δημιουργήσατε και να τα κρεμάσετε σε μια κλωστή στην τάξη ή οι μαθητές μπορούν να τα πάρουν στο σπίτι.

Καλά που ήρθες.

Μου αρέσει να περνάω χρόνο μαζί σου.

Μου αρέσει να ακούω τις διηγήσεις σου.

Θαυμάζω το πόσο καλά τα καταφέρνεις.

Μαζί σου περνάω τέλεια.

Μου αρέσει όταν γελάς.

Έχεις τις καλύτερες ιδέες.

Χαίρομαι που σε βλέπω.

Έχεις αυτή τη δύναμη.

Χαίρομαι που είσαι εδώ.

Μην το βάζεις κάτω.

Είσαι ευχάριστο άτομο.

Μου αρέσεις.

Ευγένεια

3. Ευγενική αντίδραση

Στόχοι για τους μαθητές

- ✓ Ανάπτυξη στάσεων και δεξιοτήτων για την έκφραση ευγένειας προς τους άλλους και προς τον εαυτό μας.
- ✓ Δόμηση θετικής εικόνας στο διαδίκτυο.

Κριτήρια επιτυχίας για παιδιά

- Αναγνωρίζω τα ευγενικά και τα αγενή σχόλια,
- Ξέρω πώς να αντιδρώ με ευγενικό τρόπο, πώς να συμπεριφέρομαι καλοσυνάτα στους άλλους,
- Καταλαβαίνω ότι ο τρόπος με τον οποίο απευθύνομαι στους άλλους στο διαδίκτυο με χαρακτηρίζει και επηρεάζει την αντίληψη των άλλων για μένα.

Δραστηριότητα 1

Διαβάστε και δείτε μαζί με τα παιδιά το κόμικ που παρουσιάζεται στο Ψηφιακό Ημερολόγιο της Ηρωίδας και του Ήρωα μαζί με τα σχόλια που εμφανίστηκαν κάτω από την ανάρτηση της Ηρωίδας. Αν έχετε διαβάσει την ανάρτηση πιο πριν, απλά θυμηθείτε την. Αν έχετε συζητήσει προηγουμένως τα σχόλια της Ηρωίδας για τη ζωγραφιά του Ήρωα, παραλείψτε αυτό το μέρος και επικεντρωθείτε στα σχόλια κάτω από το λήμμα. Ζητήστε από τα επιλεγμένα άτομα να τα διαβάσουν όλα δυνατά. Στα μικρότερα παιδιά, διαβάστε τα εσείς. Αν δεν έχετε συζητήσει την αντίδραση της Ηρωίδας στη ζωγραφιά του Ήρωα παλαιότερα, κάντε το τώρα. Αν το έχετε ήδη συζητήσει, παραλείψτε αυτό το μέρος.

Ρωτήστε:

- Τι είπε η Ηρωίδα στον Ήρωα;
- Ήταν κάτι ευγενικό ή όχι; Γιατί;
- Πως πιστεύετε ότι ένιωσε ο Ήρωας;

Συζητήστε με τους μαθητές για τα σχόλια κάτω από την ανάρτηση. Ρωτήστε τους αν πιστεύουν ότι είναι ευγενικά ή όχι. Ζητήστε τους να το αιτιολογήσουν. Ζητήστε από τους μαθητές να σκεφτούν πώς μπορούν να καταλάβουν αν ένα σχόλιο είναι ευγενικό. Ζητήστε από τα παιδιά να δώσουν παραδείγματα τέτοιων σχολίων ή προτάσεων: ευγενικών και αγενών. Σκεφτείτε μαζί τι συναισθήματα σας προκαλούν.

Δραστηριότητα 2

Απαιτούμενα υλικά:

- κάρτα εργασίας 15
- κάρτες εργασίας 16α και β, 17 και 8

Πριν ξεκινήσετε: Ετοιμάστε την κάρτα εργασίας 15 για εσάς και τους μεγαλύτερους μαθητές ενώ για κάθε μικρότερο παιδί τα κομμένα εμοτίκονς από τις κάρτες εργασίας 16α και β, την κάρτα εργασίας 17 για κάθε άτομο ή ομάδα μαθητών και την κάρτα εργασίας 8.

Δραστηριότητα για μικρότερα παιδιά

Μοιράστε τα εκτυπωμένα εμοτίκονς στα παιδιά: ένα χαμογελαστό και ένα λυπημένο. Ενώ τους διαβάζετε τα σχόλια που έχουν προετοιμαστεί στην κάρτα εργασίας εκείνα θα πρέπει να σηκώσουν το χαμογελαστό εμοτίκον ως απάντηση όταν θεωρούν ότι το σχόλιο που τους διαβάσατε είναι ευγενικό, ή το θλιμμένο εμοτίκον όταν θεωρούν ότι το σχόλιο δεν είναι ευγενικό. Αν προκύψουν αμφιβολίες, μιλήστε τους γι' αυτές και ρωτήστε από πού προέρχονται. Μήπως υπάρχουν σχόλια στα οποία δεν ξέρουν ποιο εμοτίκον να χρησιμοποιήσουν; Ρωτήστε τι καθορίζει αν ένα σχόλιο θεωρείται ευγενικό ή αγενές.

Σημειώσεις για τους δασκάλους

Εναλλακτικός τρόπος εκτέλεσης αυτής της άσκησης: Ζητήστε από τα παιδιά να σταθούν ελεύθερα σε έναν χώρο όπου μπορούν να κινηθούν εύκολα. Μπορείτε να απομακρύνετε τα θρανία για να είναι πιο ευρύχωρα και άνετα, μπορείτε να μετακινηθείτε στο πίσω ή στο μπροστινό μέρος της τάξης, αν υπάρχει περισσότερος χώρος εκεί. Στη μία πλευρά της αίθουσας, στον τοίχο, τοποθετήστε ένα χαμογελαστό εμοτίκον και στην απέναντι πλευρά ένα λυπημένο. Διαβάστε δυνατά τα σχόλια της κάρτας εργασίας 15 και ενθαρρύνετε τους μαθητές να σταθούν σε μια από τις δύο πλευρές ανάλογα με το αν θεωρούν το σχόλιο ευγενικό (χαμογελαστό εμοτίκον) ή αγενές (λυπημένο εμοτίκον). Σε καταστάσεις αβεβαιότητας, μπορούν να σταθούν στη μέση. Ρωτήστε επιλεγμένα άτομα γιατί διάλεξαν τη συγκεκριμένη θέση.

Ανακεφαλαιώνοντας, πείτε πόσο σημαντικό είναι να απευθυνόμαστε στους άλλους ανθρώπους με τον κατάλληλο τρόπο και πόσο εύκολα μπορούμε να πληγώσουμε ή να προσβάλλουμε κάποιον με τα λόγια μας. Αναφέρετε επίσης ότι πρέπει να προσέχουμε τι λέμε και πώς το λέμε. Διότι συχνά συμβαίνει να πληγώνουμε κάποιον εντελώς ασυνείδητα, δίχως να έχουμε κακές προθέσεις. Νομίζουμε ότι το σχόλιό μας ήταν ουδέτερο, ενώ στην πραγματικότητα κάποιος πληγώθηκε. Είναι σημαντικό να το σκεφτόμαστε δύο φορές πριν μιλήσουμε ή πριν στείλουμε ένα σχόλιο ή μήνυμα.

Η επόμενη δραστηριότητα θα είναι να γράψετε ένα σχόλιο στο Ημερολόγιο της Ηρωίδας. Μπορείτε για άλλη μια φορά να δείξετε στους μαθητές την εικόνα της ΕΥΓΕΝΕΙΑΣ που ζωγράφισε η Ηρωίδα. Δείξτε στα παιδιά το σύνολο των εικονιδίων/συμβόλων που θα βρείτε στην κάρτα εργασίας 18. Πείτε τους ότι στο διαδίκτυο χρησιμοποιούμε συχνά τη γλώσσα των συμβόλων αντί της γραφής. Επισημάνετε ότι τα εικονίδια αυτά μπορούν να είναι ταυτόχρονα ευγενικά και αγενή. Μπορείτε να συζητήσετε τα εικονίδια με τα παιδιά: τι αντιπροσωπεύουν και αν μεταφέρουν ένα θετικό μήνυμα στο άλλο άτομο. Στη συνέχεια, μοιράστε τους τις κάρτες εργασίας 8 και ζητήστε να επιλέξουν ένα ευγενικό εικονίδιο και να το κολλήσουν στο σχόλιο που θα εμφανιστεί κάτω από την ανάρτηση της Ηρωίδας.

Δραστηριότητα για μεγαλύτερα παιδιά

Μοιράστε στους μαθητές την κάρτα εργασίας 17 και την κάρτα εργασίας 15 με τα έτοιμα σχόλια. Τα παιδιά κόβουν τα σχόλια, τα διαβάζουν και τα κολλούν στην κατάλληλη στήλη. Όταν τελειώσουν, ζητήστε από τα πρόθυμα παιδιά να διαβάσουν από ένα σχόλιο το καθένα και να πουν σε ποια στήλη βρίσκεται. Ρωτήστε τους γιατί πήραν αυτή την απόφαση. Αποφάσισαν κι άλλοι μαθητές με παρόμοιο τρόπο; Εάν υπάρχουν αμφιβολίες, μιλήστε για την προέλευσή τους. Ή μήπως υπάρχουν σχόλια που είναι δύσκολο να ταξινομηθούν; Ρωτήστε τι καθορίζει αν θεωρούμε ένα σχόλιο ως ευγενικό ή αγενές.

Σημειώσεις για τους δασκάλους

Εναλλακτικός τρόπος εκτέλεσης αυτής της άσκησης: Ζητήστε από τα παιδιά να σταθούν ελεύθερα σε έναν χώρο όπου μπορούν να κινηθούν εύκολα. Μπορείτε να απομακρύνετε τα θρανία για να είναι πιο ευρύχωρα και άνετα, μπορείτε να μετακινηθείτε στο πίσω ή στο μπροστινό μέρος της τάξης, αν υπάρχει περισσότερος χώρος εκεί. Στη μία πλευρά της αίθουσας, στον τοίχο, τοποθετήστε ένα χαμογελαστό emoji και στην απέναντι πλευρά ένα λυπημένο. Διαβάστε δυνατά τα σχόλια της κάρτας εργασίας 15 και ενθαρρύνετε τους μαθητές να σταθούν σε μια από τις δύο πλευρές ανάλογα με το αν θεωρούν το σχόλιο ευγενικό (χαμογελαστό emoji) ή αγενές (λυπημένο emoji). Σε καταστάσεις αβεβαιότητας, μπορούν να σταθούν στη μέση. Ρωτήστε επιλεγμένα άτομα γιατί διάλεξαν τη συγκεκριμένη θέση.

Ανακεφαλαιώνοντας, πείτε πόσο σημαντικό είναι να απευθυνόμαστε στους άλλους ανθρώπους με τον κατάλληλο τρόπο και πόσο εύκολα μπορούμε να πληγώσουμε ή να προσβάλλουμε κάποιον με τα λόγια μας. Αναφέρετε επίσης ότι πρέπει να προσέχουμε τι λέμε και πώς το λέμε. Διότι συχνά συμβαίνει να πληγώνουμε κάποιον εντελώς ασυνείδητα, δίχως να έχουμε κακές προθέσεις. Νομίζουμε ότι το σχόλιό μας ήταν ουδέτερο, ενώ στην πραγματικότητα κάποιος πληγώθηκε. Είναι σημαντικό να το σκεφτόμαστε δύο φορές πριν μιλήσουμε ή πριν στείλουμε ένα σχόλιο ή μήνυμα.

Η επόμενη δραστηριότητα θα είναι να γράψετε ένα σχόλιο στο Ημερολόγιο της Ηρωίδας. Μπορείτε για άλλη μια φορά να δείξετε στους μαθητές την εικόνα της ΕΥΓΕΝΕΙΑΣ που ζωγράφισε η Ηρωίδα. Ζητήστε από τους μαθητές να γράψουν σχόλια σχετικά με την ανάρτηση της Ηρωίδας και την εικόνα της ΕΥΓΕΝΕΙΑΣ που έφτιαξε, χρησιμοποιώντας την κάρτα εργασίας 8. Βεβαιωθείτε ότι πρόκειται για ευγενικά, φιλικά και υποστηρικτικά σχόλια.

Στο τέλος αυτής της δραστηριότητας, κολλήστε όλα τα σχόλια σε ένα άλμπουμ, έναν πίνακα ή σε χαρτί από flipchart - σε εμφανές σημείο. Ίσως αυτό σας εμπνεύσει να εξασκείτε την καλοσύνη προς τον εαυτό σας και τους άλλους σε καθημερινή βάση.

<p>Μου αρέσει η ζωγραφιά σου.</p>	<p>Το ζωγράφισες στραβά.</p>
<p>Τι ωραία που είναι αυτή σου η ευγένεια.</p>	<p>Εγώ θα το ζωγράφιζα αλλιώς.</p>
<p>Έχει πολύ κίτρινο.</p>	<p>Ζωγραφίζεις πολύ άσχημα.</p>
<p>Έλεος! Αυτή η κάπα μοιάζει σαν φούστα.</p>	<p>Μάθε να ζωγραφίζεις καλύτερα.</p>
<p>Τι υπέροχος που είναι ο υπερήρωάς σου.</p>	<p>Καταλαβαίνει κανείς ότι έχεις ακόμη πρόβλημα με τις αναλογίες, τα χρώματα όμως είναι θαυμάσια.</p>

Ευγενικά σχόλια

Αγενή σχόλια

Ευγένεια

4. Ίντερλαντ: Το Βασίλειο της Ευγένειας

Καλώς ή κακώς, η διάθεση είναι μεταδοτική. Στην πιο ηλιόλουστη γωνιά της πόλης, κάποιοι νταήδες σκορπίζουν μια δυσάρεστη ατμόσφαιρα. Αποκλείστε ή αναφέρετε τους επιτιθέμενους ώστε να τους αναχαιτίσετε και μην ξεχνάτε να είστε ευγενικοί με τους άλλους παίκτες για να αποκαταστήσετε την ειρήνη στη χώρα.

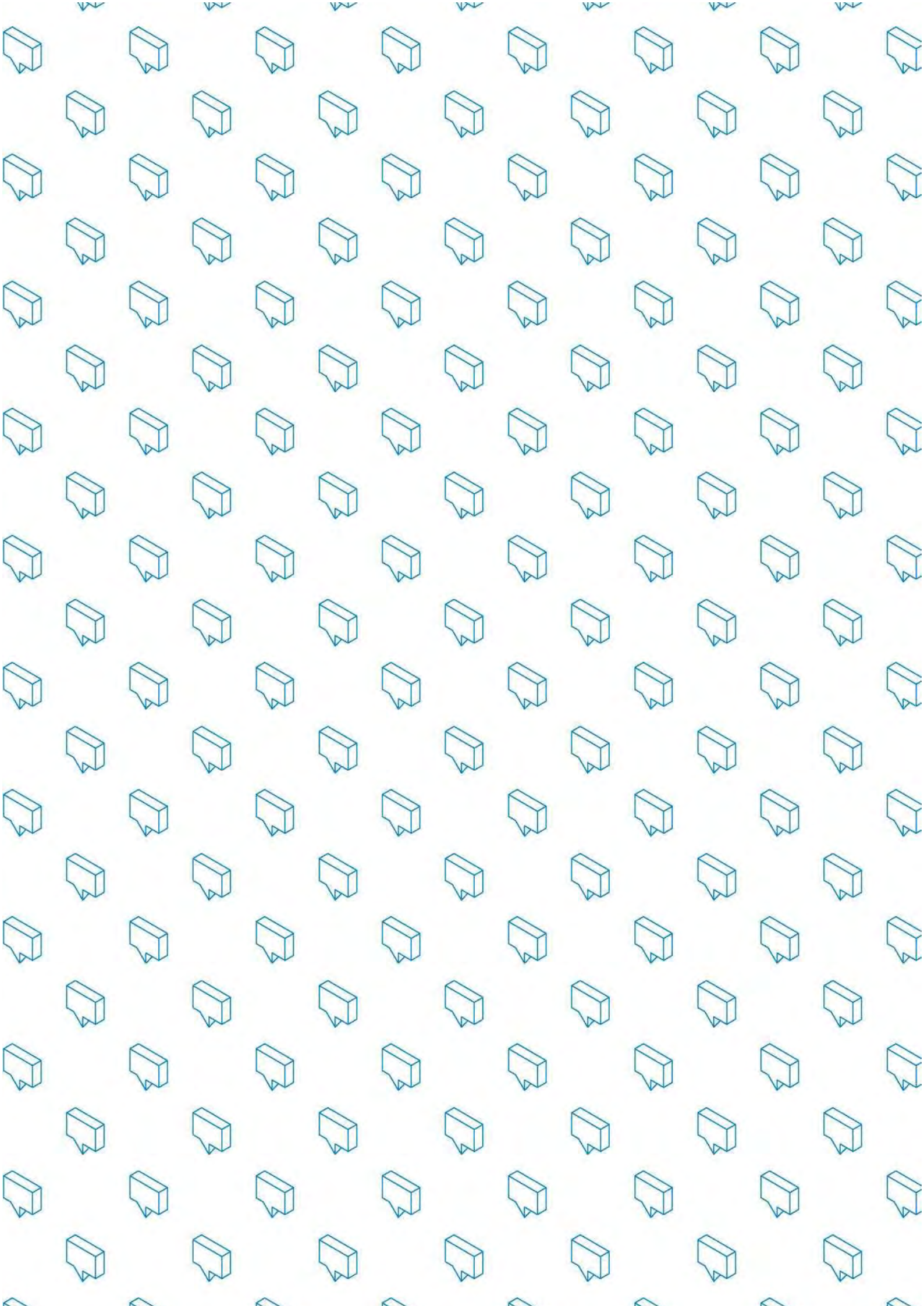
Ανοίξτε ένα πρόγραμμα περιήγησης στη συσκευή σας και επισκεφθείτε τη σελίδα:
g.co/interland/gr

Θέματα προς συζήτηση:

Ζητήστε από τους μαθητές να παίξουν το Βασίλειο της Ευγένειας και χρησιμοποιώντας τις παρακάτω ερωτήσεις ενθαρρύνετέ τους να συζητήσουν τι έμαθαν. Τα περισσότερα παιδιά επωφελούνται περισσότερο όταν παίζουν μόνα τους, αλλά μπορείτε επίσης να τα χωρίσετε σε ζεύγη. Αυτό μπορεί να είναι ιδιαίτερα κατάλληλο για τους νεότερους παίκτες.

- Μιλήστε για μια κατάσταση στην οποία μοιραστήκατε ενεργά την καλοσύνη με άλλους στο διαδίκτυο.
- Σε ποια περίπτωση αξίζει να μπλοκάρετε κάποιον (στο διαδίκτυο);
- Σε ποια περίπτωση αξίζει να καταγγείλετε τη συμπεριφορά κάποιου (στο διαδίκτυο);
- Γιατί ένας χαρακτήρας από το Βασίλειο της Ευγένειας ονομάστηκε επιτιθέμενος/νταής;
- Περιγράψτε τις ενέργειες αυτού του χαρακτήρα και πώς αυτές επηρεάζουν το παιχνίδι.

Η εκμάθηση αυτού του παιχνιδιού επηρέασε τον τρόπο με τον οποίο θέλετε να συμπεριφέρεστε στους άλλους; Αν ναι, πώς;

Γενναιότητα

Αν έχεις αμφιβολίες, συζήτησέ το αμέσως

Είμαι ήρωας, είμαι ηρωίδα του διαδικτύου

Σενάριο
δραστηριοτήτων

1. Τι σημαίνει θάρρος;
2. Στα ίχνη των συμμάχων

Εισαγωγή

Οι νέοι χρήστες θα πρέπει να γνωρίζουν ότι στο διαδίκτυο υπάρχει πληθώρα αναληθούς, προσβλητικού και ακατάλληλου περιεχομένου, συμπεριφορών και αναρτήσεων, που μπορεί να βλάψουν εμάς και άλλους. Είναι λογικό να αντιδράτε στην αρνητική διαδικτυακή συμπεριφορά, αλλά δεν χρειάζεται να το κάνετε μόνοι σας: υπάρχουν πολλοί άνθρωποι που μπορούν να σας υποστηρίξουν. Το να μιλήσετε σε κάποιον που εμπιστεύεστε για ένα πρόβλημα και να ζητήσετε βοήθεια από έναν σύμμαχο είναι ένα καλό σημάδι θάρρους. Κάθε παιδί πρέπει να φροντίζει για την ασφάλειά του και να προστατεύει τον εαυτό του. Υπάρχουν πολλοί τρόποι να είναι κανείς γενναίος και ο καθένας έχει τη δύναμη να προστατεύσει τον εαυτό του ή/και τους άλλους.

Μικρό λεξικό

Ανάληψη δράσης - η ικανότητα να επιφέρουμε αλλαγές, συμπεριλαμβανομένης της ικανότητας να προστατεύουμε τον εαυτό μας ή τους άλλους

σύμμαχος – κάποιος που μας βοηθάει, μας στηρίζει, δρα από κοινού με εμάς

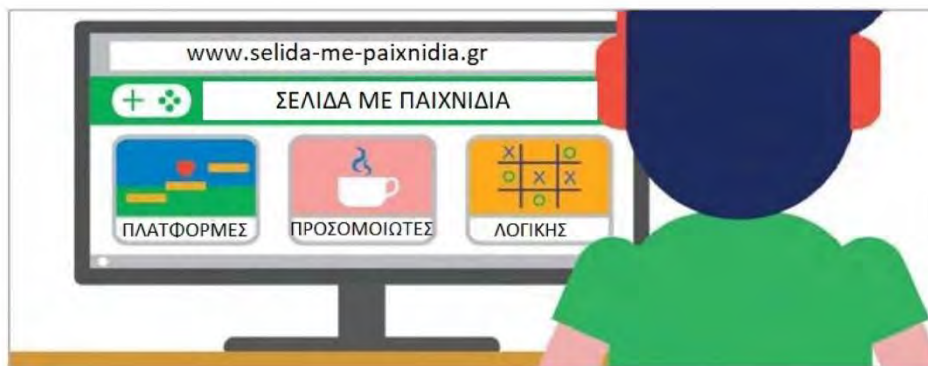

ΨΗΦΙΑΚΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΤΗΣ ΗΡΩΙΔΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΗΡΩΑ

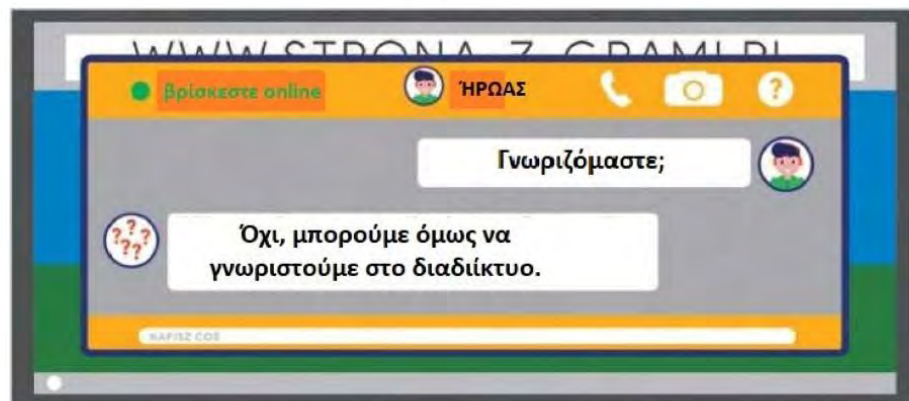
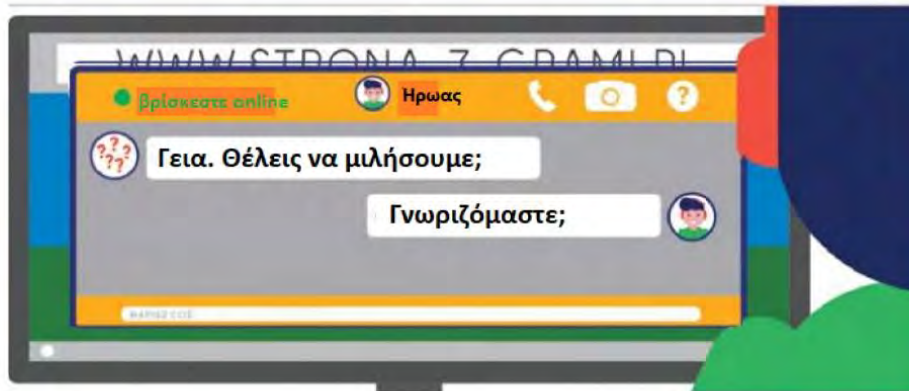
Μια παράξενη κατάσταση

Γεια σας. Σήμερα είναι μία από τις αγαπημένες μου ημέρες της εβδομάδας, μιας και είναι η μέρα της οθόνης, δηλαδή μπορώ να κάτσω στον υπολογιστή

περισσότερη ώρα απ' ό,τι συνήθως. Πρώτα είδα έναν αγώνα. Έπειτα αποφάσισα να ρίξω μια ματιά στη σελίδα με τα παιχνίδια, για την οποία μου μίλησε ένα φιλαράκι από το σχολείο. Εκεί έπεσα πάνω σε μια παράξενη κατάσταση, στην οποία δεν ήξερα πώς να αντιδράσω...

ΠΡΟΣΘΕΣΤΕ ΣΧΟΛΙΟ

ΠΡΟΣΘΕΣΤΕ ΣΧΟΛΙΟ

Γενναιότητα

1. Τι σημαίνει θάρρος;

Στόχοι για τους μαθητές

- ✓ Ενίσχυση της πίστης στις ικανότητές μας.
- ✓ Εφιστούμε την προσοχή των μαθητών στο τι είναι το θάρρος (και στο διαδίκτυο).

Κριτήρια επιτυχίας για τα παιδιά

- Μπορώ να απαριθμήσω τα χαρακτηριστικά ενός γενναίου ατόμου.
- Γνωρίζω να πω τι είναι θάρρος.
- Εξηγώ ότι το θάρρος έχει διάφορες πτυχές, π.χ. το να ξεπερνά κανείς το φόβο προκειμένου να επιτύχει έναν σημαντικό στόχο, να παραδεχτεί το λάθος του, να υπερασπίζεται το δίκιο του, να εκφράζει τη γνώμη του.

Δραστηριότητα 1

Πριν ξεκινήσετε: Προετοιμάστε φωτογραφίες ζώων.

Καθίστε σε έναν κύκλο και κοιτάξτε προσεκτικά εικόνες διαφορετικών ζώων: ενός λιονταριού, ενός σκίουρου, ενός σκύλου, μιας πεταλούδας. Στη συνέχεια, οι συμμετέχοντες περιγράφουν αυτά τα ζώα. Δώστε προσοχή όχι μόνο στην εμφάνισή τους, αλλά και στα χαρακτηριστικά του χαρακτήρα τους, στη συμπεριφορά τους. Ρωτήστε ποιο από τα ζώα που παρουσιάζονται είναι το γενναιότερο και γιατί; Ποιος ή τι πιστεύουν τα παιδιά ότι έχει τόσο θάρρος όσο ο βασιλιάς των ζώων - το λιοντάρι (αν τα παιδιά επιλέξουν κάποιο άλλο ζώο, π.χ. ένα σκύλο, ρωτήστε για τον σκύλο); Τα παιδιά θα δώσουν διάφορα παραδείγματα γενναίων ανθρώπων, ζώων. Είναι πιθανό να απαντήσουν ότι το θάρρος είναι ένα χαρακτηριστικό που ενυπάρχει στους υπερήρωες και τις υπερηρωίδες. Οποιαδήποτε απάντηση είναι καλή, μην τις σχολιάζετε.

Απαιτούμενα υλικά:

- φωτογραφίες ή εικόνες διάφορων ζώων

Τώρα σκεφτείτε αν γνωρίζετε προσωπικά ανθρώπους που είναι θαρραλέοι και δώστε παραδείγματα συμπεριφοράς που αποδεικνύουν αυτό το χαρακτηριστικό. Γνωρίζετε κάποιο επάγγελμα που απαιτεί ιδιαίτερα την επίδειξη θάρρους;

Υπόδειξη για τους εκπαιδευτικούς

Μπορείτε να συζητήσετε το επάγγελμα των γιατρών, των αστυνομικών, των πυροσβεστών, των ναυαγοσωστών και να προβληματιστείτε με τα παιδιά σας για το θάρρος αυτών των ανθρώπων.

Ας απαντήσουν τα παιδιά στις παρακάτω ερωτήσεις:

- Τι εννοούμε λέγοντας πως κάποιο άτομο είναι γενναίο;
- Τι σημαίνει να δείχνουμε θάρρος; Να είμαστε γενναίοι;
- Σε ποιες καταστάσεις χρειάζεται το θάρρος;
- Ποιες γενναίες συμπεριφορές παρατηρήσατε σε άλλους ανθρώπους στην τηλεόραση, στο λεωφορείο, στο δρόμο, στο διαδίκτυο;
- Το να είναι κανείς γενναίος σημαίνει ότι λαμβάνει επικίνδυνες αποφάσεις;
- Ποια συναισθήματα συνδέονται με το θάρρος, συνοδεύουν τη γενναιότητα;

Συνοψίστε εν συντομία όσα έχετε ακούσει από τα παιδιά μέχρι στιγμής. Δώστε ιδιαίτερη προσοχή στις καταστάσεις που περιγράφονται (π.χ. ότι κάτι κακό συνέβη, κάτι ανησυχητικό, κάποιος πληγώθηκε ή θα μπορούσε να πληγωθεί) καθώς και στα συναισθήματα και τις συγκινήσεις (φόβος, άγχος, υπερηφάνεια, χαρά, ικανοποίηση, ευχαρίστηση κ.λπ.). Επισημάνετε ότι η υπέρβαση του φόβου αποτελεί συστατικό στοιχείο του θάρρους και τονίστε τη διαφορά μεταξύ θάρρους και απερισκεψίας.

Τονίστε ότι κάθε άτομο έχει το δικαίωμα να φοβάται. Κάποιος γίνεται γενναίος σε ορισμένες καταστάσεις – το ότι κάποιος φοβάται σήμερα, δεν δείχνει θάρρος, δεν σημαίνει ότι δεν θα είναι γενναίος αύριο, ή το αντίστροφο. Όλοι και όλες φοβόμαστε κάτι μερικές φορές, ακόμη και οι μεγαλύτεροι υπερήρωες και υπερηρωίδες.

Δραστηριότητα 2

Απαιτούμενα υλικά:

- κάρτες εργασίας 5 και 19
- κηρομπογιές
- μαρκαδόροι
- κόλλες
- χαρτί A4

Πριν ξεκινήσετε: Προετοιμάστε τις κάρτες εργασίας 5 και 19, κηρομπογιές, μαρκαδόρους, κενές κόλλες χαρτί A4.

Προσκαλέστε τα παιδιά να δημιουργήσουν ένα ελιξίριο θάρρους στο οποίο θα αναμείξετε όλα τα συναισθήματα και τις συγκινήσεις που συνοδεύουν τη γενναία συμπεριφορά. Ζητήστε από τα παιδιά να χρησιμοποιήσουν διαφορετικά χρώματα, τα οποία για εκείνα σημαίνουν θάρρος. Μοιράστε προσχέδια με την εικόνα της φιάλης με το ελιξίριο και δώστε λίγο χρόνο για δημιουργική εργασία. Όταν τελειώσουν, ζητήστε από τα παιδιά να μιλήσουν για τις δημιουργίες τους - τι σημαίνουν τα χρώματα που χρησιμοποίησαν, π.χ. γιατί το θάρρος είναι κίτρινο, κόκκινο, πράσινο, ή μοιάζει με ουράνιο τόξο ή έχει σκούρο μπλε χρώμα. Ακούστε για ποια συναισθήματα μιλούν τα παιδιά. Οι μαθητές κρατούν τα ελιξίρια θάρρους τους για τον εαυτό τους.

Συνεχίστε την συζήτηση με τα παιδιά και ρωτήστε:

- Είναι θαρραλέο να ζητάμε βοήθεια από άλλους; Γιατί ναι ή όχι;
- Ποιες καταστάσεις σας φαίνονται δυσάρεστες, ενοχλητικές ή θλιβερές;
- Σας έχει τύχει ποτέ στο διαδίκτυο (π.χ. παρακολουθώντας κάτι ή παίζοντας παιχνίδια, περιηγούμενοι στους αγαπημένους σας ιστότοπους) κάτι που σας έκανε να νιώσετε περίεργα, αισθανθήκατε λυπημένοι, νευρικοί, ανήσυχοι, άβολα, ντροπιασμένοι;
- Εάν τέτοιες καταστάσεις τύχουν σε εσάς ή σε κάποιον γνωστό σας, τι μπορείτε να κάνετε;
- Πώς μπορείτε να αντιδράσετε όταν κάτι σας ενοχλεί, σας ανησυχεί, σας αγχώνει ή σας στεναχωρεί διαδικτυακά και εκτός διαδικτύου; Γνωρίζετε μήπως κάποια παραδείγματα;

Ανακεφαλαιώνοντας, επισημάνετε ότι είναι σημαντικό να αντιδράσουμε σε κάτι άσχημο, δυσάρεστο ή ενοχλητικό που συμβαίνει σε εμάς ή σε άλλους στο διαδίκτυο (ή εκτός αυτού). Οι αντιδράσεις αυτές μπορεί να είναι πολλές και ποικίλες, μερικές φορές αρκεί να το πούμε σε κάποιον. Το πώς αντιδρούμε και τι κάνουμε σε μια δεδομένη κατάσταση εξαρτάται από εμάς. Μερικές φορές μπορεί να μην αισθανόμαστε ικανοί να δράσουμε μόνοι μας, μπορούμε όμως πάντα να ζητήσουμε βοήθεια από κάποιον. Το να ζητάμε βοήθεια από κάποιον που συμπαθούμε και εμπιστευόμαστε όταν κάτι κακό ή δυσάρεστο συμβαίνει σε εμάς ή σε κάποιον άλλο είναι επίσης ένδειξη γενναιότητας. Αντιδρώντας στη θέα κάποιου κακού

πράγματος στο διαδίκτυο, μπορούμε να το κάνουμε να γίνει ένα πιο φιλικό, ευχάριστο και ασφαλές μέρος για όλους μας.

Αναφερθείτε στις εμπειρίες των παιδιών και ζητήστε τους να φτιάξουν ένα κόμικ (μπορείτε να χρησιμοποιήσετε την Κάρτα εργασίας 5) στο οποίο να μιλούν για κάποια ανάμνηση που έχουν (από ένα γεγονός) όταν ένιωσαν ότι ήταν γενναίοι. Εάν δυσκολεύονται να βρουν μια τέτοια ανάμνηση, μπορούν να ζωγραφίσουν μια κατάσταση στην οποία κάποιος ενήργησε με θάρρος. Αφού φτιάξουν τα κόμικς, ας διηγηθούν τι ζωγράρισαν. Κρεμάστε τις ζωγραφιές σε εμφανές σημείο στην τάξη και μπορείτε να δώσετε σε κάθε ένα παιδί ένα σήμα με την επιγραφή ΘΑΡΡΟΣ.

Γενναιότητα

2. Στα ίχνη των συμμάχων

Στόχοι για τους μαθητές

- ✓ Ενίσχυση της αυτοπεποίθησης.
- ✓ Αναζήτηση συμμάχων.
- ✓ Ανάπτυξη της ικανότητας αναζήτησης βοήθειας σε δύσκολες και προβληματικές καταστάσεις στο διαδίκτυο.

Κριτήρια επιτυχίας για τα παιδιά

- Γνωρίζω σε ποιον να απευθυνθώ, όταν βρεθώ σε μια δύσκολη θέση στο διαδίκτυο.
- Ξέρω ποιος είναι με το μέρος μου.
- Καταλαβαίνω ότι είναι απαραίτητο να έχω περιορισμένη εμπιστοσύνη σε ανθρώπους εκτός του στενού μου κύκλου στη ζωή καθώς και στο διαδίκτυο.
- Καταλαβαίνω ότι το να ζητάει κανείς βοήθεια μπορεί να αποτελεί ένδειξη θάρρους.

Δραστηριότητα 1

Απαιτούμενα υλικά:

- κάρτα εργασίας 5

Καθίστε με τα παιδιά σε κύκλο και διαβάστε μαζί το κόμικ από το Ψηφιακό Ημερολόγιο της Ηρωίδας και του Ήρωα. Συζητήστε τις επιμέρους εικόνες και έπειτα μιλήστε για την κατάσταση που παρουσιάζουν. Βεβαιωθείτε ότι όλοι έχουν την ευκαιρία να πουν τη γνώμη τους. Οι ακόλουθες ερωτήσεις θα σας βοηθήσουν:

- Τι έτυχε στον Ήρωα;
- Τι θα έπρεπε να κάνει ο Ήρωας;
- Τι θα κάνατε εσείς στη θέση του;
- Μήπως σας έχει τύχει κάτι παρόμοιο; Σας έτυχε κάτι ανησυχητικό ή παράξενο στο διαδίκτυο; Εάν ναι, τι κάνατε;

Αν κάποιο παιδί σας πει ότι ρώτησε έναν γονέα τι να κάνει ή ζήτησε βοήθεια από κάποιον ενήλικα, ρωτήστε το ποια συναισθήματα το συνόδευσαν και αν θα το ξαναέκανε. Γιατί ναι ή όχι; Συνοψίστε ότι το να ζητάτε βοήθεια όταν δεν ξέρετε τι να κάνετε, όταν κάτι σας ενοχλεί στο διαδίκτυο ή εκτός αυτού, όταν δεν καταλαβαίνετε τι συμβαίνει, είναι μια πράξη θάρρους.

Τώρα επιστρέψτε με τα παιδιά στο Ημερολόγιο του Ήρωα. Επισημάνετε ότι ο Ήρωας δεν ήξερε πώς να διαχειριστεί την κατάσταση στην οποία βρέθηκε. Μπορείτε να δώσετε στα παιδιά τις κάρτες εργασίας 5 και να τα ενθαρρύνετε να ζωγραφίσουν τη συνέχεια της ιστορίας. Αν επιλέξετε να κάνετε αυτή τη δραστηριότητα, θυμηθείτε να συζητήσετε τις δημιουργίες των παιδιών και να τα ενθαρρύνετε να τις παρουσιάσουν. Εάν στις ζωγραφιές εμφανιστεί κάποιο πρόσωπο (Ηρωίδα, κάποιο άλλο παιδί, μαμά, μπαμπάς, άλλος ενήλικας) στο οποίο ο Ήρωας απευθύνθηκε για βοήθεια, τονίστε το αυτό.

Σημειώσεις για τους δασκάλους

Τα παιδιά μπορούν επίσης να διηγηθούν τι θα μπορούσε να είχε συμβεί στη συνέχεια και τι έκανε κατόπιν ο Ήρωας. Οι καταλήξεις μπορεί να είναι πολλές. Εάν εμφανίζονται άλλοι χαρακτήρες στις ιστορίες: Ηρωίδα, μαμά, μπαμπάς, άλλος ενήλικας, άλλο παιδί – επισημάνετε το.

Δραστηριότητα 2

Απαιτούμενα υλικά:

- ψαλίδι
- κόλλα
- κάρτες εργασίας 20 α, β και γ
- κηρομπογιές
- μαρκαδόροι

Πριν ξεκινήσετε: Ετοιμάστε ψαλίδι, κόλλα, τις κάρτες εργασίας 20 α, β και γ καθώς και την 21.

Δραστηριότητα για μικρότερα παιδιά

Ρωτήστε τα παιδιά αν ξέρουν τι σημαίνει «σύμμαχος». Μπορείτε να θέσετε πρόσθετες ερωτήσεις:

- Τι κάνει ένας σύμμαχος;
- Ποιο μπορεί να είναι ένα τέτοιο άτομο;
- Ποια χαρακτηριστικά θα πρέπει να έχει ένα τέτοιο άτομο;

Εξηγήστε ότι ένας σύμμαχος είναι κάποιος που μπορείτε να εμπιστευτείτε ή να απευθυνθείτε για βοήθεια ή συμβουλές όταν βρίσκεστε σε μια κατάσταση παρόμοια με εκείνη της Ηρωίδας. Πείτε ότι τα παιδιά θα φτιάξουν τώρα έναν κατάλογο με συμμάχους.

Δώστε στους μαθητές τις έτοιμες κάρτες εργασίας 20 α, β και γ με εικόνες διαφορετικών ανθρώπων, δίπλα στους οποίους υπάρχει το εικονίδιο ενός τηλεφωνικού ακουστικού. Ζητήστε τους να βάψουν το ακουστικό του τηλεφώνου με πράσινο χρώμα, αν πιστεύουν ότι μπορούν να προσεγγίσουν για βοήθεια σε μια δύσκολη κατάσταση που αντιμετωπίζουν στο διαδίκτυο το πρόσωπο που απεικονίζεται στο σχέδιο. Από την άλλη, ας βάψουν το ακουστικό με κόκκινο χρώμα δίπλα σε εκείνα τα άτομα, στα οποία δεν θα απευθύνονταν σε καμία περίπτωση. Κάντε μια παρουσίαση της εργασίας στο πάτωμα - τοποθετήστε στη μία πλευρά τα αξιόπιστα άτομα, δηλαδή τους συμμάχους, ενώ στην άλλη τους ανθρώπους που δεν θα έπρεπε να εμπιστευτούμε. Συζητήστε γιατί κάποιοι από αυτούς έχουν τα ακουστικά τους βαμμένα πράσινα ενώ άλλοι κόκκινα.

Δραστηριότητα για μεγαλύτερα παιδιά

Ρωτήστε τα παιδιά εάν ξέρουν τι σημαίνει «σύμμαχος». Μπορείτε να θέσετε πρόσθετες ερωτήσεις:

- Τι κάνει ένας σύμμαχος;
- Ποιο μπορεί να είναι ένα τέτοιο άτομο;
- Ποια χαρακτηριστικά θα πρέπει να έχει ένα τέτοιο άτομο;

Εξηγήστε ότι ένας σύμμαχος είναι κάποιος που μπορούμε να εμπιστευτούμε ή στον οποίο να απευθυνθούμε για βοήθεια ή συμβουλές όταν βρισκόμαστε σε μια κατάσταση παρόμοια με εκείνη του Ήρωα.

Προτείνετε στους μαθητές να δημιουργήσουν έναν κατάλογο συμμάχων. Για το σκοπό αυτό χρησιμοποιήστε το πρότυπο βιβλίου διευθύνσεων. Ζητήστε από τα παιδιά να σκεφτούν ποιοι είναι οι σύμμαχοί τους και ποιον μπορούν να βάλουν στη λίστα τους (μπορούν να

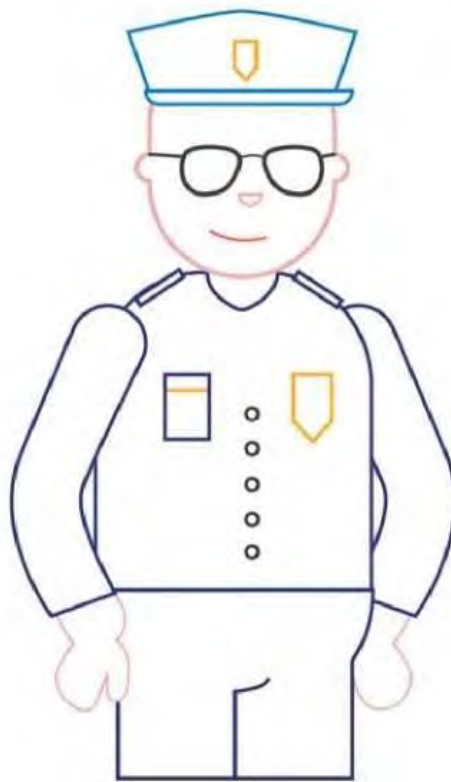
ζωγραφίσουν αυτό το άτομο ή να γράψουν το όνομά του), ώστε να έχουν πάντα αυτό το άτομο στη διάθεσή τους σε περίπτωση που βρεθούν σε δύσκολη κατάσταση.

Είναι σημαντικό να συζητάτε με τους μαθητές κατά τη διάρκεια αυτής της δραστηριότητας και να τους ρωτάτε γιατί επιλέγουν ένα συγκεκριμένο πρόσωπο. Συνοψίστε τη δραστηριότητα τονίζοντας ότι στο διαδίκτυο (όπως και εκτός) θα πρέπει να έχουμε περιορισμένη εμπιστοσύνη σε αγνώστους και ότι σε δύσκολες ή περίπλοκες καταστάσεις απευθυνόμαστε στους συμμάχους της λίστας μας, δηλαδή στα άτομα που μπορούν να μας υποστηρίξουν. Ενθαρρύνετε τους μαθητές να μεγαλώνουν τη λίστα τους κατά διαστήματα, αν υπάρχουν νέα άτομα τα οποία εμπιστεύονται.

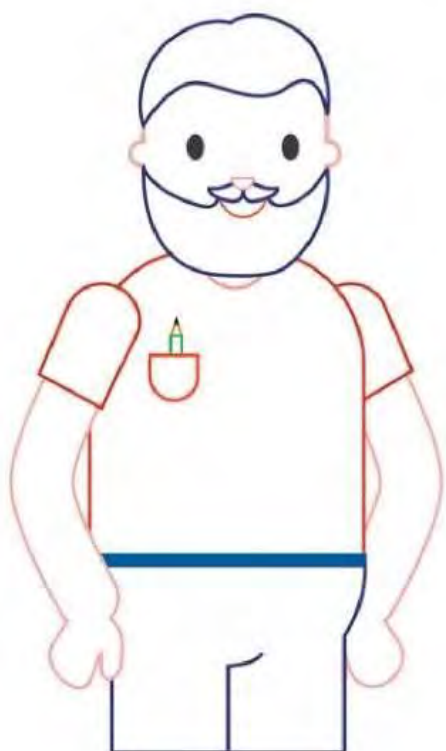
Μαμά

Αστυνομικός

Μπαμπάς

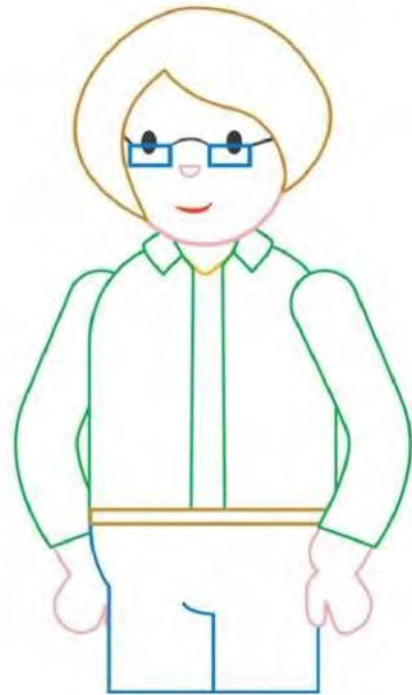
Ταχυδρόμος

Παππούς

Δασκάλα

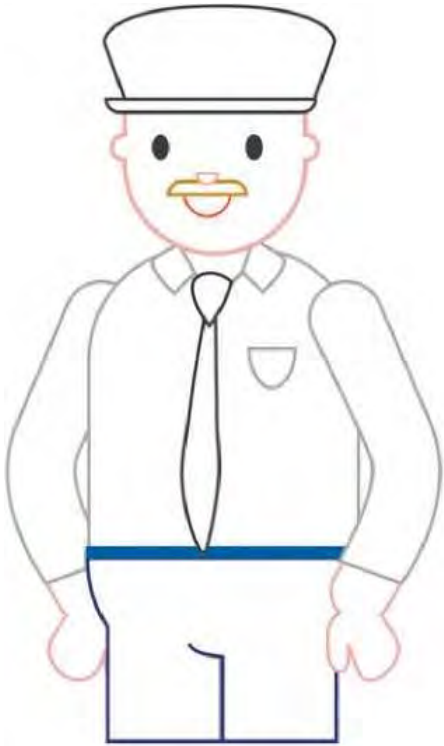
Φίλος από την τάξη

Άγνωστος

Οδηγός Λεωφορείου

Άγνωστη

Φίλος από την τάξη

Άγνωστος

Βιβλίο Διευθύνσεων

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

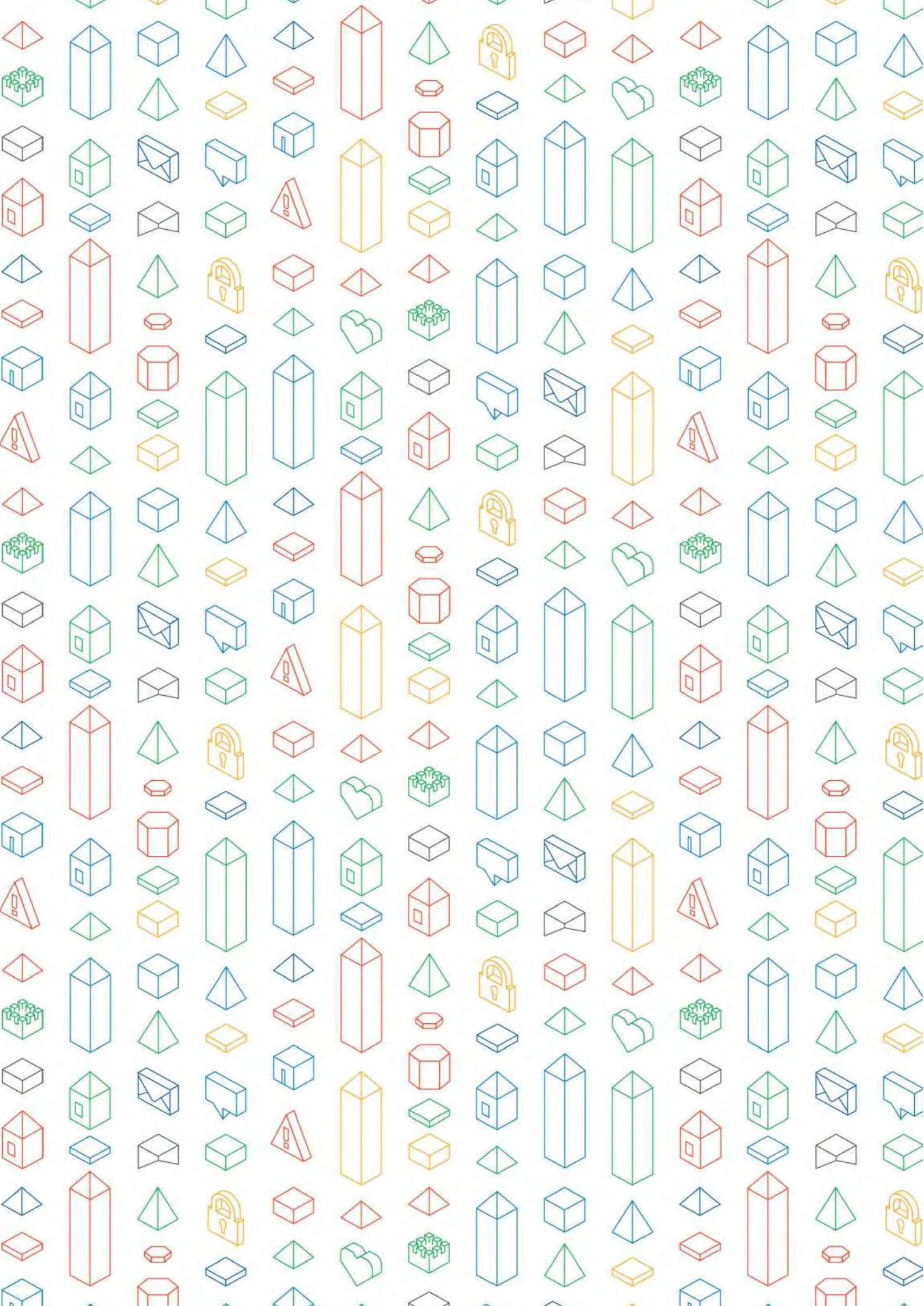

.....

.....

Ολοκλήρωση

Απαιτούμενα υλικά:

- χάρτες της Χώρας του διαδικτύου
- ζωγραφιές/επιγραφές/εικονίδια που περιγράφουν την ομάδα
- πιστοποιητικά του Γίνε Ήρωας του Διαδικτύου

Εισάγοντας τα παιδιά στον κόσμο του Γίνε Ήρωας του Διαδικτύου, θέλαμε κυρίως να μάθουν πώς να γνωρίσουν καλύτερα τον εαυτό τους και τους συμμαθητές τους. Φανταστήκαμε πώς ενεργούσαν σε μια ομάδα, πώς επικοινωνούσαν και συνεργάζονταν, χρησιμοποιώντας τις δικές τους δυνατές πλευρές καθώς και εκείνες των συνομηλίκων τους, έτσι ώστε - ταξιδεύοντας στον κόσμο των αξιών των Ηρώων του Διαδικτύου - να είναι ασφαλή, προσεκτικά, άγρυπνα, ευγενικά και... να το διασκεδάζουν. Το καταφέραμε αυτό;

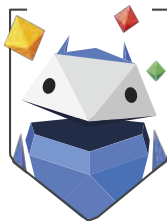
Πριν ξεκινήσετε: Ετοιμάστε τους χάρτες της Χώρας του Διαδικτύου που φτιάξατε στην αρχή της περιπέτειάς σας μαζί με την Ηρωίδα και τον Ήρωα (*Γνωριμία με την Ηρωίδα και τον Ήρωα καθώς και με τη Χώρα των Ηρώων του Διαδικτύου, Προετοιμασίες πριν από το ταξίδι στη Χώρα των Ηρώων του Διαδικτύου*) καθώς και τις ζωγραφιές/επιγραφές/εικονίδια που περιγράφουν την ομάδα σας.

Ζητήστε από τα παιδιά να κοιτάξουν τους χάρτες που σχεδίασαν τότε. Τώρα θα τους σχεδιάζαν διαφορετικά; Τι θα άλλαζαν; Τι έμαθαν στα ταξίδια τους για τις Χώρες του διαδικτύου;

Τι έμαθαν για την ομάδα/την τάξη τους; Πείτε στα παιδιά να φανταστούν ότι πρέπει τώρα να παρουσιάσουν σε κάποιον την ομάδα τους:

- Πώς είναι;
- Τι τους αρέσει να κάνουν μαζί;
- Ποιοι κανόνες είναι σημαντικοί γι' αυτούς;
- Τι τους αρέσει στην ομάδα τους;
- Σε τι δίνουν βάση στο διαδίκτυο;
- Ποιες ιδιότητες των ατόμων ή της ομάδας στο σύνολό της βρήκαν χρήσιμες κατά τη διάρκεια του ταξιδιού τους στη Χώρα του διαδικτύου και της εξερεύνησης του ιστού;
- Μιλήστε για το πώς άλλαξε η ομάδα σας κατά τη διάρκεια του κοινού ταξιδιού και αν τα πράγματα που τα παιδιά έβαλαν στο σακίδιο/τη βαλίτσα/την τσάντα τους στην αρχή ήταν χρήσιμα ή αν χρειάζονταν εντελώς διαφορετικά πράγματα. Εξηγήστε τι σημαίνει να αποκτά κανείς εμπειρία και να γνωρίζει τον εαυτό του, τις ανάγκες του. Ενθαρρύνετε τα παιδιά να απαριθμήσουν από ένα πράγμα που έμαθαν για τον εαυτό τους κατά τη διάρκεια του ταξιδιού τους στις Χώρες του διαδικτύου.

Στο τέλος, μοιράστε τα πιστοποιητικά στα παιδιά και συγχαρείτε τα. Έχουν γίνει πλέον οι Ήρωες και οι Ηρωίδες του Διαδικτύου.

Γίνε
Ήρωας του
Διαδικτύου.

Google

Λαμβάνεις τον τίτλο του Ήρωα / της Ηρωίδας του Διαδικτύου

Αναμφίβολα σε χαρακτηρίζει:

Νοημοσύνη: ξέρεις πώς να μοιράζεσαι πληροφορίες με γνωστούς και αγνώστους.

Εγρήγορση: κατανοείς τη διαφορά μεταξύ αλήθειας και ψεύδους.

Δύναμη: δημιουργείς ισχυρούς κωδικούς πρόσβασης με τους οποίους προστατεύεις τις σημαντικές πληροφορίες.

Ευγένεια: έχεις καλή επιρροή στους άλλους και αφαιρείς την δύναμη των κακόβουλων χρηστών.

Γενναιότητα: γνωρίζεις πόσο σημαντική είναι η ειλικρινής συζήτηση για το διαδίκτυο με ενήλικες που εμπιστεύεσαι.

Τώρα μπορείς να ανακαλύπτεις με ασφάλεια τον κόσμο του διαδικτύου!

Ημερομηνία

Υπογραφή

Οι Ήρωες του Διαδικτύου είναι λογικοί, προσεκτικοί, δυνατοί, ευγενικοί και θαρραλέοι. Για να επιδείξουμε αυτές τις ιδιότητες, σκοπεύουμε να τηρούμε τις ακόλουθες αρχές:

Μοιράσου αλλά φυλάξου

Θα δίνουμε μεγάλη προσοχή στο τι μοιραζόμαστε και με ποιον, και θα κρατάμε τις πιο σημαντικές πληροφορίες για τον εαυτό μας (π.χ. διεύθυνση κατοικίας, πού βρισκόμαστε αυτή τη στιγμή, θέματα που αφορούν σε άλλους ανθρώπους).

Μην την πατάς με την απάτη

Θα είμαστε σε επιφυλακή για απόπειρες αποπλάνησης και εξαπάτησης και θα αναφέρουμε πάντα τις ύποπτες καταστάσεις.

Κράτα καλά τα μυστικά σου

Θα προστατεύουμε υπεύθυνα τις σημαντικές πληροφορίες δημιουργώντας ισχυρούς, μοναδικούς κωδικούς πρόσβασης που αποτελούνται από γράμματα, ψηφία και σύμβολα.

Η καλή συμπεριφορά είναι η καλή συμπεριφορά

Θα εκφραζόμαστε με σεβασμό ο ένας στον άλλο
Θα είμαστε ευγενικοί με τον εαυτό μας και με τους άλλους.

Αν έχεις αμφιβολίες συζήτησέ το αμέσως

Θα αντιδρούμε όταν βλέπουμε κάποια ανάρμοστη συμπεριφορά και θα μιλάμε σε έναν έμπιστο ενήλικα όταν κάτι μας ανησυχεί.

Το **School with Class Foundation** είναι ένας μη κυβερνητικός εκπαιδευτικός οργανισμός που ιδρύθηκε στην Πολωνία το 2015 με βάση το εφαρμοζόμενο από το 2002 πρόγραμμα School with Class - ένα από τα μεγαλύτερα και πιο αναγνωρίσιμα προγράμματα κοινωνικής δράσης σε πανεθνικό επίπεδο.

Πιστεύουμε ότι το μέλλον του κόσμου εξαρτάται από την έξυπνη εκπαίδευση και ότι τα σχολεία διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο στην εκπαίδευση των νέων ώστε να γίνουν ενημερωμένοι και ενεργοί πολίτες.

Γι' αυτό υποστηρίζουμε τις αλλαγές στα σχολεία, βοηθώντας τα να αποτελούν καινοτόμα, ανοιχτά περιβάλλοντα, αφοσιωμένα στην επίλυση κοινωνικών προβλημάτων, με σχέσεις που βασίζονται στον αμοιβαίο σεβασμό και την εμπιστοσύνη. Τα προγράμματά μας αναπτύσσουν στους νέους την αίσθηση της αποδοτικότητας, της ευθύνης για τον εαυτό τους και τους άλλους, ενισχύουν την ομαδική εργασία, την κριτική σκέψη και τις δεξιότητες επίλυσης προβλημάτων.

Κάθε χρόνο προτείνουμε σε εκπαιδευτικούς και σε διευθυντές εκπαιδευτικών ιδρυμάτων δωρεάν εκπαιδευτικά προγράμματα, κατάρτιση, μαθήματα και διαδικτυακά σεμινάρια, ετοιμάζουμε σχέδια μαθημάτων, εγχειρίδια και εκδίδουμε σχετικό υλικό.

Ελπίζουμε ότι, όπως και οι άλλες προτάσεις μας, η παρούσα έκδοση θα τύχει θερμής υποδοχής. Σας παροτρύνουμε να την διαβάσετε!

